

Matklokketårn på Hedmarken

Tittel: Matklokketårn på Hedmarken

Utgiver: Hedmark fylkeskommune – Kulturminneavdelingen

Hamar oktober 2019

ISBN nr: 978-82-997184-5-5

Bidragstere:

Ringsaker:

Ringsaker historielag v/Karl H Brånås,

Furnes historielag v/John Bryhn Berg

Veldre historielag v/Odd Hemma og Nils Rønning

Brøttum historielag v/Thor Even Tomter og Arvid Rognhaugen

Stange: Eventyrlige Stange Vestbygd v/Oskar Hjermstad, Torbjørg Holager Lund og Anne Holen

Løten: Løten historielag v/ Svein Liven og Sverre Søgaard

Anno Museum: Espen Holøyen Skjærbakken, Seksjonsleder Dokumentasjonsenheten

Fylkesmannen i Innlandet: Karoline Finstad Vold, seniorrådgiver

Hedmark fylkeskommune:

Elisabeth Seip, kulturvernleder

Kari Lintoft, antikvar

Nikolai Nordtorp Larsen, student

Alexander Øvreås Wille, student

Sindre Bæk, student

Tor Sæther, historiker

Foto:

Bildene er tatt av registratorene i prosjektet eller Hedmark fylkeskommune hvis ikke annet er spesifisert. Et fåtall bilder er innsendt fra eiere. Gamle bilder i sort/hvitt er i hovedsak hentet fra basen «Digitalt museum».

Forsidecollage: Hedmark fylkeskommune

Matklokketårn på Hedmarken

Koss, Ringsaker

Fylkesmannen i Innlandet

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE

Forord

Vi som arbeider med kulturminner i fylkeskommunen og med landbruk hos fylkesmannen er ofte på befaringer rundt omkring i fylket. Det som spesielt slår oss når vi reiser rundt på Hedmarken er landskapet med storgårder og de mange flotte og markante klokketårnene. Kunnskapen vår om disse tårnene var imidlertid svært mangelfull. Vi fant også svært begrenset informasjon når vi søkte i bygdebøker og på nettet. Ingen hadde vurdert det arkitektoniske uttrykket eller sett nærmere på disse frodige tårnene i kulturlandskapet. Mye av historien rundt bruken av tårnene er i ferd med å bli borte, og det haster å få folk i tale. Vi ble derfor enige om å se nærmere på dette fenomenet. Vi startet et samarbeidsprosjekt om en bestandskartlegging av matklokke-tårn som en viktig identitetsmarkør og merkevare for de rike jordbruksbygdene på Hedmarken.

Arbeidet med registreringen er støttet av Norsk Kulturråd, Riksantikvaren, Fylkesmannen i Hedmark og Hedmark fylkeskommune. Andre har bidratt på ulike måter. Anno Museum avdeling Domkirkeodden har bistått med egeninnsats i forbindelse med opplæring i Digitalt museum og gitt tilganger til databasen. Landbrukskontorene har villig stilt opp med møtelokaler og bidratt med kunnskap. Historielagene: Furnes, Veldre, Ringsaker, Brøttum og Løten og organisasjonen «Eventyrlige Stange Vestbygd» har gjennomført store deler av registreringene. I tillegg har vi hatt god hjelp av 3 studenter innen arkitektur og kulturminneforvaltning i sommersesongene 2017, 2018 og 2019. I første sesong ble det gjort spesielt grundige registreringer på Nes og på Helgøya i Ringsaker. Registreringer i Hamar/Vang og deler av Løten ble utført av studentene i 2018. De har også sammenstilt materialet. Øvrige historielag har ikke hatt kapasitet til å foreta registreringene, men har gitt innspill og blitt orientert. Student Nikolai Nordtorp Larsen og historiker Tor Sæther har bidratt til slutføring av rapporten. Ut over det har mange, spesielt hos fylkeskommunen, vært involvert, både når det gjelder ansatte ved arkivet, geodatatenester og merkantile tjenester. Spesielt vil vi trekke fram Kari Lintoft som startet opp arbeidet, men som dessverre gikk bort på sommeren 2016. Navn på registratorer og bidragsytere finnes på innsiden av omslaget.

En stor takk til dere alle.

Selv om vi ikke lenger ringer i klokkene kan klokke-tårnene og historien om dem, fortsatt ha en viktig oppgave som tradisjonsbærere og symbol for våre rike jordbruksbygder. Vi håper at arbeidet gir et godt grunnlag for videre forskning og kunnskapsinnhenting, og at vi har motivert flere til å fortsette registrering, (både i Hedmark, men også i andre fylker), til å bevare og restaurere sine klokke-tårn, og til å fordype seg i flere deler av dette spennende temaet. Både selve klokkene, lyden, sosial- og kulturhistorien, arkitekturen, litteraturen m.m. er temaer som vil være interessante å berike vår historie med i tiden framover.

Elisabeth Seip
Kulturvernleder, Hedmark fylkeskommune

Karoline Finstad Vold
Seniorrådgiver, Fylkesmannen
i Hedmark

Innhold

Innledning.....	7
Klokketårnene, bakgrunn for registreringene	9
Hvordan registreringsarbeidet har vært lagt opp.....	11
Forberedende kartlegging.....	11
Innsamling av informasjon og bilder	11
Spørreskjema	11
Bilder.....	12
Håndtering av materialet	12
Formidling/tilgjengelighet	12
Seminar – Hva er et klokketårn?.....	13
Tolkning av spørreskjemaer og bilder	14
Utbredelse og plassering	15
Hvor er klokkene laget?.....	16
Bruken av klokkene.....	16
Slutten på bruken av matklokkene	18
Symboler og merkevarer	19
Forslag til videre forskning.....	20
Klokketårnenes arkitektur, stilarter og konstruksjon.....	20
Stilarter	21
Forekomst i dag	25
Konstruksjon	25
Fordeling av ulike stilarter i kommunene.....	28
Hva skjer med klokketårnene.....	30
Modernisering og ombygging.....	30
Nye klokketårn.....	31
Anekdoter og historier knyttet til klokketårnene.....	31
Lyn og torden	31
Eierskifter.....	32

Matklokker, skipsklokker og kirkeklokker	32
Vågalt vedlikehold.....	33
Fredsklokke	34
Abraham Pihl	35
Litteraturliste.....	39
Vedlegg	40
Registrering av klokketårn – Spørreskjema	40
Kommunevis oversikt	41

Innledning

I 2015 startet Hedmark fylkeskommune og Fylkesmannen i Hedmark et samarbeidsprosjekt om registrering av matklokkeårn på Hedmarken. Sammen med landbrukskontorene inviterte vi til oppstartsmøter med lag og foreninger for å få til et samarbeid om en felles kartlegging. Interessen var stor, og med beskjedne tilskudd til å dekke utgifter til reise og øvrige kostnader startet historielagene i Ringsaker med å dra rundt og dokumentere. Måten vi arbeidet på er nærmere beskrevet senere i rapporten. Intensjonen var å kartlegge de fire kommunene på Hedmarken. Dette arbeidet blir presentert i denne rapporten.

Målet med selve prosjektet var å få oversikt over hvor mange klokkeårn som fremdeles er bevart i regionen, hvilke grunntyper og varianter som fremdeles finnes, stilpreg, materialbruk og tilstand. Stilanalysen burde kunne gi svar på hvilke inspirasjonskilder som har gjort seg gjeldende, samt å si noe om hvor gamle de enkelte årnene er. I tillegg til dette skulle svar på spørreliste bringe på det rene om dagens eiere vet hvor gamle klokker og årn er, om det er overlevert tradisjoner om årnet, årnsnekkerne og bruk av klokken. Alt dette til generell berikelse for norsk kulturhistorie.

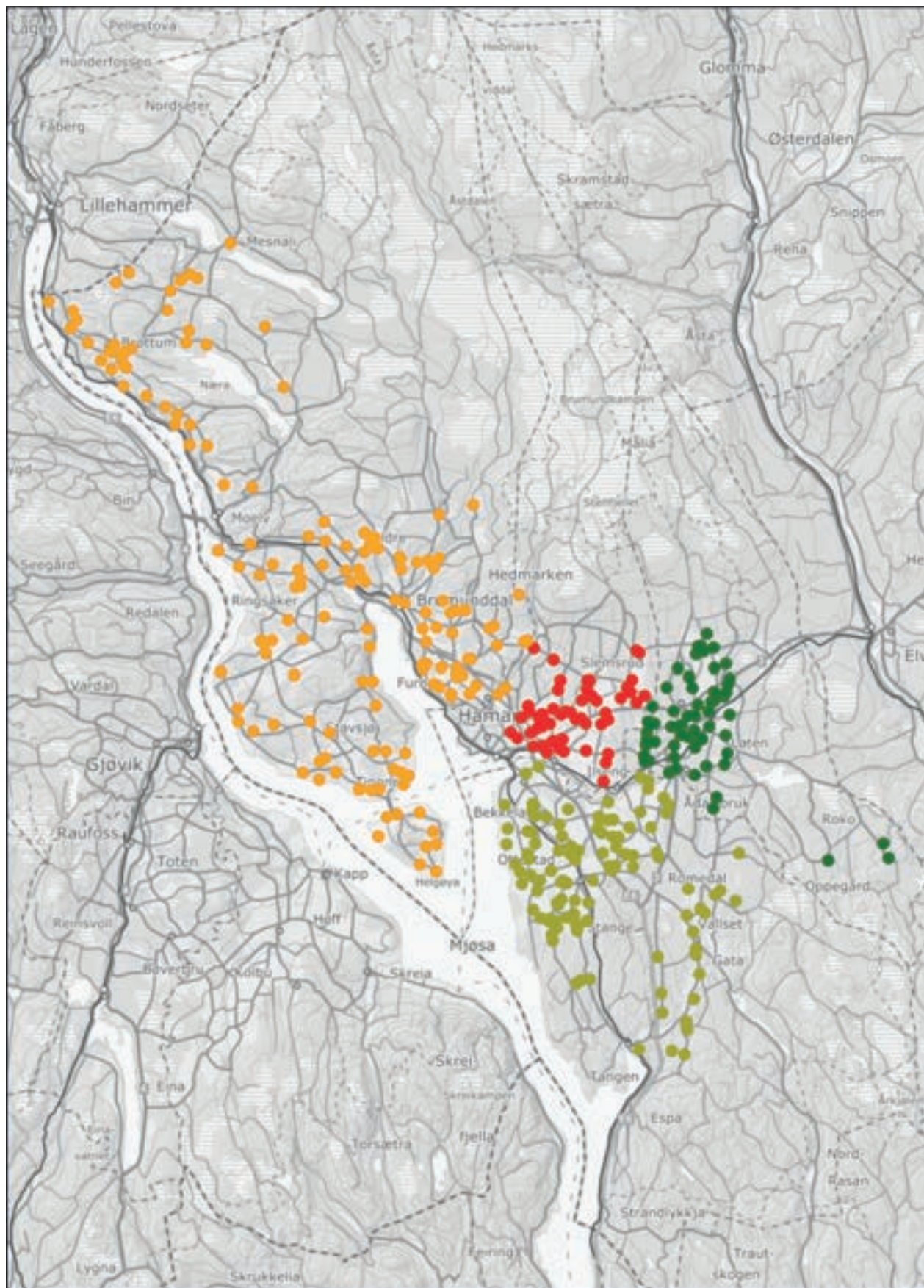
Det videre siktemålet er å bevare gårdslokker og klokkeårn som viktige markører i kulturlandskapet på Hedmarken. Regionen har et aktivt nettverk av gårdbrukere som satser på kulturminner og kulturlandskapsverdier i forbindelse med overnatting og servering, kulturformidling samt produksjon og omsetning av mat med regiontypisk preg. Hedmark fylkeskommune og Fylkesmannen i Hedmark ser gårdslokker og klokkeårn som kulturhistoriske element med direkte tilknytning til gårdens lange tradisjon som matprodusenter. Bevaring av klokkeårn er slik sett en viktig merkevarebygger når det gjelder bruk av kulturminner i sammenheng med verdiskaping og bærekraftig næringsutvikling.

Siden oppstart har det skjedd mye, og prosjektet har avdekket mye nytt og fått et større omfang enn det vi kalkulerte med i starten. Dette skyldes stort engasjement og entusiasme, noe vi ikke hadde forventet ut fra et så smalt tema. Vi får fortsatt mange henvendelser og ikke minst suppleringer fra eiere, også fra dem som ikke lenger har noe klokkeårn, men som har gamle fotografier som viser hvordan de har vært. Mange har ønsker om å få produsert kopier og bidrar dermed sammen med restaureringsarbeider på eksisterende årn, til næringsutvikling, og ivaretagelse av gamle håndverkstradisjoner. Siden oppstart har det også blitt skrevet flere artikler i bl.a. historielagenes årbøker.

Nesten 400 klokkeårn er registrert gjennom prosjektet. I tillegg er vi kjent med noen flere årn som av ulike årsaker ikke er med i registreringen. Blant annet har noen reservert seg eller ikke svart på et spørreskjema som alle har fått tildelt. Det er også usikkert hvor stort antall som har forsvunnet. Framstillingen vil variere på grunn av at det har vært mange registratorer og ofte svært lite opplysninger å hente ut i fra spørreskjemaene. Det må også tas forbehold om eventuelle feil og mangler ved materialet. Dette er forhold som kan bli rettet opp etter hvert i en digital utgave av materialet.

Klokkeårnene i dag forteller om en viktig del av vår felles historie og en tid i forandring. Vi får en beretning om hvordan livet på gården en gang var. De typiske årnene vi ser, som gir området dets spesielle karakter, det arkitektoniske og stilhistoriske elementet er det skrevet lite om før nå. Tidligere har det blitt gjort arbeid og registreringer rundt selve gårds- og matklokka. Dette arbeidet gir et bidrag til tidligere forskning. Gjennom registreringer og tilbakemeldinger fra eiere har vi sett at antall klokkeårn minker for hvert år som går. Det er derfor spesielt gledelig at mange nå ønsker å enten restaurere eller lage kopier basert på gamle foto. Håndverkstradisjoner har også blitt satt på dagorden, og det vil bli arrangert kurs i restaurering av klokkeårn sammen med frivillige organisasjoner.

Vi føler at vi langt på vei har nådd målet om få klokkeårnene på Hedmarken fram fra glemselen og bidratt til å øke interessen for dette fenomenet ikke bare i Hedmark, men også langt ut over Hedmarks grenser.

Tettheten av klokketårn er stor på Hedmarken

Klokketårnene, bakgrunn for registreringene

Ivar Aasen, som reiste gjennom Ringsaker fra Hadeland til Gudbrandsdalen i 1845, merket seg et spesielt innslag i byggeskikken, «Gaardene er store og præktigt bebyggede; ... På et av de høieste Huse er sædvanligt et lidet Taarn af en kunstig (kunstferdig) Bygningsmaade; disse Taarn rage op over Gaardene, saaledes at en Fremmed kan troe at see en Kirke paa hver Gaard.»

Også hos Alf Prøysen finner vi den samme forbauselsen hos ei tjenestejente som kommer fra Vestlandet til Ringsaker: «Også sto hu uti gangen på togi og såg utover bygda. Og da hu fekk sjå æille stabburstårna bortover gardom, skjønnte hu ingen ting. «Eg trudde det var kjærker æilt eg såg!, sa hu».

Disse sitatene forteller med all tydelighet at dette fenomenet først og fremst finnes i de områdene av Norge som har den beste jorda og de største sammenhengende dyrkede arealene, nemlig på Østlandet og i Trøndelag. Det er også et fenomen som først og fremst hører hjemme på de store gårdene. Her var det flere arbeidsfolk enn på de mindre, og dessuten store avstander slik at man hadde behov for å signalisere dagens ulike arbeidsøkter, måltider og hvile. De som arbeidet på gården hadde måltidene som en del av lønna. Da matklokka ringte og signaliserte at nå var det slutt på økta, samlet arbeidsfolket seg og ble ofte servert i egne rom, såkalte folkestuer, adskilt fra der hvor bonden og hans familie spiste.

Klokkene ble stort sett bare brukt i sommerhalvåret da det ble arbeidet på jordene. Om vinteren var mesteparten av arbeidet konsentrert rundt gårdstunet. Arbeid foregikk også i skogen langt fra gården. Her hadde arbeiderne med seg mat. Selvsagt var det heller ikke behov for så mange arbeidere om vinteren.

Klokkene og klokketårnene har en sosialhistorisk betydning. At de betydde noe for selve gårdeieren er tydelig ut fra den forseggjorte utformingen mange av disse tårnene fikk. De markerer rikdom og status og den makt som storbøndene hadde over gårdsarbeiderne. Du måtte underordne deg matklokka. Prøysen beskriver dette flere steder. Han forteller i lørdagsstubben «Hester og kuer» at i turnipsrenskinga så hadde de akkord. «Da betydde itte matklokka så mye hell da, den kunne ringe å ner den ville for meg, ...» Han sier i samme stubb at «matklokka borti gardom hadde fått høggi tak i friheta mi, ...» Han skrev også: «Det var ei låt je itte likte da je var liten, og det var matklokka borti gardom. Det hendte je stæinse i leiken og begynte å fryse på ryggen når den låten tonte over grenda. Den måtte je bøye meg for. Borti gard'n måtte je om itte så mange åra, det var ingen bønn forbi. Unna den klangen kom je itte.» Hos den unge Prøysen kan nok disse følelsene ha vært ekstra sterke, men de avspeiler nok en generell holdning også blant de voksne gårdsarbeiderne.

Klokkene har mange benevnninger. Andreas Ropeid som skrev om klokkene i 1985 med grunnlag i spørrelistene som Norsk Etnologisk Gransking sendte ut i 1971, lister opp mange ulike som; matklokke, stabbursklokke, gårdsklokke, vellingklokke, grautklokke og suppeklokke.

Det er vanskelig å si når fenomenet med klokketårn og matklokker oppstod. De henger selvsagt sammen med behovet for mer arbeidskraft på gårdene og behovet for å effektivisere arbeidet. I annen halvdel av 1700-tallet steg folketallet i Norge, noe som førte til større tilgang på arbeidskraft og større behov for matproduksjon. De eldste klokketårnene vi vet om går tilbake til slutten av 1700-tallet, og fra omkring 1830-årene ble de et vanlig fenomen på storgårder på Østlandet og i Trøndelag. Omkring 1950 klang den siste matklokka over jordene på Hedmarken. Klokkene gikk ut av bruk som følge av moderniseringen av jordbruket. Det ble behov for færre arbeidsfolk og ikke minst hester. Traktoren overtok og de arbeidsfolka som var igjen hadde egen klokke og holdt seg med kosten selv. Selv om matklokkenes praktiske funksjon er forsvunnet, så er fortsatt mange bevart på sin opprinnelige plass i dag.

Som sitatene ovenfor vitner om, så framsto og framstår fortsatt klokketårnene tydelig i landskapet og er nærmest som bautaer å regne der de rager over gårdsbebyggelsen på Hedmarken. Slik sett er de en viktig del av kulturlandskapet og vår kulturarv. De forteller om tidligere tiders gårdsarbeid, sosiale, økonomiske og kulturelle forhold.

Fenomenet klokketårn har hittil kommet i skyggen av det som ellers er bevart av eldre bygninger på gårdene. Det er derfor viktig å få registrert de som er igjen. Ikke minst er det betydningsfullt å prøve å få samlet inn kunnskapen som fortsatt finnes om klokketårnene, de historiene og tradisjonene som knytter seg til dem, hvem som bygde dem, de ulike formene, hvordan de ble brukt, hvor klokkene kom fra, hvem som skulle ringe, ulike måter å ringe på og så videre.

Gjennom registreringsarbeidet er det flere spørsmål som ikke nødvendigvis har gitt klare svar, men som på en annen side kan danne grunnlaget for en eventuell videre forskning. I prosjektet har det derfor vært interessant og viktig å skaffe til veie den informasjon som faktisk finnes på feltet og spesielt fra de som fortsatt husker klokka og klokketårnet som en viktig del av arbeidet på gårdene.

Samsahl, Ringsaker

Hvordan registreringsarbeidet har vært lagt opp

Forberedende kartlegging

Fylkeskommunen begynte prosjektet med å gjennomgå SEFRAC-registreringen (Sekretariatet for registrering av faste kulturminner i Norge) og bokverket «Norske Gardsbruk» for å finne frem til gårder der det er, eller har vært klokkeårn. Videre ble det søkt i bygdebøker og litteratur. På bakgrunn av dette ble det utarbeidet og sendt ut spørreskjemaer til aktuelle gårdeierne. Prosjektet fikk også kjennskap til klokkeårn gjennom tips fra historielagene og ved å spørre eiere av klokkeårn om hvilke gårder i nærområdet som har klokkeårn. Selv om det nå er registrert et stort antall klokkeårn, kan det fortsatt eksistere noen som vi ikke vet om. Mange årn er også blitt revet. Et fåtall av disse er dokumentert gjennom gamle fotografier eller malerier.

Mæhlum søndre, Ringsaker

Innsamling av informasjon og bilder

Lag og foreninger ble engasjert innenfor sitt område for å ta bilder og samle inn spørreskjemaer fylt ut av eierne. Noen steder har representanten fra laget eller foreningen fylt ut skjemaet i samråd med eieren av klokkeårnet. Studenter engasjert av fylkeskommunen har reist rundt på befaringer på Nes og Helgøya samt i Hamar, Vang og Løten. Studentene har samlet informasjon om klokkeårnene gjennom samtaler med eierne, og med utgangspunkt i spørsmålene på spørreskjemaet. En del gårdbrukere har også fylt ut spørreskjemaet på egen hånd og sendte det inn til fylkeskommunen direkte.

Spørreskjema

Underveis i prosjektet ble spørreskjemaet noe endret og utvidet. Dette ble gjort for å gjøre det mer brukervennlig, og for å innhente mer informasjon. Det betyr at ikke alle klokkeårn er registrert med utgangspunkt i eksakt

de samme spørsmålene. Det er ikke en optimal løsning rent metodisk. Likevel har vi sett det som nødvendig å forsøke å gjøre spørreskjemaet bedre etter hvert som prosjektet har gått fremover og fått et større omfang. Siste utgave av spørreskjemaet er vedlagt rapporten.

Bilder

Bildematerialet fra de ulike gårdene varierer. Under de fleste registreringene er likevel bildene tatt etter følgende mal: Et nærbilde av selve klokketårnet, et front- eller fasadebilde av bygget som klokketårnet står på, og et vinkelbilde som viser hvordan tårnet og bygningen det står på, er plassert i forhold til landskapet og de andre gårdsbygningene. Som eksempel ser vi her registreringen på gården Nyhus i Hamar kommune:

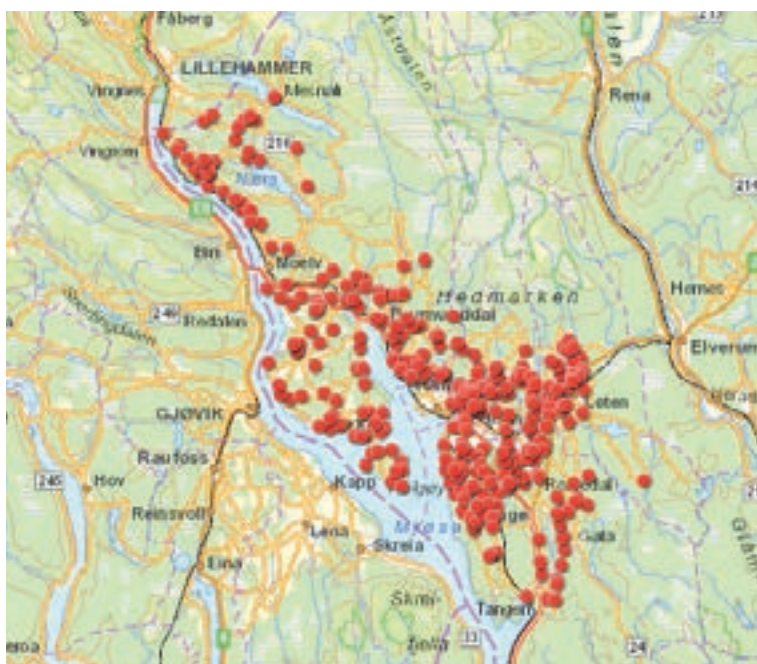
Håndtering av materialet

Materialet er blitt tatt hånd om og arkivert hos Hedmark fylkeskommune. Skjemaene er arkivert kommunevis. Alle dataene fra registreringene er samlet og stilt opp i et eget skjema med kolonner for byggeår, eventuelt rivningsår og eventuelt år for restaurering samt stil, tilstand og takttype. I tillegg er det skrevet små sammen- drag fra registreringene på alle gårdene.

Formidling/tilgjengelighet

Det er brukt mye tid til å finne fram til løsninger som kan formidle materialet på en god måte til publikum. Hele arbeidet er beskrevet og samlet i denne rapporten, som gjøres tilgjengelig både digitalt og på papir. Videre har alle registreringer blitt kartfestet i et digitalt kart; også her med bilde og beskrivelse og annen nyttig nøkkelinformasjon. Kartdataene er tilgjengelige og kan besiktiges på denne adressen: <https://gis.hedmark.org/klokke>

Alle bildene er lagt inn og publisert i databasen Digitalt museum i samarbeid med Anno Museum/Domkirkeodden. Her har registreringene blitt publisert med mindre eiere ikke har gitt samtykke. Digitalt museum er tilgjengelig for alle og kan brukes som en kilde til informasjon. Alle

Klokketårnet på Hølingstad (Hølingstad) har ...

4 bilder

Klokketårnet på Rømmen store (Vestre Rømme, ...)

4 bilder

Klokketårnet på Ånestad (Aanestad) er i sveitserstil og h...

4 bilder

Klokketårnet på Veen (Ven) har kryssformet saltak (lanternefor...)

4 bilder

Utsnitt fra digitalt museum

registreringer er samlet i en separat mappe inne på Digitalt museum, slik at en enklere kan finne fram i alle registreringer. Link til Digitalt museum: <https://digitaltmuseum.no> eller <http://tinyurl.com/matklokker>.

Seminar – Hva er et klokketårn?

En viktig del av prosessen og oppmerksomheten rundt klokketårnene var å invitere eiere og andre interesserte til et seminar. Dette ble avholdt i oktober 2017 på Søndre Elton i Stange Vestbygd. Så mange som 90 personer deltok, noe vi er svært godt fornøyd med, temaet tatt i betraktning. De fleste som kom var naturlig nok fra Hedmarken, men det kom også interesserte deltakere både fra Oppland, Akershus og Oslo. Seminaret inngikk som en del av seminarrekken Breidablikk – nasjonalt forum for kulturarv- som administreres av Disen kolonial ved Sjur Harby.

Før selve seminaret startet ble det ringt i klokker fra gårder i Stange. Klokkingingen ble sendt på NRK og i den anledning ble det foretatt intervjuer med musikkarkeolog og musikkforsker Gjermund Kolltveit og eieren på Arstad gård.

Fylkesmann Sigbjørn Johnsen åpnet seminaret med å lese fra Prøysen om «Matklokka». Med på foredragslista var i tillegg en håndverker som hadde restaurert et klokketårn, en eier med sine erfaringer, en musikkforsker, flere registratorer samt representanter fra fylkeskommunen og Fylkesmannen. (program vedlagt). Seminaret ble svært vellykket og har bidratt til mange innspill i etterkant.

Foreleserne samlet: Bak fra venstre: Bjørn Sætren, Elisabeth Seip, Svein Liven, Gjermund Kolltveit, Nikolai Nordtorp Larsen. Foran fra venstre: Gry Asla, Karoline Finstad Vold. Alexander Wille var ikke til stede da bildet ble tatt. Foto: Sjur Harby

Tolkning av spørreskjema og bilder

Det varierer hvor mye informasjon de ulike eierne har kunnet gi om klokketårnene. Noen eiere har levert inn rikt utfylte skjemaer, mens andre har latt flere spørsmål stå ubesvart eller ikke vært i stand til å svare på dem. Det har derfor vært nødvendig å sortere og tolke informasjonen etter beste skjønn. Noen har også bidratt med gamle bilder, både av nåværende og tidligere klokketårn eller henvist til Digitalt museum.

Noen har oppgitt opplysninger om samme forhold under ulike spørsmål. Her kunne nok spørreskjemaet med fordel vært mer hensiktsmessig lagt opp. Et eksempel er de to spørsmålene om initialer og årstall på (1) klokketårnet og (2) værhanen. Flere har oppgitt årstallet på værhanen under spørsmålet om initialer og årstall på selve klokketårnet, og omvendt.

Enkelte av spørsmålene på spørreskjemaet har to spørsmål, slik som «på hvilket bygg står/sto klokketårnet, og er det fornyet eller byttet ut på et senere tidspunkt?». Her er ofte det ene spørsmålet besvart, men ikke det andre. Her burde spørsmålene i skjemaet vært delt opp, for å gjøre det lettere for informanten å svare og for oss å tolke svarene. Heldigvis kan bildematerialet ofte gi opplysninger der det mangler svar i skjemaet.

Det kan enkelte steder være vanskelig å vite hva informanten har ment. Dette gjelder for eksempel spørsmålet om tilstanden til tårnet. Før spørsmålet fikk faste svaralternativer, kunne enkelte informanter besvare spørsmålet om tilstanden på tårnet med for eksempel «OK» eller la det stå ubesvart. I disse tilfellene har vi måttet støtte oss på bildematerialet. I den siste versjonen av spørreskjemaet har dette spørsmålet derfor hatt de faste svaralternativene «dårlig», «middels» og «god». Det er disse tre betegnelse, eventuelt en kombinasjon av dem, vi har brukt i sammendragene fra de ulike gårdene.

Å bedømme tilstand ut fra bilder kan være vanskelig, særlig for de av medarbeiderne våre som ikke er trent i byggteknikk. Her har vi gjort vårt beste ved å se etter råde og feil på tårnets tak og tilstanden på malingen. Her kunne vi nok fått et bedre resultat om vi hadde arbeidet ut fra et klarere sett med kriterier for de ulike tilstandsbetegnelse. Vi håper derfor at eierne kan være overbærende med eventuelle feilvurderinger.

Hva forteller de innsamlede opplysningene om matklokker og klokketårn på Hedmarken?

Denne gjennomgangen av materialet er delt i to hoveddeler. I den første vil vi ta for oss opplysningene knyttet til selve spørreskjemaet som går på utbredelse, plassering på gårdens bygninger, selve klokkenes historie og ikke minst bruken av dem. Her vil vi også se på om det er knyttet tradisjoner, vers eller historier til lyden av klokka eller til selve ringingen. Dette kan vi kalle historisk og sosial kontekst.

I den andre hoveddelen ser vi på klokketårnenes konstruksjon og arkitektur, opplysninger som i stor grad er hentet inn gjennom selvsyn og fotografier.

Stor Ihle, Ringsaker

Klokkene og klokketårnenes historiske og sosiale kontekst

De opplysningene spørreskjemaet har gitt på dette området er ofte mangelfulle og vanskelige å systematisere. Vi har derfor i stor grad måttet basere oss på å sette våre, noe sparsomme, funn inn i de undersøkelsene og den litteraturen som finnes om emnet fra tidligere.

Det finnes flere bidrag i litteraturen om klokketårn. For å sette resultatene fra undersøkelsen våre på Hedmarken inn i forskningstradisjonen som finnes på feltet, skal vi først og fremst bruke funnene i Andreas Ropeid sin artikkel «Matklokka» fra 1985. Artikkelen presenterer resultatene fra en spørreundersøkelse som Norsk Etnologisk Granskning gjennomførte i 1971. Selv om Ropeid konsentrerer seg om selve matklokken, er mye av det han finner ut interessant for vår undersøkelse. I denne delen kommer vi derfor til å sammenligne en del av Ropeids funn med våre egne. Ropeids funn baserer seg på svar fra alle norske fylker, med unntak av Troms og Finnmark. På tross av at det ikke er mer enn

109 svar i hans undersøkelse, mener Ropeid at undersøkelsen gir gode opplysninger om matklokkene.

Vi har også hatt nytte av opplysninger i Svein Livens artikkel «Matklokker» i Lautin 2003.

Vår kanskje viktigste informant har vært Alf Prøysen. Det han skriver om matklokka, arbeidsliv og folkeliv på Hedmarkens storgårder i sin beretning om barndom og ungdom «Det var da det og ikke nå» og i flere lørdagsstubber, har hjulpet oss med å sette våre opplysninger inn i en større sammenheng.

Utbredelse og plassering

Resultatene i Ropeids undersøkelse tyder på at de brukte matklokker i bygdene i Øst-Norge, i Trøndelag og på Nordmøre. I bygdene i Agder, i Nord-Norge og på Vestlandet, inkludert Romsdal, var det ikke vanlig med matklokker. Det var de store gårdene som hadde matklokke. Likevel fantes det også store gårder uten klokke (Ropeid, 1985, s. 6-7).

Videre antyder Ropeids studie at matklokka kunne markere sosial status, et skille mellom gårdene. Han har imidlertid ingen opplysninger som sier at dette var tilfellet på steder der matklokkene var utbredt og i bruk. Det virker heller som at det ble status knyttet til matklokkene på den tiden da klokka ikke lenger fylte en praktisk funksjon i driften av gården (Ropeid, 1985, s. 9).

Vår undersøkelse bekrefter at matklokker og klokketårn var utbredt på Hedmarken, og at de gjerne var å finne på de store gårdene. Svein Liven forteller at det «nok var flest matklokker på gardene i den sør-vestre delen

Klokketårnene ble plassert enten på stabburet, drengestua eller låven

av bygda, og det skyldes antakelig at det var der de fleste større gardene i Løten finnes. «Oppe i Skogbygda finnes det i dag bare ei matklokke, og den henger på Dalen» (Liven 2003, s.107). Dette er vårt inntrykk også når det gjelder de øvrige Hedmarksbygdene, Stange Hamar/Vang og Ringsaker. Klokketårnene er der hvor jorda er best og jordene er størst. Når det gjelder sosial status gårdene imellom, kan Ropeids undersøkelse muligens ha rett, men det er ingen tvil om at matklokka markerte et sosialt skille mellom de som eide gården og de som arbeidet på den.

Ropeid (1985, s. 9) peker videre på at klokkene som regel hang fritt til i et tårn eller lignende på stabburet eller på låven. Mange av klokketårnene på Hedmarken er plassert på stabburet eller på låven, men vi har også sett eksempler på klokketårn som står på drengestuer eller andre driftsbygninger på gården. Svein Liven forteller at de aller fleste som han har registrert i Løten er plassert på stabburstaket, men noen steder finnes de også på låven eller på andre bygninger (Liven 2003, s.107).

Matklokke fra Segla. Påskriften forteller at den var støpt av Ove Skierbak på Elverum.

Hvor er klokkene laget?

Klokkene ble støpt av klokkestøpere eller gjørtlere. Gjørtlerne støpte gjenstander først og fremst av bronse og messing, slik som gryter, mortere og lysestaker, beltespenner og andre prydgjenstander. Enkelte spesialiserte seg på støping av klokker. De store og mest kjente støperiene har nok masseprodusert matklokker til salg på markedene. Klokker fra Skierbak på Elverum kunne nok være å finne på for eksempel Grundsetmartn.

Ropeid nevner en rekke produsenter av klokker: «Skierbak på Elverum, Holte på Toten, Forseth på Singsås, Schmidt i Oslo, Riise i Trøndelag og Olsen Nauen i Sem» (Ropeid, 1985, s. 11). I tillegg har han funnet klokker fra en produsent i Seneca Falls i New York og klokker som kommer fra Göthe i Falun i Sverige (Ropeid, 1985, s. 11). Vi har funnet igjen flere av disse produsentene på Hedmarken. Eksempelvis har Skierbak i Elverum støpt klokka på Segla i Løten samt på Saug vestre og Røhne nedre i Stange. På Sørbyrhn i Stange og på Kallerud i Vang er klokka levert av Holte på Toten. Forset på Singsås står blant annet bak klokkene vi finner på Trætengen i Ringsaker, Hestvold i Løten og Frogner i Vang. Klokker fra Schmidt finnes på Tokstad og Midtbruket i Ringsaker. En klokkestøper Riise fra Tønsberg (ikke Trøndelag, som Ropeid sier) har for eksempel støpt klokka på Dystvold østre i Vang. Olsen Nauen har levert en rekke klokker, og vi finner dem på Hein, Frenning vestre, Næsten og trolig også på Arneberg søndre og Jønsberg i Stange. I tillegg er det klokker fra Olsen Nauen på Haug i Ringsaker, Halstenshov i Løten samt Hafsal og Arnset

østre i Vang og på flere andre gårder på Hedmarken. På Kulperud og Sagstuen/Sagbakken i Ringsaker kommer klokkene fra produsenten i Seneca Falls. Vi har også funnet klokker fra Falun-området på blant annet Busvold og Vestad i Stange samt på Helstad i Vang.

Bruken av klokkene

Når det gjelder hvordan klokkene ble brukt, hvordan de delte opp dagen, om det var noen bestemt klang på klokkene, ringerytme og eventuelle vers og historier knyttet til klokkene er det sparsomt med opplysninger i vårt materiale. Her må vi i stor grad støtte oss på tidligere undersøkelser, og ikke minst på skildringene til Alf Prøysen om hvordan forholdene var da han var ung i første halvdel av 1900-tallet.

Ropeid (1985, s. 14-15) beskriver matklokkenes viktigste funksjon med at de hjalp til med å strukturere arbeidsdagen. Klokka varslet om måltider og hvile for folk og hester. Hadde ikke gården egen klokke, fulgte den gjerne klokka på nabogården. Dette fant vi igjen i våre undersøkelser på Hedmarken. For eksempel fulgte gården Vembstad i Løten (som hadde klokketårn, men ingen klokke) ringingen på nabogården Trømnæs. Det samme systemet hadde de på Karud nordre, også i Løten, der folkene fulgte ringingen på Segla fordi deres egen klokke ikke fungerte.

Prøysen skriver om at klokkene på de ulike gårdene ikke ringte til samme tid. «Det var itte ofte at to gardar hadde såmmå klokkeslettet; nei fysst var det den klokka som gikk i sæinn tid, det var den fine og fastsette tia som var likt over æilt. Men så var det klokka i bygden som vi så. Den gikk en time fortere enn sæinn tid, og den var nok den vanligste. Men så kunne det vara gardar der klokka gikk en hælvtide fortere enn sæinn tid, og gardar der klokka gikk et korter seinere enn klokka i bygden. Så hele den siste timen vi dreiv på åkrom var det itte lenge imilla hår gong ei klokke begynte å ringe rundt om på bygden.» Også Ropeid nevner dette som et vanlig fenomen som framkommer i spørreundersøkelsen fra 1971. Da Prøysen var ung var det nok mange som hadde egen klokke, både innendørs og som lommeur. Det virker som ringinga allikevel fulgte gamle tradisjoner innrettet etter hva som var praktisk for arbeidet på gården og slik det hadde vært lenge før bygda fikk «sæinn tid».

Prøysen skriver også om arbeidsmoralen i tilknytning til klokkenes markering av øktene. «Når klokka ringte tel kvelds, var det stor skam å rette ryggen før klokka hadde ringt ifrå seg, og hadde potetplogen kjørt opp ei ny får så måtte vi plukke ferdig den før vi var ferdig for dagen».

Klangen og måten det ble ringt på, var ifølge Ropeids opplysninger en del av gårdenes «ansikt» utad. Det var mange som hørte klokkene og det var rim og vers knyttet til klangen. Disse kunne for eksempel si noe om maten som ble servert på gården (Ropeid, 1985, s. 14-18). Fra en del gårder på Hedmarken har vi fått opplysninger om tidspunkter for måltider og historier om at hestene stoppet arbeidet da det ringte, slik Ropeid skriver om. Det er imidlertid få eksempler på rim og vers knyttet til klangen. På Hommelstad i Vang skal klokken, ifølge folket på nabogården, ha sagt «inn å få graut, inn å få graut». På Granerud i Ringsaker hadde de versene «sild og vellings og graut og mjølk, sild og vellings og graut og mjølk» og «sur suppe og salt sild, et fort og ti still!». At vi ikke har funnet så mange rim, kan skyldes at informantene ikke vet om det har eksistert. Det er heller ikke sikkert rimene har vært kjent for familiene som eide gårdene. Disse rimene var kanskje noe som hørte arbeidsfolket til.

Også dette har Prøysen skrevet om: «Når matklokka ringte tel måls og stugujinta dreiv ute på jordom, kunne vi høre det på ringingen at det var travle hender som hadde ansvar som drog i tauet. Var det stugujinta som ringte, hadde hu mye rart for seg. Det var itte bære et matsignal, nei matklokka sang når hu ringte, gamle rim som hadde dåna utover jordom i ælle år og som passe tel gar`n. – Et en bæta mens du gjør en bæta, et og bit og tygg og skunn deg!» Ut fra dette kan vi nok være sikre på at det var rikelig med slike tolkninger av matklokkas lyd også på Hedmarken.

Vi ser at det ikke bare var selve klangen eller stemmen til klokka som var viktig. Også måten det ble ringt på kunne man legge meninger inn i, også spådommer. Alle ventet på når klokka skulle stanse. «... ei mat - klokke ska stænse ringinga brått og lyden ska vara like sterk hele tida. Kjæm etterpåklunker, betyr det at hu som ringer ska kammå i ulykka så mange gonger som det er lausklonker.» Dette forteller Prøysen, og Ropeid konkluderer med at dette var en vanlig forstilling over hele Østlandet.

På enkelte gårder på Hedmarken har vi fått opplysninger om takten man brukte da man ringte i klokken. På Østby i Stange ringte de etter takten «tung-lett-lett, tung-lett-lett». Klokka på Liberg i Ringsaker ringer de nå etter takten «enkeltslag-dobbeltslag-enkeltslag dobbeltslag», mens de på Lindholt i samme kommune tidligere brukte rytmen «dobbeltslag-enkeltslag-dobbeltslag-enkeltslag». På Nyhus har monotone enkeltslag vært brukt for å markere sorg, mens taktvarianter med dobbeltslag har vært brukt ved fest.

I tillegg til å dele inn arbeidsdagen i sommerhalvåret, ble matklokkene også brukt ved spesielle anledninger som ved begravelser og bryllup eller til å varsle brann. I Ropeids materiale fremgår det at det fantes bestemte regler for hvordan klokkene skulle brukes utenom den vanlige. Skulle klokka brukes til andre formål, måtte dette være avklart med naboene. Var det ikke det, kunne naboene for eksempel tro at folkene på gården ville varsle om brann. På mange av gårdene vi har besøkt på Hedmarken, ble klokka brukt for å varsle om brann. Klokka på Karterud i Løten skal ha falt ned da gårdsfolket varslet om brann på nabogården Nordberg.

Flere informanter forteller også at barna ikke fikk leke med klokken. Enkelte gårder på Hedmarken har i nyere tid begynt å bruke matklokka i forbindelse med selskaper (middager, bryllup osv.) og høytider (som for eksempel pinse, olsok eller julaften). Pinseringingen er også reflektert i Ropeids undersøkelser (Ropeid, 1985, s. 25) og i Ingrid Arnkværn Narmos artikkel «Matklokker og pinseklokker» i Minner ifrå Vang 2002.

Slutten på bruken av matklokkene

Mange matklokker ble tatt ut av drift i løpet av første halvdel av 1900-tallet. Særlig sluttet mange å bruke klokka i tiden rundt andre verdenskrig, ifølge Ropeid (1985, s. 22). At klokkene ble tatt ut av drift rundt midten av 1900-tallet, stemmer godt overens med opplysningene vi har fått på Hedmarken. Det er likevel verdt å merke seg at en del ikke husker når de sluttet å bruke klokken, og at det derfor er lett å svare bekreftende på oppfølgingsspørsmålet vårt om det kan ha vært rundt 1950.

Ropeid (1985, s. 22-23) forklarer slutten på bruken av matklokka ved å peke på innføringen traktoren og at arbeidsfolkene begynte å bruke armbåndsur og, kanskje viktigst, å holde seg med mat selv. Traktoren og armbåndsuret er nevnt i noen av svarene vi har fått i fra Hedmarken, slik som for eksempel på Skramstad vestre i Løten. Materialet vårt sier lite eller ingenting om Ropeids hovedargument, nemlig at folkene som arbeidet på gården begynte å sørge for maten selv.

Det ringes i klokka på Horne, Stange. Bildet er fra 1937.

Symboler og merkevarer

Simenstad, Ringsaker

I dag er klokketårnene mer et symbol for de rike jordbruksbygdene på Hedmarken. Flere gårder bruker også klokketårn i sin logo og som merkevare i sin virksomhet.

Hoel gård i Ringsaker har to klokketårn som begge vises i gårdens logo.

Forslag til videre forskning

Mange av opplysningene i vårt materiale kommer fra eierne av klokketårnene. I videre forskning vil det derfor være interessant å kartlegge historien om klokketårnene med utgangspunkt i andre informanter. På den måten vil det være mulig å fortelle historien om klokketårnene fra et annet perspektiv. Svein Liven viser i sin artikkel om matklokker i Lautin 2003 (s. 108) til at matklokka ble brukt for å disiplinere arbeidsfolket på gårdene. Derfor kan det være interessant å undersøke hvilken historie arbeidsfolkene eller husmennene som arbeidet ute på jordene forteller om klokka og klokketårnet. Det kan også være interessant å undersøke hvilken historie kvinnene som arbeidet inne på kjøkkenet forteller. Vi har fått enkelte opplysninger om kvinnene som dro i klokkesnora, kostholdet på gårdene og lignende, men ellers lite om livet på kjøkkenet og kvinnenenes forhold til klokketårnet. Kanskje er det derfor et sosialt perspektiv og et klasseperspektiv samt et kjønnsperspektiv som kan belyses bedre i fremtidige studier.

Svein Liven peker også på at matklokka symboliserte effektivitetskravet i jordbruket. Det kan derfor også være interessant å se nærmere på bruken av klokken i et økonomisk perspektiv.

Kanskje vil det vise seg at enkelte av disse sosiale, kjønnsrelaterte og økonomiske perspektivene i større grad er knyttet til selve matklokka og klangen enn til klokketårnet. En tydeligere diskusjon av forholdet mellom matklokka og klokketårnet vil derfor også være interessant. Hva betydde klokketårnet og matklokka for de ulike folkene på gården? Hva representerte klokka og tårnet? Hvilken funksjon hadde de? Og hvilken klang hadde de?

Værhaner på klokketårnene er også et egnet tema for nærmere fordypning.

Lille Ringsaker

Kindli, Ringsaker

Klokketårnenes arkitektur, stilarter og konstruksjon

Kunnskap om klokketårnene som arkitektonisk fenomen; deres bakgrunn, det stilistiske og hvor tradisjonen kommer fra fantes det lite av før vårt registreringsprosjekt startet. Mye av dette er det vanskelig å gi tydelige svar på. Allikevel kan en kanskje trekke tråder til Europa og en mer kontinental arkitektur. På mange måter skiller de mange klokketårnene seg fra annen arkitektur fra samtiden, og står nærmest igjen som bautaer etter en tid hvor levesettet og landbruket på Hedmarken og ellers i Norge var et ganske annet enn i dag.

Ved sammenligning med våre naboland Sverige, Danmark og Finland kan det se ut som Norge skiller seg ut. Enkle klokketårn forekommer også i Sverige, men er på langt nær så utbredt som i Norge, og kan uansett ikke sammenlignes med den store forekomsten på Hedmarken. Klokketårnene i Sverige er av enklere karakter og

Klokketårnet på gamle Vang Prestegård, Toneheim Folkehøgskole

kan mer eller mindre sammenlignes med klokketårnet på gamle Vang Prestegård; et tårn med enkelt saltak over to stolper. Det samme gjelder i Finland.

Forut for registreringsprosjektet var det snakk om hvorvidt tradisjonen med klokketårn var hentet fra Europa eller ikke. Om det i det hele tatt skal snakkes om en påvirkning fra Europa er enda et nytt spørsmål en kan stille seg. Hvor inspirasjonen er hentet fra er det også etter registreringsprosjektet ingen klare svar på. Om løkkuppelen og det hjelmformede taket på flere klokketårn har kommet til Norge fra Russland eller lenger sør i Europa, er uvisst.

Det er ikke utenkelig at klokketårnene, slik vi kjenner dem på Hedmarken har oppstått som følge av et spesifikt behov, nemlig å signalisere til arbeidsfolk over lengre avstander. Slik signalisering kjenner vi også når det gjelder kirkeklokkene. Som i kirken, var det viktig at klokkene hang høyt og fritt slik at ikke lyden ble hindret. Klokkene trengte beskyttelse mot vær og vind, som i kirkene, og dermed oppsto diverse utforminger av tårnaktige konstruksjoner med ulike takløsninger. Slik får vi et praktisk svar på et praktisk problem. På mange gårder får disse tårnene en svært forseggjort utførelse som forteller at de har en viktig funksjon og at de er viktige for gården, både i gårdsarbeidet og trolig som statussymbol.

Det er mulig at det i Norge er et spesielt behov og en spesiell sosial sammenheng som møtes og som resulterer i at denne løsningen ble såpass utbredt. I våre naboland var den sosiale sammenheng trolig annerledes og behovet ble løst på andre måter.

Et spørsmål vi har stilt oss er også når skikken med klokketårn oppsto. Selv om det etter registreringsprosjektet ikke kan gis noe klart svar, har det allikevel resultert i en mengde nye holdepunkter hva stil og historie angår. Jevnt over kan en se en slags sped begynnelse rundt midten av 1700-tallet. Påstanden kan begrunnes med funn på Hedmarken som belyser nettopp denne perioden i form av innskrifter på vindfløyer og klokker og stilhistoriske holdepunkter. Vi kan imidlertid ikke slå dette fast med sikkerhet med bakgrunn i at klokketårn kan ha blitt revet og rett og slett ikke videre beskrevet eller nevnt i skriftlige kilder. Dette tidspunktet faller også sammen med befolkningsmessige endringer som førte til endringer i jordbruket.

Stilarter

I våre registreringer ble et av de eldste klokketårnene funnet på gamle Vang prestegård, i dag Toneheim Folkehøgskole. Den noe usikre dateringen finner en på vindfløyen i spiret på tårnet. I vimpelen står «R.L.J. 1732» noe som kan tyde på at deler av klokketårnet kan stamme fra dette året. Stilistisk kan det enkle tårnet sam-

menlignes med andre tårn på Hedmarken som skal være fra samme periode. På Høllingstad i Løten er det et relativt enkelt klokketårn der selve klokka er fra 1798. Klokketårnene det er snakk om er i stor grad preget av en enkelhet, med to stolper med et enkelt saltak eller telttak. Det er først på begynnelsen av 1800-tallet at eksempler på mer forseggjorte tårn dukker opp.

Trender og moter i Europa har i stor grad være forbilder for tårnene som dukker opp fra slutten av 1700-tallet og framover, slik som husene, innredning og gjenstandene på gårdene også har fulgt skiftende moter. Registreringsprosjektet har resultert i funn av klokketårn med trekk fra klassisisme (Louis-seize-stil og empire) og svært forseggjorte klokketårn i sveitserstil, dragestil eller historisme som nygotikk. Funksjonalismen er også representert.

Klassisisme (ca. 1780-1840)

Klokketårnet på Dælhi,
Ringsaker

Klokketårnet på Lille Re,
Stange

Klokketårnene som vist over fra gårdene Dælhi i Ringsaker kommune og Lille Re i Stange kommune, er begge eksempler på det vi etter registreringsarbeidet kategoriserer som klassisisme. De første tårnene av denne typen dukker opp tidlig på 1800-tallet, men av registreringsarbeidet kan en se at det også mot slutten av 1800-tallet ble oppført tårn i denne stilen. Tårnene er ofte i stor grad preget av en enkelhet, men med innslag av lett dekor som for eksempel tannlist mot takskjegget slik som på gården Dæhli.

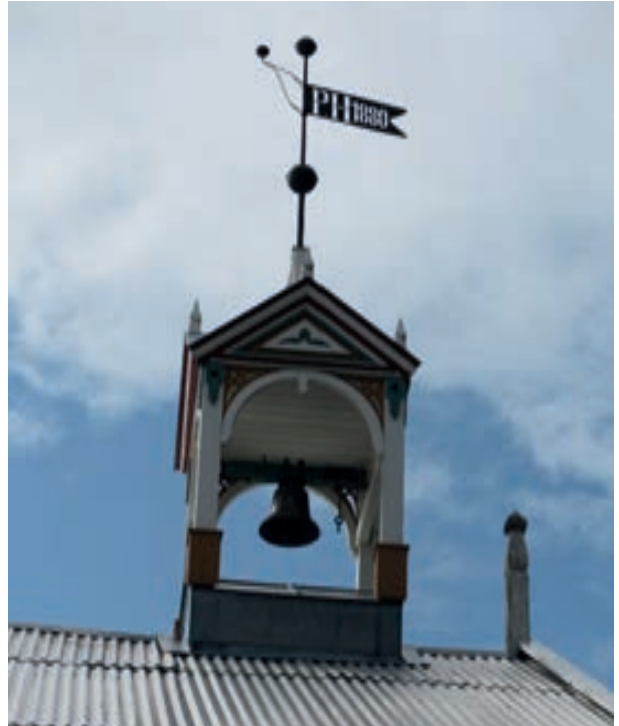
Klokketårnet på Lille Re i Stange kommune har en form som det finnes mange eksempler på i Stange-området. En del eksempler finnes også i Løten, men få eller ingen i Hamar og Ringsaker kommune. Vi kaller den

lanterneform, som en lykt med lysåpninger. Klokketårnet er en variant som i stor grad blir benyttet gjennom hele 1800-tallet og helt inn på begynnelsen av 1900-tallet. Senere på 1800-tallet forekommer en god del eksempler på at den tilføres flere detaljer i sveitserstil, slik som på gården Veen i Løten kommune. Noen får også elementer av historisme, som den spisse, gotiske buen vi ser på klokketårnet på Lille Re.

Selve grunnformen kan kategoriseres som klassisisme og kjennetegnes av et lavt kryssformet saltak hvor også selve taket nærmest flukter med mønet. Gavlene har i flere tilfeller klassisistisk utforming med henvisning til greske templer.

Klokketårnet på Veen, Løten

Sveitserstil og dragestil (ca. 1850-1910)

Klokketårn i sveitserstil ser en tidlig på Hedmarken. Allerede fra midten av 1800-tallet blir de første bygget. At de her var så tidlig ute med å bygge i sveitserstil forteller igjen noe om hvor fort trender spredte seg. Henrik Wergelands villa Grotten i Oslo stod ferdig i 1841 og regnes som det første byggverk i Norge i sveitserstil, men allerede 15 år senere ser en eksempler på sveitserstil også på Hedmarken, og det på klokketårnene. Et eksempel er klokketårnet på Rogstad lille i Løten kommune som skal være fra 1853. Tårnet har den tidligere nevnte lanterneformen som vi finner i Stange og Løten, men med rik utsmykning i sveitserstil.

Stilen, som ble raskt populær, ser en flere eksempler på i alle kommunene på Hedmarken. Flere steder finner en eksempler på at klokketårn blir modernisert og bygget om, og gjerne til sveitserstil. Stilen vitner om en økende velstand flere steder og at eiere tok seg råd til store påkostede klokketårn. I vårt registreringsmateriale er det sveitserstilen som er mest representert. Tårnene er fulle av detaljer i sveitserstilens løvsagornamentikk. Den mest utbredte varianten kan se ut til å være et høyreist klokketårn over fire stolper med kryssformet saltak med kjegleformet midtparti eller spir. Taket er typisk for perioden, slik vi også ser det i datidens villaer og hovedbygninger med stort framspring. Det samme klokketårnet finner vi også igjen med detaljer i dragestil, som for eksempel på Ånestad i Løten.

Klokketårnet på Rogstad lille, Løten

Klokketårnet på Solstad, Ringsaker

Funksjonalisme (1930-årene)

Låven på Hovelsrud er eneste kjente bygning fra tiden etter 1930 som har fått matklokke. Etter en brann ble det bygget en ny driftsbygning i funkisstil med klokke på fasaden.

Forekomst i dag

Også i dag blir det bygget klokketårn, men som dekorative element. Det være seg på hytter, små gardstun eller som større rekonstruksjonsprosjekter hvor det en gang har vært et klokketårn. Av registreringer har det vist seg at flere har blitt bygget etter 1950-tallet. Tendenser som går igjen i nybyggeri er at det stilistiske fra gamle klokketårn blir tatt opp og brukt på ny, gjerne i en modernisert utgave.

Konstruksjon

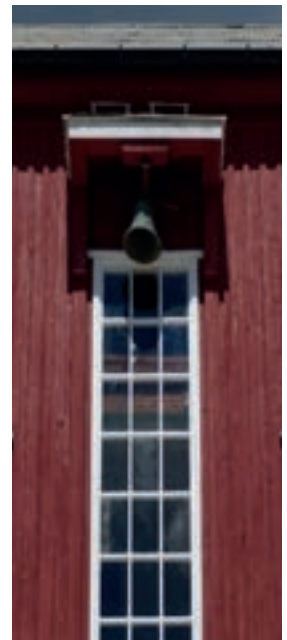
I vårt materiale har vi ikke fått opplysninger om noen bestemte håndverkere har bygd klokketårnene. I noen få tilfelle nevnes en gårdssnekker eller en husmann. Av konstruksjonen å dømme, kan det se ut til at mange av klokketårnene har blitt oppsatt på allerede eksisterende bygninger. Dette kommer fram av den utenpåliggende og i noen tilfeller noe amatørmessige konstruksjonen. Selv om dette er en gjenganger over store deler av Hedmarken, har vi også eksempler på klokketårn der konstruksjonen er mer gjennomtenkt. Klokketårnene der her er snakk om har i flere tilfeller en konstruksjon og byggemåte som i større grad er integrert i og tydelig planlagt sammen med bygningen. Både Hoel, Hovinsholm, Tjerne, Skredshoel, Torshov og Børstad gård er eksempler på nettopp dette. Klokketårnet på Hovinsholm utgjør hele midtpunktet på bygningen der det står, og er i stor grad integrert i bygningskonstruksjonen. Skjønn må også benyttes i dette tilfellet, da det ikke er sikkert om tårn og stabbur er like gammelt.

Klokketårnene på både Torshov, Tjerne og Skredshoel er andre eksempler på dette, også her med urverk. I disse eksemplene ser vi at det i planleggingen av bygningene må ha vært med en person med sans og forståelse for arkitektur og konstruksjon.

Klokketårnene på Hoel og Børstad har en ganske annen stil og arkitektur, men også disse er eksempler på integrasjon i bygningsmassen. Tårnene i sveitserstil har eksponert konstruksjon som heller er framhevet med ytterligere detaljering. De er gode eksempler på tårn fra samme perioden og vitner om at moter og trender forflyttet seg raskt i bygdene på Hedmarken.

Klokketårnet på Midtbruket har hjelmformet tak tekt med planker. Det står på låven, og er i god stand. Det er laget i 2004 av Jan Erik Fauskerud fra Brøttum. Digitalt museum.

Matklokka på Hovelsrud i funksjonalistisk stil

Klokketårnet på Hovinsholm, Ringsaker

Klokketårnet på Skredshoel, Ringsaker

Klokketårnene på Tjerne, Ringsaker

Et av to klokketårn på Hoel, Ringsaker

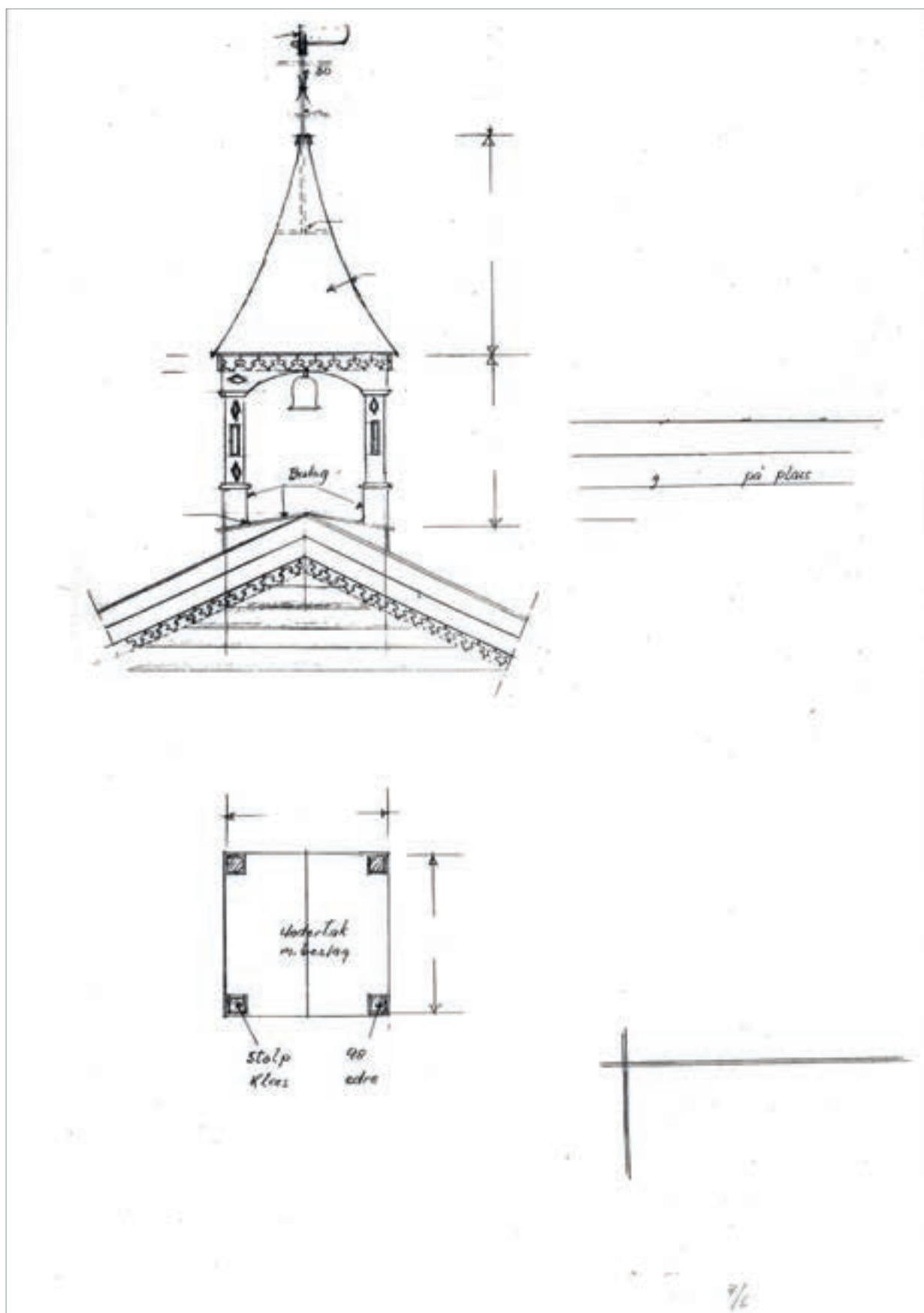
Klokketårnet på Børstad, Hamar

Fordeling av ulike stilarter i kommunene

Som vi har sett forekommer de lanterneformede klokketårnene med trekk fra klassisisme, men også sveitserstilsdetaljering bare i Stange kommune og i de områdene av Løten som grenser til Stange. Hvorfor dette skillet oppstår har vi foreløpig ikke noe godt svar på. De øvrige formene og stilartene er jevnt utbredt i alle kommunene. Det vanligste er klokketårn i sveitserstil. Også i Stange og Løten finnes det flere eksempler på den mer utbredte typen som for eksempel på Horne. Et høyt klokketårn over fire stolper med et kryssformet saltak og kjegleformet midtparti.

Klokketårnet på Torshov, Hamar og Horne, Stange

Tegnet av Fylkesagronom Asbjørn Torp, Løten. Han har tegnet flere klokketårn i distriktet,

Hva skjer med klokketårnene

Modernisering og ombygging

Over store deler av Hedmarken ser vi en stor forekomst av klokketårn fra rundt 1900. Den mest utbredte stilen ser ut til å være sveitserstil. Flere og flere gårder fikk bygget et klokketårn i denne perioden, men hvorvidt det er snakk om en modernisering av eksisterende klokketårn eller et helt nytt klokketårn er i flere tilfeller ukjent.

Et eksempel som kan trekkes fram fra Grefsheim på Nes. Gården kan vise til en rekke ulike klokketårn som har fått pryde mange ulike bygninger på gården. Moderniseringer og ombygging av klokketårn ser en i forbindelse med modernisering av hovedhuset eller av driftsbygning. Da huset ble bygget om til sveitserstil, fulgte klokketårnet med. Eksempelen er typisk for store deler av Hedmarken hvor de aller fleste fulgte trenden.

På gården Hovelsrud ble det etter en gårdsbrann på 1930-tallet bygget ny arkitekttegnet låve i funkisstil. Noe av det interessante ved oppførselen av den store låven var at også her ble matklokka ilagt en betydning. Et klokkeoppheng i funksjonalistisk utførelse utgjør midtpartiet på låven som banet veg for et mer effektivt og moderne landbruk. Av den grunn er det påfallende at matklokka og det synlige opphenget fikk den plasseringen som den fikk. Dette virker nærmest som et minne etter tidligere tider i og med at matklokka bare noen få år senere gikk ut av bruk.

Funkislåven på Hovelsrud, Ringsaker

Ombygging eller nybygging av klokketårn kan også, slik vårt materiale viser, ha sammenheng med eierskifte på gården. Kan hende vil man da vise at man følger trendene, og bygge et klokketårn som i større grad er et statussymbol.

Nye klokketårn

Flere av klokketårnene i vårt materiale er bygd etter at klokkene og klokketårnene mistet sin funksjon. Vi har flere eksempler fra slutten av 1900-tallet og til og med fra 2000-tallet. Også gårder som ikke før har hatt klokketårn får nå dette. Dette må henge sammen med interessen for tradisjoner og historie, og kanskje, slik Ropeid nevner, at klokka først i nyere tid hadde fått prestisje (Ropeid 1985, s.9).

På Blystad vestre i Vang ble det bygget klokketårn på hønsehuset som ble satt opp i 2012. Klokka hang opprinnelig i et tidligere klokketårn på gården. På Klæpa gård i Løten er et gammelt klokketårn satt i stand og plassert på den nye låven.

Dette viser at det fortsatt er stor interesse for å vedlikeholde og videreføre tradisjonen med klokketårn.

Restaurering av klokketårnet på Samsal, Ringsaker. Foto: Gry Kristine Asla

Restaurering av klokketårnet på Saug vestre, Ringsaker

Restaurering av klokketårnet på Tommelstad, Hamar

Anekdoter og historier knyttet til klokketårnene

Lyn og torden

Flere steder har lynet slått ned i klokketårnet. Dette skjedde for eksempel på Raa (Rå) nordre i Stange rundt 1955. Klokka ble skadet av lynnedslaget, og omstøpt på Tangen metallstøperi. Pauline Nøkleby ga bort to av sine sølvskjeer, som ble støpt inn for å gi bedre klang til den nye klokken.

I Stange har de også ordtaket «Det smala og smell som nå' tola tog Næsten-tårnet» (se s. 223 i Slik tala vi: dialektordbok fra Stange (1999), red. Vidar Aasen). Det kan tyde på at lynet har slått ned i klokketårnet på gården Næsten (Nesten) også. Klokketårnet på Grylling vestre i Løten ble ødelagt av lynet i 1995, og bygget opp igjen i samme stil.

Eierskifter

Mange klokker har skiftet eiere. Klokka på Grylling vestre i Løten havnet i tidens løp på gården Grøholt øde i samme kommune. På Tronhus i Vang er klokka fra gården Vembstad i Løten, mens spiret og vindfløyen kommer fra Herstad i Hernes i Elverum. I enkelte tilfeller har også klokketårnene skiftet eiere. Tårnet på Halstenshov i Løten kommer opprinnelig fra gården Hov i samme kommune.

Flere klokker kommer fra andre gårder og er ofte kjøpt på auksjon der. På Søndre Tomter i Hamar skal klokka være kjøpt på Myr. På Nyhus i Hamar kom klokka og muligens også spiret fra Vartomten.

Gårds- og familiehistorie

På noen gårder er familiens og gårdens historie knyttet sammen med matklokka eller klokketårnet.

På gården Hilstad øvre i Ringsaker kommune er det et stort klokketårn som i dag utgjør taket på lysthuset i hagen. Tårnet stod en gang på stabburet, men ble tatt ned da bygget ble revet. I spiret på toppen av løkkupellen sitter en stor messingkule som etter sigende skal inneholde hele gårds- og slektshistoria.

På Dyri i Løten fortelles det at klokka var borte i 60 år før den kom til rette. Det ble sagt at det skulle gå dårlig på Dyri i tiden da klokka var forsvunnet.

Hilstad østre, Ringsaker

Baldishoel østre, Ringsaker

Matklokker, skipsklokker og kirkeklokker

Noen klokker er opprinnelig laget for andre formål enn å ringe inn til mat. Den eldste av matklokkene på Frenning vestre i Stange er trolig en hollandsk skipsklokke. På Baldishoel østre på Nes stammer klokka i dagens klokkehus (støpul) fra kirken som stod på eiendommen frem til 1878. Klokkene fra stavkirken på Baldishoel har en interessant historie.

Svein Liven skriver at to klokker ble taksert før kirken på Baldishoel skulle rives. Den ene ble kjøpt av industrimannen Helge Væringsåsen. Den ble brukt på Ådals Brug jernstøperi i Løten, kanskje som matklokke. Da jernstøperiet brant i 1928, kjøpte Simen Borud på Baldishoel klokka tilbake for 3000 kr. Klokka hengte Borud opp i et klokkehus (støpul) på gården (se s. 115-116 i Livens artikkel «Matklokker» i Lautin 2003 og artikkelen «Korrigerer til artikkelen «Matklokker» I Lautin 2003» i Lautin 2004 av samme forfatter). Den andre klokka fra kirken på Baldishoel havnet trolig i Reinli stavkirke i Valdres (se Sigrd Christie, Ola Storsletten og Anne Marta Hoffs artikkel «Reinli stavkirke» på nettsiden Norges kirker).

Vågalt vedlikehold

Det kunne være utfordrende å skulle vedlikeholde klokketårnene, ettersom de befant seg høyt over bakken. Gården Horne i Stange hadde både klokketårn og en enorm låve. Vedlikeholdet av det bratte låvetaket var krevende. Spesielt utfordrende var det å jobbe på det høye, smale klokketårnet. Tårnet rager fortsatt nesten 30 meter over bakken. Fram til ca. 1975 kom det årlig taktekkere til gården for å reparere taket. De arbeidet på eget ansvar, uten mer sikring enn kanskje et tau som de kunne holde seg i. Fra Tord Kr. Horne har vi fått følgende historie:

Jeg minnes spesielt en gang, ca. 1945, da en Nilsen skulle til topps utenpå tårnet. Først reiste de en stige opp til takskjegget på låven. På denne stigen ble det trukket opp en mindre stige som ble reist opp på mønet på låven, oppover tårnet. Bare dette var en kraftprøve for flere folk. Så entret Nilsen stige nr. to og klatret oppover tårnet. Stigen nådde oppunder en stor, gul kule. Nilsen klatret forbi kula og stod til slutt oppå den. Så malte han metallstanga over kula og dreide rundt på værfløya så vi hørte at den skrek. Etter å ha smurt fløya, malte han den gule kula med ny gulmaling. En kontrollert nedklatring brakte han trygt ned på bakken, til stor beundring fra ganske mange tilskuere som hadde samlet seg for å se på. Det hele var jo som et spektakulært sirkusnummer. Da han var velberget nede, tok han seg en dram, husker jeg. Om han også hadde tatt seg en dram før han gikk opp, er ikke kjent, men det er ikke umulig!

Klokketårnet på den store låven på Horne, Stange

Fredsklokke

Enkelte klokketårn har en helt spesiell historie. På Lohnbakken i Ringsaker bygget de stabbur med klokketårn og hengt opp ei «fredsklokke» i forbindelse med frigjøringen etter andre verdenskrig. Historien sier at det var Kristian Farberg som tegnet det hele for 1 kg smør. Mange husker forøvrig opplevelsen av at alle klokkene ringte på frigjøringsdagen i 1945,

Lohnbakken, Ringsaker

Abraham Pihl

En mann det blir talt om flere steder gjennom registreringsarbeidet er tusenkunstneren Abraham Pihl. Mannen virket 32 år av sitt liv på Hedmarken og etterlot seg flere spor, deriblant flere klokketårn med ur. Det er på bakgrunn av dette Pihl er aktuell å nevne i rapporten.

I 1756 blir Abraham Pihl født på Gausdal Prestegård. At han velger samme veg som sin far og bestefar faller naturlig. I 1783 er han Teologisk kandidat, men hadde før dette også studert matematikk, mekanikk og astronomi. Seks år senere, i 1789, ble han forflyttet til Vang på Hedmarken hvor han nærmest moderniserte området med sin kunnskap. Han satte tidlig i gang med praktiske foretak og lærte blant annet unge ulike håndverk. Jordbruksredskaper ble forbedret, og han satt også inne med kunnskap om moderne teglverk. ¹

Som begynnelse på en lang klokkemakertradisjon på Hedmarken åpnet han i 1789 et klokkemakerverksted. Pihl regnes som en av de fremste vitenskapsmenn fra dansketiden, og er en av det norske urmakerfagets grunnleggere. At mannen var kunnskapsrik er sikkert, og han skal etter tradisjonen ha bygd og tegnet flere gårdsur og klokketårn på Hedmarken. Med stor sikkerhet kan gårdene Hovinsholm på Helgøya, Vang Prestegård (Toneheim folkehøgskole) og Torshov i Vang nevnes. Her tegnet han, konstruerte og bygget urverket i gårds klokka. Det finnes ikke kunnskap om han var delaktig i andre klokkekonstruksjoner, men det er godt mulig. ²

Under hans periode som prest og senere prost i Vang brenner gamle Vang kirke i 1804. Kunnskapsrik og praktisk anlagt som han var, sto mannen også for tegningene til den nye storslåtte kirken. I 1810 står den innviet. Kirken, som har flere likhetstrekk med Sør-Fron kirke i Gudbrandsdalen, har et majestetisk uttrykk og bærer preg av en mer kontinental kirkearkitektur. ³

Pihl tok sin utdanning i København, og det er derfor nærliggende å tro at han lot seg inspirere og tok til seg tendenser fra europeisk byggeskikk. De svulstige og elegante formene er en gjenganger i klokketårnene han lot oppføre.

Vang kirke som Abraham Pihl tegnet etter at forrige kirke brant i 1804

Det enorme stabburet på gården Hovinsholm, Helgøya

1 Wiig, s.v. «Abraham Pihl», *Norsk biografisk leksikon online*.

2 Stang, Cæilie. «Tusenkunstneren Abraham Pihl», 32.

3 Wiig, s.v. «Abraham Pihl», *Norsk biografisk leksikon online*.

På gården Hovinsholm tegnet han et stort klokketårn sentralt plassert på det store stabburet. Det sies at urverk ble bestilt av Abraham Pihl en gang før 1830, men av likhetstrekk til klokketårnet på Torshov er det nærliggende å tro at også selve klokketårnet ble tegnet og planlagt av samme mann. Pihl konstruerer et intrikat ur med urskiver på klokketårnets fire sider. Det store tårnet ble rikt utformet med et lavtliggende hjelmformet tak i kobber med høyreist spir. På nedre del av kobbertaket går det en kant med tagger.

Urverket Abraham Pihl konstruerte på sin egen gård, Vang Prestegård, skiller seg ut sammenlignet med de to andre klokketårnene han lot konstruere. Borgstua-bygningen, som tidligere ble flyttet til Hedmarksmuseet på Domkirkeodden huser uret. Uret og urskiva eksisterer fremdeles. Pihl konstruerte et mindre ur, men av samme type som på Hovinsholm og Torshov. Dette fikk til gjengjeld ikke noen plassering i et klokketårn, men i gavlen på borgstua. At dette kan være en form for prototype er derfor mulig.

Borgstua fra Vang Prestegård. I dag på Hedmarksmuseet på Domkirkeodden.
<https://digitaltmuseum.no>

Det store fjøset på Torshov gård i Vang. Pihls tårn rager høyt over alle bygningene på gården.

Like ved hans egen bopel ligger gården Torshov på Ridabu. I 1798 arver Anders Nilsen Steen gården og oppfører et nytt stort steinfjøs. Inspirasjonen til bygningen skal han ha fått på en av sine reiser med seilskute. Han var seilskuteskipper og seilte blant annet i Nederland, Frankrike og England. Det er først ti år senere at det karakteristiske klokketårnet blir bygget som et elegant midtpunkt på det store fjøset. Pihl tegnet og konstruerte tårn og urverk, mens klokka ble laget av Lars Pedersen Ophus, elev av Pihl.

I likhet med klokketårnet på Hovinsholm har også tårnet på Torshov urverk på alle fire sider. Urverket står plassert midt i tårnet. Klokketårnet har en løkformet kuppel og oppleves som en direkte henvisning til en mer kontinental byggestil lengre sør i Europa. Interessant er det at klokketårnet på Torshov ble tegnet og konstruert omtrent samtidig som Pihl tegnet den nye kirken. At hans europeiske impulser har fått prege fjøstaket står igjen som et minne etter hans tid på Hedmarken.

Av kjente ur og klokketårn Abraham Pihl skal ha konstruert og laget gjennom sitt virke på Hedmarken står tårnet på Torshov igjen som noe særlig spesielt, likevel kan en se likhetstrekk andre steder på Hedmarken. På gården Tjerne i Ringsaker kommune finnes et stabbur med klokketårn som også skiller seg ut fra mengden av klokketårn på Hedmarken.

Det okergule stabburet rager høyt og fritt i landskapet, og er kronet med et klokketårn, også med urverk. I likhet med klokketårnet på Torshov og Hovinsholm er det også på Tjerne urverk på alle fire sider av det massive

Det gamle stabburet på Tjerne gård rager høyt over tunet.

tårnet. Ellers har tårnet løkformet kobbertak og en enklere dekore - ring enn klokketårnet på Torshov og Hovinsholm.

Om Abraham Pihl er mannen bak det veldige tårnet på Tjerne er ikke godt og si. Likevel er det påfallende stor likhet mellom de nevnte tårnene. Et annet ek - sempel som kan trekkes fram er klokketårnet som en gang fantes på gården Stein i Ring - saker. Dessverre gikk hele tunet med i en storbrann i 1897, men av gamle bilder kan en se at det også på denne gården var et stort klokketårn med urverk og urskiver på fire sider. I likhet med klokketårnet på både Hovin - sholm, Torshov og Tjerne var også dette et tårn med hjelmformet tak. Ellers ser en av bildet at det forekommer en klar empire-dekorering med lenker, ranker og uthevede hjørnekasser. I likhet med flere av de aller største gårdene var det også på denne gården to klokketårn, et til matklokka og et med urverk.

Foto: Anne Cathrine Blakstad

Inntunet på Stein gård i Ringsaker før storbrannen tok med seg alle bygninger i 1897.

<https://digitaltmuseum.org>

Litteraturliste

Aasen, Ivar. *Reise-Erindringer og Reise-Indberetninger 1842-1847*.

Aasen, Vidar (red.). *Slik tala vi: dialektordbok fra Stange*. Stange morsmålsforening. (1999).

Christie, Sigrid, Storsletten, Ola og Hoff, Anna Marta. Reinli stavkirke [internett]. Norges kirker. Tilgjengelig fra <http://www.norgeskirker.no/wiki/Reinli_stavkirke>

Dæhli, Knut Anders og Andersen, Henning. *Klangen som stila*. Sluttnotat om gardsklokkeprosjektet i Oppland. Årbok for Valdres 2001.

Heggenhaugen, Ole. *Matklokka*. Klangen som stilnet i 50-åra. Ringsaker, Veldre og Brøttum historielags årbok 1992.

Liberg, Dag Harald. *Det ringes inn til Olsok* [internett]. Raumnes historielag. Tilgjengelig fra <<http://raumneshistorielag.lag247.no>>

Liven, Svein. *Matklokker*. Lautin 2003. Løten historielag.

Liven, Svein. Korrigering til artikkelen *Matklokker*. Lautin 2003. Lautin 2004. Løten historielag.

Liven, Svein. *Matklokka på Grindereng*. Lautin 2007. Løten historielag.

Narmo, Ingrid Arnkværn. *Matklokker og pinseklokker*. Minner ifrå Vang 2002. Vang historielag.

Prøysen, Alf. *Det var da det og itte nå*. Tiden Norsk Forlag 1971.

Ringsaker kommune. Avsnitt 4.2.4 i Ringsaker kommunes kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø, vedtatt i 2018.

Ropeid, Anders. *Matklokka*. Norsk etnografisk granskning. 1985.

Stang, Cæcilie. *Tusenkunstneren Abraham Pihl*. Fortidsvern årg. 18, nr. 3 (1992): 32.

Stenberg, Gerd Skiaker. *Matklokker*. Gammalt frå Stange og Romedal 1999. Stange historielag.

Styret og bokkomiteen. *Klokketårn og matklokker i Furnes*. Minner fra Furnes 2016. Furnes historielag.

Tranberg, Anna. *Husindustri i totenbygdene på 1700- og 1800-tallet*. Heimen, bind 44. 2007.

Wiig, Jan. *Abraham Pihl*. Norsk biografisk leksikon online. https://nbl.snl.no/Abraham_Pihl

Følgende to publikasjonene er kommet ut etter at registreringsprosjektet var avsluttet. De nevnes her fordi de belyser temaer som kan relateres til registreringen.

KA Arbeidsgiverorganisasjonen for kirkelige virksomheter og Riksantikvaren. *Kirkeklokker: En innføring i funksjoner, historie, bruk, ettersyn og bevaring*. 2018. Tilgjengelig fra <<https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2490112>>

Kolltveit, Gjermund. *Klokkene ringer for deg – et glimt inn i bøndenes, gårdsarbeidernes og gjeterens klangunivers*. Norges lyder. Stabbursklokker og storbykakofoni. 2018.

Vedlegg

Registrering av klokketårn – Spørreskjema

Fylkesmannen, Hedmark fylkeskommune og Hedmarken landbrukskontor håper at du eller noen andre i familien kan svare på flest mulig av spørsmålene nedenfor. Vi håper også at du bekrefter at opplysningene og foto av tårnet kan brukes og offentliggjøres i kulturminnefaglig sammenheng, ved å underskrive på erklæringen på siste side av skjemaet.

Skjemat blir samlet inn når registratorene kommer for å fotografere tårnene. Ønsker dere skjemaet oversendt på mail, vennligst ta kontakt med: postmottak@hedmark.org

Svarene gjelder gnr/bnr:	Eiendommens navn:
Eiers navn:	
Adresse:	
Eiers e-postadresse:	
1. På hvilket bygg står/sto klokketårnet, og er det fornyet eller byttet ut på et senere tidspunkt:	
2. Har klokketårnet årstall eller initialer, i tilfelle hvilke:	
3. Har klokketårnet værhane med initialer eller årstall, i tilfelle hvilke:	
4. Finnes det kunnskap om hvem som skal ha laget tårnet; er vedkommende ekstern eller lokal:	
5. Hvordan vil du beskrive tilstanden på tårnet: ☐ God ☐ Middel ☐ Dårlig	

6. Har matklokka noen innskrift, årstall eller initialer, i tilfelle hvilke:
7. Ble klokka brukt bare for å varsle måltider, eller også til å varsle begivenheter som bryllup, begravelser, høytider, og ulykker:
8. Er det noen tradisjon om vers eller rim knyttet til klangen av klokka:
9 Finnes det en historie som kan knyttes til matklokka og/eller klokketårnet som dere vil dele med oss. Du kan gjerne bruke et eget ark merket med gnr/bnr og gårdsnavn:
10. Finnes det gamle foto som viser klokketårnet og bygningen det sto på som vi kan få registrert og kopiert:

Tillatelse til bruk av foto og opplysninger:

Som eier av gnr/bnr:	Eiendommens navn:
Med dette gir jeg tillatelse til at foto og andre innsamlede opplysninger om klokketårnet på eiendommen kan brukes og offentliggjøres i kulturminnefaglig sammenheng. Det innebærer at foto og opplysninger om alder og stilpreg mm. kan gjøres tilgjengelige på Digitalt museum og i andre kulturminnefaglige publikasjoner.	
Dato:	
Underskrift:	

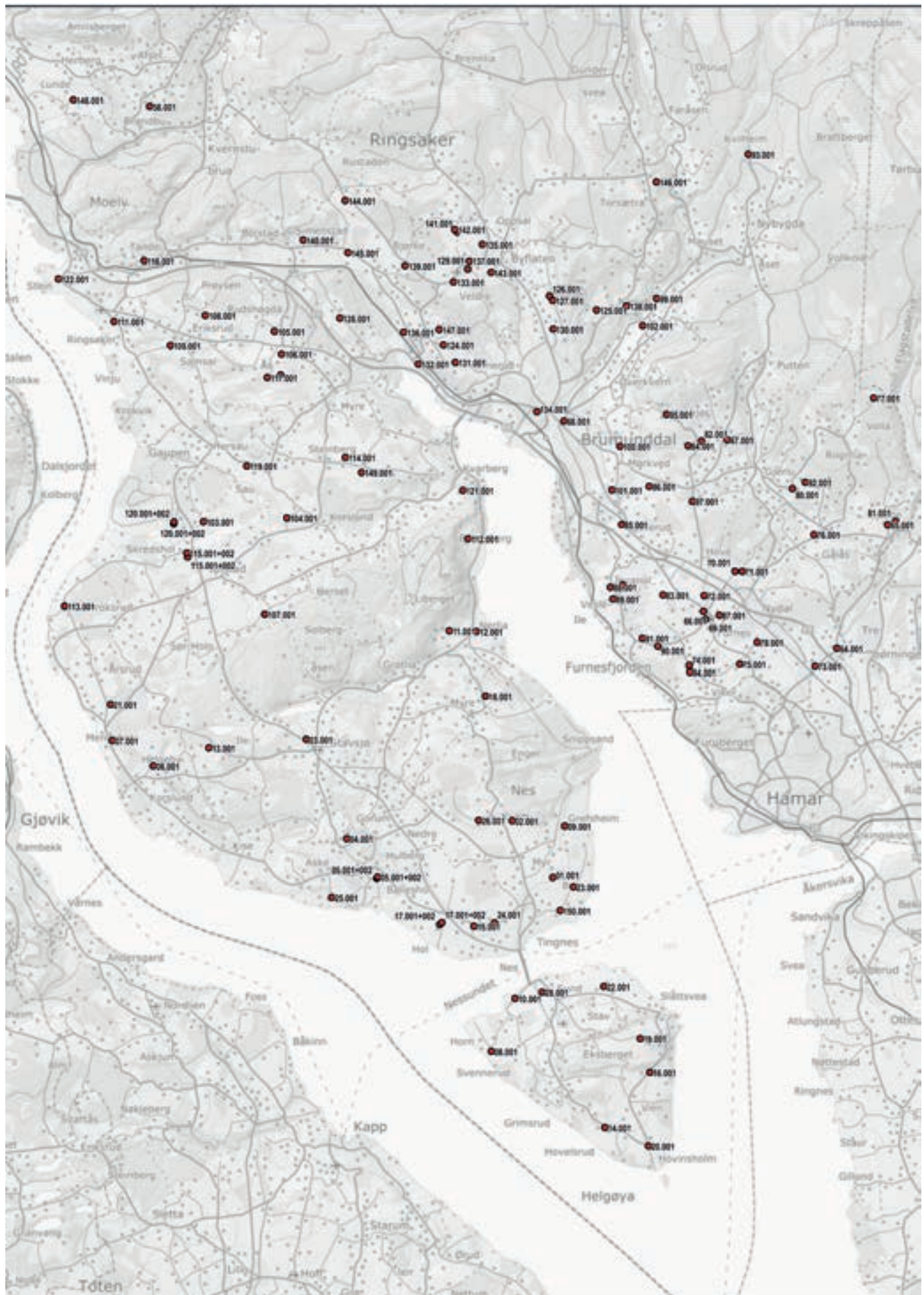
Alexander Magnus
Øvreås Wille. Skisser
fra registreringsarbeidet
2017.

Kommunevis oversikt

Registreringer i Ringsaker, Stange, Løten og Hamar

Klokketårn Ringsaker

Aas	Ringsaker	HFK.KT.R.106.001
Afseth	Ringsaker	HFK.KT.R.29.001
Alm nedre	Ringsaker	HFK.KT.R.60.001
Alm øvre	Ringsaker	HFK.KT.R.61.001
Arnkværn	Ringsaker	HFK.KT.R.64.001
Asla	Ringsaker	HFK.KT.R.124.001
Baldishol Østre	Ringsaker	HFK.KT.R.05.001+002
Baldishol Østre	Ringsaker	HFK.KT.R.05.001+002
Balstad	Ringsaker	HFK.KT.R.01.001
Bangsberg	Ringsaker	HFK.KT.R.112.001
Berg store (Nordberg)	Ringsaker	HFK.KT.R.45.001
Bergaust østre	Ringsaker	HFK.KT.R.125.001
Bergseng øvre	Ringsaker	HFK.KT.R.53.001
Biskoplien	Ringsaker	HFK.KT.R.11.001
Biskopåsen	Ringsaker	HFK.KT.R.62.001
Bjørge	Ringsaker	HFK.KT.R.65.001
Bjørge midtre	Ringsaker	HFK.KT.R.126.001
Bjørge søndre	Ringsaker	HFK.KT.R.127.001
Bjørke	Ringsaker	HFK.KT.R.66.001
Bjørnerud	Ringsaker	HFK.KT.R.67.001
Bogsti	Ringsaker	HFK.KT.R.128.001
Brattberg	Ringsaker	HFK.KT.R.107.001
Buttekværn	Ringsaker	HFK.KT.R.68.001
By	Ringsaker	HFK.KT.R.23.001
Bye	Ringsaker	HFK.KT.R.129.001
Børke nordre	Ringsaker	HFK.KT.R.130.001
Deglum lille	Ringsaker	HFK.KT.R.69.001
Dobloug vestre	Ringsaker	HFK.KT.R.70.001
Dobloug østre	Ringsaker	HFK.KT.R.71.001
Dæli	Ringsaker	HFK.KT.R.72.001
Dæli	Ringsaker	HFK.KT.R.30.001
Dæli	Ringsaker	HFK.KT.R.131.001
Engeløkken	Ringsaker	HFK.KT.R.73.001
Eskerud	Ringsaker	HFK.KT.R.22.001
Fangberget	Ringsaker	HFK.KT.R.132.001
Flisaker	Ringsaker	HFK.KT.R.133.001
Freng midtre	Ringsaker	HFK.KT.R.46.001
Frydenberg	Ringsaker	HFK.KT.R.74.001
Frøberg	Ringsaker	HFK.KT.R.75.001
Godager	Ringsaker	HFK.KT.R.77.001
Granerud	Ringsaker	HFK.KT.R.134.001
Grefsheim	Ringsaker	HFK.KT.R.09.001
Grini	Ringsaker	HFK.KT.R.135.001
Gudbrandsrud	Ringsaker	HFK.KT.R.32.001
Gålås øvre	Ringsaker	HFK.KT.R.76.001
Halla nedre	Ringsaker	
Halset	Ringsaker	HFK.KT.R.78.001
Hamset (Holum?)	Ringsaker	HFK.KT.R.94.001
Haug	Ringsaker	HFK.KT.R.18.001
Heggenhaugen	Ringsaker	HFK.KT.R.113.001
Helgeby	Ringsaker	HFK.KT.R.06.001
Heramb	Ringsaker	HFK.KT.R.104.001
Herstad	Ringsaker	HFK.KT.R.13.001
Hilstad Øvre	Ringsaker	HFK.KT.R.04.001
Hjelmstad	Ringsaker	HFK.KT.R.108.001
Hjelthjelt	Ringsaker	HFK.KT.R.03.001
Hoel	Ringsaker	HFK.KT.R.17.001+002
Hoel	Ringsaker	HFK.KT.R.17.001+002
Hovelsrud	Ringsaker	HFK.KT.R.14.001
Hovinsholm	Ringsaker	HFK.KT.R.20.001
Hundskjold	Ringsaker	HFK.KT.R.39.001
Høsbjør	Ringsaker	HFK.KT.R.95.001
Jesnes øvre	Ringsaker	HFK.KT.R.91.001
Jevanord østre	Ringsaker	HFK.KT.R.79.001
Kindli store	Ringsaker	HFK.KT.R.110.001
Kirkeby	Ringsaker	HFK.KT.R.92.001
Kjelsrud	Ringsaker	HFK.KT.R.16.001
Kommerstad	Ringsaker	HFK.KT.R.136.001
Koss	Ringsaker	HFK.KT.R.137.001
Kulperud	Ringsaker	HFK.KT.R.52.001
Kvam	Ringsaker	HFK.KT.R.02.001
Kvilheim sag/Furnes Almenning	Ringsaker	HFK.KT.R.93.001
Kylstad østre store	Ringsaker	HFK.KT.R.80.001
Lier	Ringsaker	HFK.KT.R.51.001
Lisengen	Ringsaker	HFK.KT.R.50.001
Lodviken	Ringsaker	HFK.KT.R.19.001
Lohnbakken	Ringsaker	HFK.KT.R.34.001
Lonsven	Ringsaker	HFK.KT.R.33.001
Lund nordre	Ringsaker	HFK.KT.R.81.001
Lundby	Ringsaker	HFK.KT.R.82.001

Medlien	Ringsaker	HFK.KT.R.58.001
Mellom-Berg	Ringsaker	HFK.KT.R.114.001
Mengshol	Ringsaker	HFK.KT.R.21.001
Midtbruket	Ringsaker	HFK.KT.R.44.001
Myr	Ringsaker	HFK.KT.R.97.001
Myta	Ringsaker	HFK.KT.R.49.001
Mæhlum nordre	Ringsaker	HFK.KT.R.47.001
Mæhlum søndre	Ringsaker	HFK.KT.R.48.001
Mølstad	Ringsaker	HFK.KT.R.24.001
Mørkved lille	Ringsaker	HFK.KT.R.101.001
Narud	Ringsaker	HFK.KT.R.138.001
Nedre Berg	Ringsaker	HFK.KT.R.54.001
Nedre Fauskerud	Ringsaker	HFK.KT.H.10.001
Nedre Åsen	Ringsaker	HFK.KT.R.59.001
Nerlien	Ringsaker	HFK.KT.R.12.001
Opphus	Ringsaker	HFK.KT.R.118.001
Ottersrud	Ringsaker	HFK.KT.R.139.001
Ousdal	Ringsaker	HFK.KT.R.26.001
Prestseter	Ringsaker	HFK.KT.R.99.001
Refling	Ringsaker	HFK.KT.R.103.001
Rud	Ringsaker	HFK.KT.R.83.001
Røhr	Ringsaker	HFK.KT.R.149.001
Sagstuen / Sagbakken	Ringsaker	HFK.KT.R.37.001
Samsahl	Ringsaker	HFK.KT.R.109.001
Saug vestre	Ringsaker	HFK.KT.R.119.001
Sendstad	Ringsaker	HFK.KT.R.07.001
Simenstad	Ringsaker	HFK.KT.R.140.001
Skavang	Ringsaker	HFK.KT.R.08.001
Skinstad	Ringsaker	HFK.KT.R.15.001
Skjellungberg	Ringsaker	HFK.KT.R.84.001
Skjelve	Ringsaker	HFK.KT.R.150.001
Skjerpen	Ringsaker	HFK.KT.R.141.001
Skjerpen øvre	Ringsaker	HFK.KT.R.142.001
Skoug	Ringsaker	HFK.KT.R.41.001
Skredshol	Ringsaker	HFK.KT.R.115.001+002
Skredshol	Ringsaker	HFK.KT.R.115.001+002
Skurven	Ringsaker	HFK.KT.R.10.001
Sollerud	Ringsaker	HFK.KT.R.85.001
Solstad	Ringsaker	HFK.KT.R.143.001
Spikdalødegården (Ødegården)	Ringsaker	HFK.KT.R.102.001
Stein	Ringsaker	HFK.KT.R.122.001
Stenseng	Ringsaker	HFK.KT.R.121.001
Sterud	Ringsaker	HFK.KT.R.25.001
Stokset	Ringsaker	HFK.KT.R.86.001
Stolpestad	Ringsaker	HFK.KT.R.105.001
Stor-Deglum	Ringsaker	HFK.KT.R.87.001
Stor-Ihle	Ringsaker	HFK.KT.R.88.001
Storlien	Ringsaker	HFK.KT.R.144.001
Sund nedre / Toftes gave	Ringsaker	HFK.KT.R.28.001
Sæther	Ringsaker	HFK.KT.R.42.001
Sørhaugen	Ringsaker	HFK.KT.R.57.001
Sørlien	Ringsaker	HFK.KT.R.56.001
Tande	Ringsaker	HFK.KT.R.116.001
Tjerne	Ringsaker	HFK.KT.R.120.001+002
Tjerne	Ringsaker	HFK.KT.R.120.001+002
Tokstad	Ringsaker	HFK.KT.R.43.001
Tokstad	Ringsaker	HFK.KT.R.145.001
Torsæter	Ringsaker	HFK.KT.R.146.001
Trætengen	Ringsaker	HFK.KT.R.36.001
Tørud	Ringsaker	HFK.KT.R.100.001
Ulven gård	Ringsaker	HFK.KT.R.55.001
Ulven gård	Ringsaker	HFK.KT.R.35.001
Vellang	Ringsaker	HFK.KT.R.63.001
Veltkindli	Ringsaker	HFK.KT.R.117.001
Velt-Ringsaker	Ringsaker	HFK.KT.R.111.001
Vesle-Ihle	Ringsaker	HFK.KT.R.89.001
Vinju	Ringsaker	HFK.KT.R.147.001
Wetten	Ringsaker	HFK.KT.R.90.001
øvre Kinde	Ringsaker	HFK.KT.R.40.001
Åstad	Ringsaker	HFK.KT.R.148.001

Aas, g.nr. 224, b.nr. 1
(HFK.KT.R.106.001)

Klokketårnet på Aas (Ås) står på stabburet og har et enkelt saltak. Tårnet er i dårlig forfatning. Det er rester av rik sveitserstil, med ulike utskjæringer og mønepynt. På Aas ble klokka brukt for å varsle måltider, og brukes i dag i forbindelse med pinse.

Afseth, g.nr. 414, b.nr. 1
(HFK.KT.R.29.001)

På Afseth (Afsett, Avset, Ødegården nedre) ble tårnet satt opp i forbindelse med OL i 1994. Det er derfor ingen annen tradisjon knyttet til bruken av tårnet og klokka annet enn at klokka anvendes i forbindelse med større arrangementer og selskaper på gården. Klokketårnet har saltak og er i ellers enkel utførelse med ingen utsmykning.

Alm nedre, g.nr. 415, b.nr. 1
(HFK.KT.R.60.001)

På Alm nedre står klokketårnet på stabburet. Tårnet er forholdsvis enkelt med saltak over to stolper. På utsiden av stabburet er tårnets konstruksjon synlig.

Alm øvre, g.nr. 416, b.nr. 1
(HFK.KT.R.61.001)

På Alm øvre står det et høyt og elegant klokketårn på stabburet. Tårnet i sveitserstil som kan dateres til 1871 har et hjelmformet tak med spir over to stolper. Taket er tekket med blikk eller sink.

Arnkvern, g.nr. 788, b.nr. 1
(HFK.KT.R.64.001)

Tårnet på Arnkvern står på stabburet, og preges i stor grad av det karakteristiske telttaket som er tekket med spon. Tårnet kan dateres til ca. 1866, men ble restaurert for ca. 50 år siden. Klokka har i stor grad hatt sin funksjon som matklokke, men har også blitt brukt for å varsle alt fra brann og ulykke til høytider og selskapeligheter. Tårnet er i forholdsvis god stand, men som eier oppgir har det ikke vært gjort noe særlig med tårnet etter forrige restaurering for ca. 50 år siden. Tårnets utforming er enkel med innslag av sveitserstil. Tårnets konstruksjon er hvitmalt, mens selve taket er brunt.

Asla, g.nr. 8, b.nr. 1
(HFK.KT.R.124.001)

På Asla står klokketårnet på stabburet og er i god stand. Tårnet har kryssformet saltak og har ellers rik sveitserstildekor. På værhanen står initialene «PF DF 1919». At klokketårnet ble satt opp i 1919 er det derfor nærliggende å tro.

Baldishoel østre, g.nr. 608, b.nr. 1
(HFK.KT.R.05.001+002)

Klokketårnet fra ca. år 2000 er plassert på et lysthus som ble bygget mellom 1925-28. Tårnet har et telttak i kobber over fire hvitmalte stolper. Verken tårn eller klokke har initialer, men værhanen har initialene H. S 1668. Det er mulig initialene til mannen som kjøpte gården inn i slekten. Matklokka er av en sjelden type og stammer fra gamle Baldishoel stavkirke som tidligere stod på eiendommen: Kirken ble revet i 1878. Klokka skal være fra 1200-tallet. Da kirken ble revet ble inventaret solgt på auksjon, deriblant klokka. Helge Væringsåsen fra Elverum kjøpte klokka til Ådalsbruk jernstøperi i Løten. Støperiet brant ned i 1928, men klokka overlevde og ble da kjøpt tilbake til gården. Både klokke og tårn er i god stand. Etter hva eier vet har klokka i senere tid blitt brukt som matklokke.

Baldishoel østre, g.nr. 608, b.nr. 1
(HFK.KT.R.05.001+002)

På gården er det også et klokketårn på låven som kan dateres til 1995. Tårnet har en rødmalt grunnkonstruksjon med hvite ornamenteringer av geometriske figurer. Taket er et buet telttak i kobber. Verken klokke eller tårn har initialer, men værhanen har initialene 1995 K – OSB som indikerer året klokke og tårn er bygget, etterfulgt av initialene til dagens eier Ole Simen Baldishol). Klokketårn og klokke er i god stand. Klokka er i bruk den dag i dag og ringer tolv slag hver dag klokka 12. Tårnet er bygget og tegnet av Asbjørn Torp, tidligere fylkesagronom.

Balstad, g.nr. 574, b.nr. 1
(HFK.KT.R.01.001)

Klokketårnet som i dag er på gården er i typisk sveitserstil med kryssformet saltak og kjegleformet midtparti som avsluttes i et høyreist spir. På værhanen står årstallet 1901. Taket er tekket med sink eller blikk. Tårnet er dekorert forholdsvis enkelt med hjørnekneker og mønepynt, og har tidligere vært bemalt. I dag er det værslitt, men i forholdsvis god stand. Eier mener tårnet ble flyttet rundt 1940 fra et annet stabbur som tidligere stod på gården. Av eldre flyfoto kan det se ut som at det tidligere var to stabbur på gården, begge med tårn. Klokka ble brukt til å varsle måltider og ulykker, og henger fortsatt oppe. Eier mener klokka har inskripsjoner.

Fra Digitalt museum

Bangsberg, g.nr. 197, b.nr. 1
(HFK.KT.R.112.001)

På Bangsberg står det gamle tårnet på stabburet. Det er et forholdsvis enkelt tårn med saltak over fire stolper. Det har innslag av sveitserstil. Klokketårnet ble restaurert 2016-2017. Bildene viser tårnet før istandsetting. På værhanen står initialene «M.B og K.B. – 1843».

Berg store (Nordberg), g.nr. 396, b.nr. 1
(HFK.KT.R.45.001)

Klokketårnet på Berg Store (Nordberg) har telttak. Det står på drengestua på tunet. Denne bygningen er oppført i 1912. Trolig er denne bygningen den drengestua som boken *Slekter og gårder i Brøttum sogn* (1965, s. 38) referer til. Klokketårnet har både urverk med tallskive og matklokke. Tårnet er i god stand, og er ikke blitt forandret. Værhanen har årstallet 1912 påskrevet. Dette året ble bygningen som tårnet står på, satt opp. Klokken har følgende inskripsjon: «Bekostet af Marthinus og Agnethe Berg Aar 1841». Klokka er 34 cm høy. Diameteren er 45 cm. Et bilde fra 1876 viser et annet klokketårn på gården. Tårnet hadde hjelmformet eller buet telttak. Kanskje kan det være bygd i 1841, ettersom klokka i det nye tårnet er laget dette året. Tårnet fra 1912 er synlig bl.a. på bilde nr. 0412-02694 i Digitalt museum. Det eldste tårnet er synlig på bilde nr. 0412-02384 i Digitalt museum. Bildet er fra 1876.

Bergaust østre, g.nr. 35, b.nr. 1
(HFK.KT.R.125.001)

På Bergaust østre er det ikke lenger noe klokketårn. Stabbur med klokketårn ble revet i 1986. Av bildemateriale som finnes kan en fastslå at klokketårnet ble reist rett etter århundreskiftet. Tårnet var høyreist med kryssformet saltak og kjegleformet midtparti. Tårnet hadde rik detaljering i sveitserstil. Også på Bergaust ble gårdsklokka brukt som matklokke. Bildet er fra mellom 1930 -35, og finnes i Digitalt museum.

Bergseng øvre, g.nr. 433, b.nr. 1
(HFK.KT.R.53.001)

Klokketårnet på Bergseng øvre er av det enklere slaget. Det er et høyreist tårn med et enkelt saltak plassert på stabburet. Selve stabburet er fra ca. 1880. Om klokketårnet ble satt opp samtidig vites ikke. Klokka ble brukt til å varsle måltider (ikke om vinteren), og ved store familiebegivenheter. Det skulle ringes ved brann. Klokketårnet er synlig på gamle flyfoto som finnes i Digitalt museum.

Biskoplien, g.nr. 595, b.nr. 2
(HFK.KT.R.11.001)

Klokketårnet er plassert på gårdens låve, men sto tidligere på et gammelt bryggerhus/stabbur som nå er revet. Tårnet har en rødmalt grunnkonstruksjon med hvitmalte detaljer. Taket er hjelmformet og kledd med spon. Verken klokka eller tårnet har initialer eller årstall, men værhanen har årstallet 1992. Det finnes også en eldre værhanen med årstallet 1888. Klokketårnet er i god stand, og nylig restaurert (1992). Klokka har i all hovedsak vært brukt til å ringe inn til måltider, ringe ved ulykker og pinse. Bestemor til dagens eier forteller at den ble brukt flittig. Klokketårnet brukes fortsatt til å ringe inn til pinse. Eier vet ikke hvem som har laget tårnet, ei heller hvem som har støpt klokka.

Biskopåsen, g.nr. 399, b.nr. 1
(HFK.KT.R.62.001)

Klokketårnet på Biskopåsen er et forholdsvis enkelt klokketårn med buet telttak over fire stolper. Taket er tekket med tre. Av et gammelt bilde fra Digitalt museum kan en se at det tidligere på samme sted sto et høyere klokketårn, også med buet telttak.

Bjørge midtre, g.nr. 26, b.nr. 7
(HFK.KT.R.126.001)

Klokketårnet som en gang fantes er nå revet. Tidligere skal det ha vært en værhone med årstallet 1845.

Bjørge søndre, g.nr. 27, b.nr. 1
(HFK.KT.R.127.001)

Klokketårnet på Bjørge søndre er et enkelt tårn med saltak over to stolper. Tårnet med matklokke står på en av driftsbygningene inn mot tunet, og har lite eller ingen dekor.

Bjørge, g.nr. 783, b.nr. 1
(HFK.KT.R.65.001)

Dagens klokketårn står plassert på låven, etter en rivning av stabburet på gården. Det forrige tårnet kunne dateres til 1878 som står på værhanen. Klokketårnet har et buet telttak, noe som understreker den ellers elegante formen på tårnet. Da stabbur og det gamle klokketårnet ble revet, ble far til dagens eier brukt som mal for å vise dimensjonene på tårnet. Bildene viser et stort tårn hvor bare taket er på rundt 180 cm. Stilen til tårnet er en sveitserstil med helling mot empire. Som en avsluttende kant nedenfor takskjegget er det en tannlist. Dagens tårn er tekket med kobber. Tårnets konstruksjon er hvit, med grønn og rød dekor. Matklokka kan dateres til 1816. På klokka står det «STØVT AF CHRISTOFER MONSSEN I AARET 1816». Det er derfor nærliggende å tro at det også før 1878 må ha vært klokketårn på gården. v Klokka har i stor grad blitt benyttet som matklokke, men også til å varsle ulykker. I dag blir den brukt hver pinse, - en lang tradisjon på gården.

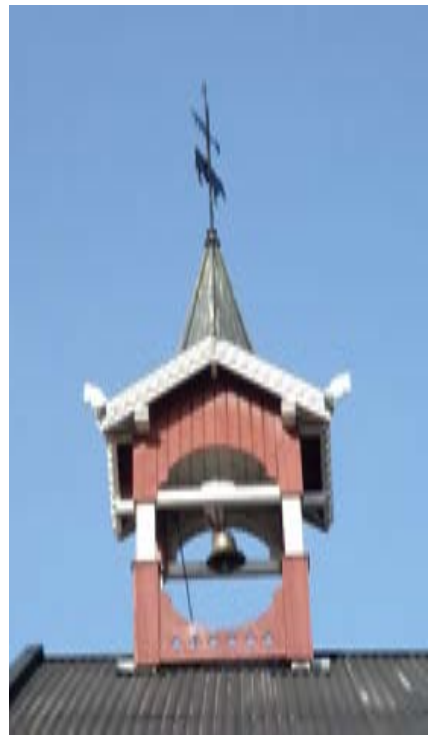

Bjørke, g.nr. 762, b.nr. 1
(HFK.KT.R.66.001)

Klokketårnet på Bjørke er plassert på stabburet. Det ble bygget i 1932. Tårnet har et buet telttak tekket med sink eller blikk. Selve tårnets konstruksjon og utsmykning er malt hvit. Tårnet preges i stor grad av den karakteristiske nyklassisistiske stilen som tar opp elementer fra empiren vel 100 år tidligere. Etter hva eier vet har aldri selve klokka blitt brukt på Bjørke. Den ble kjøpt til gården fra Grindåker. Tårnet er i god stand.

Bjørnerud, g.nr. 733, b.nr. 1
(HFK.KT.R.67.001)

Klokketårnet på Bjørnerud er plassert på låvetaket og er forholdsvis nytt. Tårnet ble bygget i 2003, og det er derfor ingen tradisjoner knyttet til klokka. Klokketårnet er i god stand med rød og hvit konstruksjon. Taket er et kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet har rik detaljering i sveitserstil, med mønepynt og rik ornamentering. Snekkeren er lokal med navn Asbjørn Amundsen. Klokketårnet ble første gang brukt i 2015 i forbindelse med en konfirmasjon.

Bogsti, g.nr. 141, b.nr. 1
(HFK.KT.R.128.001)

På Bogsti ble tårnet revet samtidig med låven på slutten av 1960-tallet. I dag finnes kun klokka og den gamle værhanen igjen etter tårnet. På værhanen står innskripsjonene «1894 EB». Av gamle bilder kan en se at tårnet hadde kryssformet saltak med kjegleformet midtparti i sveitserstil. Bildet nedenfor er hentet fra Digitalt museum.

Bratberg, g.nr. 166, b.nr. 1
(HFK.KT.R.107.001)

Da stabburet på Bratberg ble pusset opp i 1972/73 ble også tårnet laget nytt. Det er en kopi av det gamle, men høyden ble justert. Klokketårnet har et enkelt saltak som holdes oppe av to stolper. På værhanen står initialene «MKB – 1973» - Det er Odvin Bratberg, nåværende eiers bestefar, som fikk satt opp tårnet, mens Ole Bjerke fikk laget det.

Buttekvern, g.nr. 688, b.nr. 104
(HFK.KT.R.68.001)

Klokketårnet på Buttekvern har sveitserstildetaljer og har et buet telttak. Tårnet er i god stand, og står på et stabbur. Værhanen har påskriften «L.B 1866». Tårnet er blitt brukt ved høytider, for eksempel pinse.

By, g.nr. 573, b.nr. 1
(HFK.KT.R.23.001)

Klokketårnet på By er plassert på ei drengestue fra 1929 som også skal ha fungert som et stabbur. Klokketårnet har et kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Værhanen har falt av på et senere tidspunkt. Tårnet bærer preg av å være bygd på 1920-tallet med et mer robust uttrykk enn hva en ser på eldre tårn. Eier er usikker på årstallet på selve klokka, men vil tro at den kom til gården på samme tid. Om det tidligere har vært klokketårn på gården er uvisst. Eier kan oppgi at klokka nok var i bruk fram til rundt 1950-tallet, da traktoren kom for fullt og avløste arbeidsfolkene.

Bye, g.nr. 12, b.nr. 1
(HFK.KT.R.129.001)

I dag er det ikke klokketårn på Bye, men restene etter det gamle tårnet står fortsatt på stabburet. Av gamle bilder kan en se at det en gang var et klokketårn med kryssformet saltak i dragestil. Bildet nedenfor er fra Digitalt museum.

Børke nordre, g.nr. 30, b.nr. 1
(HFK.KT.R.130.001)

Klokketårnet på Børke nordre står på stabburstaket. Det kan trolig dateres årstallet 1837 som står på værhanen. Tårnet har hjelmformet tak over fire stolper med klassisistiske trekk og empiiredetaljer. Taket er tekket med tre.

Deglum lille, g.nr. 761, b.nr. 1
(HFK.KT.R.69.001)

Klokketårnet på Deglum lille er plassert sentralt i tunet på den ene fløyen på låven. Det opprinnelige tårnet kan dateres til 1889. Det ble totalrestaurert i 2006. Det finnes 2 værhaner fra de nevnte årstallene som begge har initialer. Tårnet er i god stand og preges i stor grad av det karakteristiske taket i kobber. Takets form er et buet telttak. Tårnet er høyreist med tre farger. Selve konstruksjonen er rød, mens ornamentering og dekor er fargesatt med grønn og hvit. Stilen på klokketårnet er en type overgangsstil fra empire til sveitserstil. Klokka ble brukt til måltider og til pinsehøytiden.

Dobloug vestre, g.nr. 765, b.nr. 1
(HFK.KT.R.70.001)

Klokketårnet på Dobloug vestre er plassert på en gammel fjøsbygning. Selve tårnet er fra 2002, slik at noen tradisjon for bruk er det ikke. Tårnet bærer preg av empire med telttak, og er ellers enkelt utformet. Hele tårnet er malt rødt, og er i god stand.

Dobloug østre, g.nr. 766, b.nr. 1
(HFK.KT.R.71.001)

På Dobloug østre er tårnet plassert på enden av et stort stabbur. Tårnet er enkelt utformet med et saltak på to stolper. Konstruksjonen er hvit, mens mønepartiet på taket er malt rødt. Tårnet har ingen værhane. Dagens tårn ble restaurert i år 2000, og er i god stand. Klokka har innskrift, men den er vanskelig tilgjengelig så det er usikkert hva det står. Eier tror den er støpt i England.

Dæli, g.nr. 408, b.nr. 1
(HFK.KT.R.30.001)

På Dæli er det et stort og høyt klokketårn i rik Sveitserstil plassert på kårboligens midtre del. Den har kryssformet saltak med et høyreist kjegleformet midtparti. Klokketårnets værhone har initialene HD 1908. Det er derfor grunn til å tro at klokketårnet ble satt opp dette året. Tårnet er i god stand og klokka blir i dag brukt i forbindelse med pinse. Tidligere ble klokka brukt til å kalle inn arbeidsfolket til pause og mat og ved eventuelt brann.

Dæli, g.nr. 7, b.nr. 1
(HFK.KT.R.131.001)

På Dæli står klokketårnet på stabburet. Taket i hjelmform er tekket med tre og har bærende konstruksjon i empire. På værhanen står årstallet 1803. Det er derfor grunn til å tro at tårnet eller deler av tårnet stammer fra dette året.

Dæli, g.nr. 763, b.nr. 1
(HFK.KT.R.72.001)

Klokketårnet på Dæli i Furnes er det et stort og forseggjort tårn i rik sveitserstil. Plasseringen er drengestuen. Tårnet har et kryssformet saltak med kjegleformet midtparti med elementer i sveitserstil både på tak, møne og konstruksjon. Tårnet er i god stand. Hele tårnet er malt hvitt med skifertak. Det er ingen årstall eller inskripsjoner på tårnet, men riksløven preger værhanen. På Dæli ble klokka i all hovedsak brukt som matklokke, men også for å varsle ulykker og brann.

Engeløkken, g.nr. 790, b.nr. 55
(HFK.KT.R.73.001)

Tårnet på Engeløkken som er fra slutten av 1800-tallet, er opprinnelig fra Romedal. Det ble kjøpt som restaureringsobjekt ca. 1980, og ble restaurert og satt opp på Engeløkken ca. 1993. Tårnet er plassert på låven. Det opprinnelige tårnet ble bygget rundt 1820, og preges av sveitserstil med kryssformet saltak og værhane. Dekoren på tårnet er interessant hvor basen har en nettingdekor i tre, og mønene har to dekorerte åpninger. Tårnets hovedfarge er hvitt, mens deler er rødt. Tårnet er tekket med kobber, og er i god stand. Det har værhane/vindfløy.

Eskerud, g.nr. 554, b.nr. 1
(HFK.KT.R.22.001)

Klokketårnet på Eskerud er et sentraltårn på et stort stabbur på tunet. Selve stabburet skal være bygget i 1877, og etter årstallet på værhanen å dømme, er tårnet fra samme år. Etter plasseringen på tårnet er det også grunn til å tro at tårnet ble bygget samtidig med stabburet. Noe historie om selve klokka vites ikke. Hvem som skal ha bygget stabburet og tårnet er usikkert, men eier rundt 1877 het Erik Hansen Eskerud. Selve tårnet preges av et kobberlagt hjelmformet tak på en hvitmalt base. Kobbertaket ble satt på under en restaurering på 1970-tallet. Opprinnelig har det vært et spontak. I overgangen fra trekonstruksjon til tak er det ilagt noe sveitserstildekor. Stilen kan sies å være en type overgangsstil, med et med empirepreg som går over til en enkel sveitserstil. Klokka var i bruk som matklokke fram til 1950-60-tallet. I dag brukes den på julaften klokka fem og i andre anledninger.

Fangberget, g.nr. 147, b.nr. 1
(HFK.KT.R.132.001)

På Fangberget står klokketårnet på enden av låvetaket. Tårnet har hjelmtak og klassisistiske detaljer og et spir med årstallet 1874. På klokketårnet er det skrevet inn «1776». I 2010 ble råtne deler skiftet ut og tårnet ble malt. På selve klokka står det «Fangberget».

Flisaker, g.nr. 11, b.nr. 1

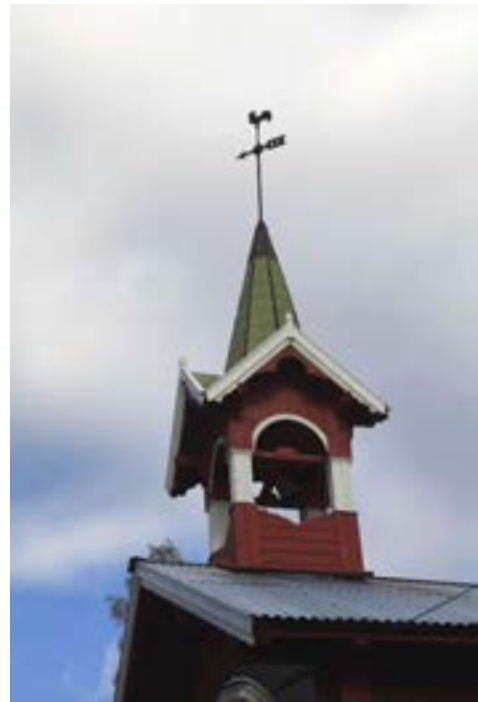
(HFK.KT.R.133.001)

Gården har i dag ett klokketårn med ei klokke. Tårnet er av typen hjelm, og står nyrestaurert på stabburet. Fra gamle bilder går det fram at gården tidligere har hatt hadde to klokketårn. I tillegg til det som står på stabburet, var det også et i østre ende av den bygningen ut mot fylkesvegen som i dag tjener som garasje. Dette vil si ca. 25 meter fra hovedbygningen. Før var det skåle, hønsehus og skjul her. Dette tårnet ble sannsynligvis fjernet da taket ble tekket med eternit-plater, kanskje rundt 1960. Deler av innvendig konstruksjon er intakt og ivaretatt. Det er imidlertid noe usikkert om gården hadde to klokker. Gardens forrige eier Per Dobloug mener at den klokka som i dag henger i stabburstårnet kan være flyttet fra tårnet ved hovedbygningen. Dette kan være riktig, da dette tårnet sannsynligvis ble brukt til matklokketårn på grunn av nærhet til hovedbygningen der husholdningen var. Noen annen klokke finnes ikke på garden. Bilde nedenfor er fra Digitalt museum.

Freng midtre, g.nr. 405, b.nr. 1
(HFK.KT.R.46.001)

Klokketårnet på Freng midtre har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet er i sveitserstil. Det ble restaurert i 2010, og er i god stand. Tårnet står på stabburet. Værhanen har initialene «AF» påskrevet. Tårnet er bygget av Andreas Freng, og det kan hende initialene referer til ham. Det er ingen initialer eller årstall på klokketårnet eller selve klokka for øvrig. Klokka ble brukt i forbindelse med måltider og høytider, og for å varsle om eventuell brann. Klokketårnet er synlig på bl.a. på bilde nr. 0412-03085 i Digitalt museum.

Frydenberg, g.nr. 751, b.nr. 1
(HFK.KT.R.74.001)

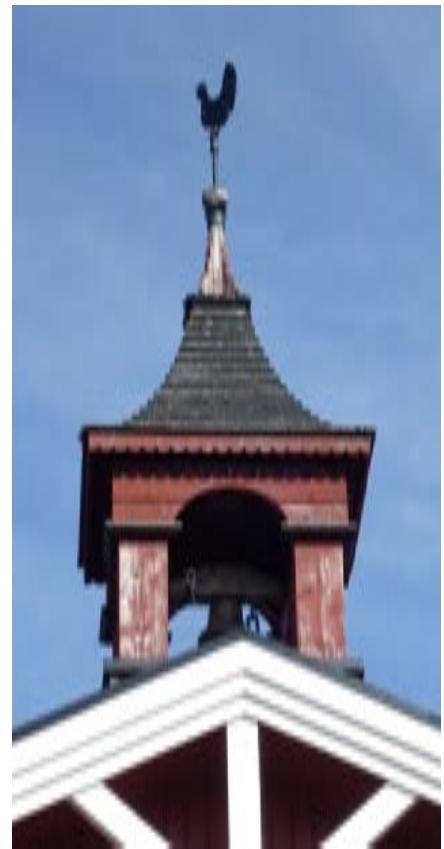
Klokketårnet på Frydenberg er plassert på et stabbur sentralt på tunet. Klokketårnet kom opp i 1920, men om selve klokka er gammel, vites ikke. Tårnet har en svært enkel utforming med kryssformet saltak og et stort kjegleformet midtparti. Taket er tekket med kobber og er i god stand.

Frøberg, g.nr. 793, b.nr. 1
(HFK.KT.R.75.001)

Nåværende klokketårn ble satt opp på verkstedet i 1990. Et likt tårn ble satt opp på stallen i 2013. Tårnet har en ren og enkel utforming med et felt på hver side med et kryss. Tårnet er hvitmalt og med et brunt telttak kledd med spon.

Furnes Almenning, Kvilheim sag
(HFK.KT.R.93.001)

På Kvilheim sag, Furnes almenning, er det klokketårn med klokke. Klokketårnet har et elegant buet telttak over fire stolper med klassisistiske trekk, men med dekorasjoner i sveitserstil.

Gaalaas øvre, g.nr. 771, b.nr. 1
(HFK.KT.R.76.001)

Tårnet på Gaalaas er nytt fra 2010 og plassert sentralt på en ny låve. Selve klokka er fra 2002, og ble kjøpt inn til gården i forbindelse med en 70-årsdag. Tidligere var det også klokketårn og klokke på gården, men dette brant i 1960. På matklokka står årstallet 2002 og initialene K.D. Kjell Dobloug har vært eier siden 2000.

Godager, g.nr. 778, b.nr. 1
(HFK.KT.R.77.001)

Klokketårnet på Godager er av nyere dato. Det har et enkelt saltak.

Granerud, g.nr. 1, b.nr. 1

(HFK.KT.R.134.001)

På Granerud står klokketårnet på stabburet og har hjelmtak og klassisistisk dekor på stolpene. Under en restaurering i 2002 ble gammel maling skrappt av tårnet. Årstallet 1858 kom fram. Det er nærliggende å tro at det er dette året som er byggeåret. Inne i tårnet har det vært tradisjon for å henge opp et skilt hver gang det har blitt reparert/restaurert. Første er fra 1926 med teksten «Reparert aar 1926. A:D» neste fra 1968 med teksten «Reparert 1968. Per A. Dobloug». I 2002 ble tårnet fullrestaurert og taket kledd med kobber. Klokka har følgende inskripsjoner «Den kloke er støvt af H:M:S 1817» Med bokstaven H inntegnet i trekantsymboler over o under innskripsjonen. På Granerud var verset fra matklokka «Sild og velling og graut og mjølk. Sild og velling og graut og mjølk» ble brukt når en ringte inn arbeidsfolkene. Det ble også «Sur suppe og salt sild, et fort og ti still!»

Grefsheim, g.nr. 578, b.nr. 1
(HFK.KT.R.09.001)

Det første kjente klokketårnet på Grefsheim sto på ei drengestue/stabbur/bryggerhus trolig fra ca. 1830. Dette klokketårnet var hjelmformet. Etter en stor gårdsbrann i 1902, ble drengestua i 1904 flyttet ca. 100 meter nord for hovedbygningen. I forbindelse med dette ble det satt opp et nytt klokketårn i sveitserstil. Klokketårnet og bygningen ble revet i ca. 1960. I 1993 ble det reist et nytt klokketårn på den tidligere stallbygningen som nå brukes til korntørker, gjødsel- og maskinlager. Nåværende klokketårn har en hvitmalt grunnkonstruksjon med et tak som starter som et telttak, men beveger seg inn i et kjegleformet midtparti. Verken klokka eller noen av klokketårnene har/har hatt initialer, men den gamle vindfløyen/værhanen har teksten og årstallet «J. E. 1867». Da bygningen ble flyttet (1902-1904) ble det satt opp en ny vindfløy/værhane med teksten og årstallet «J. E. M. 1904.». Den gamle vindfløyen ble flyttet over på fjøsbygningen, hvor den står i dag. På dagens klokketårn står vindfløyen fra 1904. Klokka ble tradisjonelt sett brukt til å varsle arbeidsstart og måltider. Første økt begynte kl. 07:00, dugurd kl. 11. Andre økt begynte kl. 12:30, mens det var middag kl. 17:00. Etter at matklokka kom ut av sin tradisjonelle bruk, ble det tradisjonen å ringe pinsen inn. Klokka skulle også brukes til å varsle brann og ulykker. Det nåværende klokketårnet er tegnet av arkitekt Ove Johansen, og er trolig laget på O. Johansen Trevarefabrikk i Moelv.

Grini, g.nr. 15, b.nr. 1

(HFK.KT.R.135.001)

På Grini er det ikke noe klokketårn i dag, men klokka er fortsatt bevart. Klokketårnet kan ses på gamle bilder og malerier. Fra gammelt av sto klokketårnet på føderådsbygningen som ble revet en gang på 1940-tallet. Etter dette ble tårnet og klokka flyttet til stabburet hvor den sto fram til ca. 1960 da stabburet ble revet. Etter dette ble tårnet igjen flyttet, denne gangen til låven. Tårnet har i etterkant blitt revet. På klokka står inskripsjonene «ØTS A.F.I.A.HOLTE TOTEN 1891».

Gudbrandsrud, g.nr. 488, b.nr. 1
(HFK.KT.R.32.001)

Klokketårnet på Gudbrandsrud danner midtpunktet på stabburet. Tårnet har sveitserstildetaljer og er tekket med tre. Tårnet ble bygget helt nytt i 1998. Inspirasjonen ble hentet fra Sørlien og Sørhaugen. Om det tidligere var klokke og klokketårn på gården vites ikke. I dag blir klokka brukt i forbindelse med pinse.

Halla nedre, g.nr. 437, b.nr. 1
(HFK.KT.R.38.001)

Klokketårnet på Halla nedre har et enkelt saltak, og er i god stand. Tårnet står på stabburet og har trolig fortsatt sin opprinnelige utforming. Tårnet har ikke værhone. For øvrig vites lite om dette klokketårnet.

Halset, g.nr. 791, b.nr. 1
(HFK.KT.R.78.001)

Klokketårnet på Halset er elegant utformet og plassert på stabburet. Det ble bygget om på 1930-tallet, noe også tårnet bærer preg av. Tårnet har en fin ny-klassisistisk utforming med to farger; rød og hvit. Det buede telttaket er kledd med blikk. Klokka ble for det meste brukt til å varsle om måltider, men ble også benyttet i høytider. Den er fortsatt i bruk i forbindelse med pinse.

Haug, g.nr. 79, b.nr. 1
(HFK.KT.R.18.001)

Klokketårnet på Haug er ca. ti år gammelt, og ble kjøpt og satt opp rundt 2006. Tårnet har enkel utforming med telttak i kobber. Messingklokken er støpt hos Olsen Nauen. Klokka er plassert på et stabbur fra ca. 1920, og dagens eier mener det ikke har vært noe klokke på gården tidligere. I dag brukes klokka på julaften, i pinsen og ved sammenkomster i stabburet. Klokketårnet er i god stand.

Heggenhaugen, g.nr. 148, b.nr. 1
(HFK.KT.R.113.001)

Klokketårnet på Heggenhaugen har hjelmform og klassisistisk ornamentikk. Klokketårnet står på opprinnelig plass. Det gjennomgikk en restaurering i 1960, og fikk da kobbertak istedenfor spontak. På klokka står det «DENNE KLOKKA STØBT TIL GØNNER OG MONS».

Helgeby, g.nr. 662, b.nr. 1
(HFK.KT.R.06.001)

Klokketårnet står plassert på gårdens stabbur, og har etter hva eier vet, alltid stått på samme sted. Tårnet har en hvitmalt grunnkonstruksjon og et åttekantet hjelmformet tak kledd i spon. Verken tårnet eller klokka har initialer eller årstall. Værhanen har årstallet 1868. Støpulet ble restaurert i 2005, og eier kopierte da alle eksisterende deler. Tårnet og klokka er begge velholdte og i god stand. Klokka brukes til å ringe inn til første pinsedag (klokka 09:00), og eierne ønsker å bruke klokka til å ringe inn julen. Utenom nevnte funksjoner har klokka etter all sannsynlighet tidligere også vært brukt til å varsle begivenheter som bryllup, begravelser, andre høytider og ulykker. Eier vet ikke hvem som har bygget tårnet, ei heller hvem som har støpt klokka.

Heramb, g.nr. 180, b.nr. 1
(HFK.KT.R.104.001)

Tårnet på Heramb ble bygget nytt i 1991, og fikk et høyt og buet telttak. På matklokka står det «Brenna 1970». Klokka kan ha vært tiltenkt Brenna kapell som ble bygd 1971 i Porsanger i Finnmark. Klokka blir brukt i forbindelse med bryllup og store begivenheter. Takket er et høyreist buet telttak. Det er ingen inskripsjoner eller årstall på selve klokketårnet, men på værhanen står initialene «SOBO» og 1874. At tårnet er fra dette året er sikkert, men om klokka er eldre vites ikke.

Herstad, g.nr. 678, b.nr. 1
(HFK.KT.R.13.001)

Nåværende klokketårn står på verkstedet på gården. Klokketårnet har en rødmalt grunnkonstruksjon med hvitmalte detaljer. Taket er et kryssformet saltak kledd i kobber. Tårnet har ingen initialer eller årstall. Matklokken har initialene, skriften og årstallet «& P. L. 1925 Hammerseng GJØVIK». Støpulet har ingen værhone. Både klokke og tårn er i god stand. Tårnet ble bygget/restaurert i 1987. Klokka er fra 1925. Tidligere sto klokketårnet på et stabbur som ble revet i 1975. Klokka ble fram til 1950-60-tallet brukt til å ringe inn til måltider og ved brann. I dag brukes det til å ringe inn til pinse. Nåværende tårn er bygget av Ola Lundstein (1987). Det ble laget en kopi av det tidligere tårnet og alle deler ble kopiert.

Hilstad øvre, g.nr. 622, b.nr. 1
(HFK.KT.R.04.001)

Klokketårnet på Hilstad øvre er i dag plassert på et lysthus i hagen som er plassert der stabburet på gården lå. Steintrappen er blitt brukt som fundament. Tårn og lysthus ble bygget i forbindelse med bryllupet til dagens eiere i 2000. Klokka ble også brukt i den anledningen. Tårnet preges av et karakteristisk løkformet tak tekket med kobber som avsluttes i et spir med kobberkule og værhone med årstall. Det sies at gårdens historie er gjemt inni kula slik at gårdshistorien skulle bli bevart. Tårnet skal ha blitt restaurert en rekke ganger, blant annet rundt 1920-1924 av Jon Heggenhaugen. Da ble tårnet tekket med kobber. I spiret står initialene «I.H» og årstallet 1887. Det er derfor grunn til å tro at tårnet stammer fra ca. dette årstallet. Klokka i tårnet har en spennende historie med inskripsjonene: «Aar 1851 den 18de september er denne klokke stobt af anders olsen holte toten bekostet af P og M hulberg paa nes». Her kommer det fram at klokka ble støpt til gården Hulleberg på Nes, og eier mener at den mest sannsynlig kom til gården med nye eiere og at den fungerte som betaling for gjeld. Dette er bare antagelser og den kan også ha kommet til gården som en gave. Tårn og klokke er i god stand. Etter hva eier vet har tårnet i all hovedsak blitt brukt til måltider, men også til bryllup, begravelser, høytider og ved ulykker.

Hjelmstad, g.nr. 232, b.nr. 1
(HFK.KT.R.108.001)

På Hjelmstad står tårnet på et av hovedhusene på inntunet. Det fikk sitt nåværende utseende i 1917 under en ombygging. Tidligere hadde tårnet hatt et hjelmtak, men fikk ved fornyelse et mer tidsriktig tårn med kryssformet saltak og et høyt kjegleformet midtparti i sveitserstil. Tårnet ble pusset opp igjen i 1986. På klokketårnets værhane står initialene «MH» - Muligens forkortelser for Mikkel og Johanne Hjelmstad. På klokka står det «L. Knutsrud, Lillehammer. Hjelmstad 1909».

Hjelthjelt, g.nr. 628, b.nr. 1
(HFK.KT.R.03.001)

Klokketårnet er i dag plassert på låven. Det ble flyttet dit fra et stabbur i 1948. Tårnet har en rødmalt grunnkonstruksjon. Taket har base i et telttak, men beveger seg inn i et firesidet spir. Spiret er plassert i sentrum av tårnet. Taket er kledd med takshingel. Verken klokke eller selve tårnet har noen initialer, men værhanen har initialene «AH 64» (1864). Både tårn og klokke er velholdt og i god stand. Etter hva eier vet har klokka i all hovedsak blitt brukt til måltider (klokka 10-11 og klokka 15). Tidligere har tårnet også blitt brukt til bryllup, begravelser, høytider og ved ulykker. Eier vet ikke hvem som har bygget tårnet, ei heller hvem som har støpt klokka.

Hoel, g.nr. 606, b.nr. 1
(HFK.KT.R.17.001+002)

De to klokketårnene på Hoel er majestetiske og utpeker seg fra andre tårn i distriktet. Begge tårnene er plassert på låven i sveitserstil som danner et stort tun foran hovedbygningen. Bygningen med tilhørende tårn sto ferdig i 1873-74. Bygningen var en meget moderne konstruksjon som krevde høy ingeniørferdighet. Tidligere lå det et stort stabbur på en høyde ved siden av hovedbygningen. Av gamle fotografier kan en se at det på dette bygget var et klokketårn med løkkuppel. Når stabburet ble revet, vites ikke. De to tårnene på låven er begge bygget i sveitserstil samtidig som låven. De har kryssformet saltak og kjegleformet midtparti tekket med malt sink. Som et midtparti på den store låven er det bygget et stort tårn med urverk. Uret er et såkalt sjudagers-ur og må trekkes opp for hånd. På hver av de fire sidene er det urskive. Matklokka på gården er plassert på det nederste klokketårnet på fløyen nærmest hovedhuset. Inskripsjoner på klokka forteller at den ble støpt i 1835. At det var denne klokka som hang i det gamle klokketårnet er derfor sannsynlig.

Hoel, g.nr. 606, b.nr. 1

(HFK.KT.R.17.001+002)

På matklokka står inskripsjonene: «AAR 1835 BEKOSTET AF G: OG K: ØVERGAARD STØBT AV HANS SKIERSTAD I ELVERUM NO 53». Klokka har i hovedsak blitt brukt til å varsle måltider, men også til bryllup, begravelser, høytider og ved ulykker. Begge tårnene og låven generelt vitner om godt vedlikehold. Det finnes flere bilder på Digitalt museum. Her fra 1935.

Holum, g.nr. 252, b.nr. 2
(HFK.KT.R.94.001)

Klokketårnet står på ei lita stue. Tårnet har et lite telttak over fire stolper. På værhanen står årstallet 1923.

Hovelsrud, g.nr. 537, b.nr. 1
(HFK.KT.R.14.001)

Matklokka på Hovelsrud er trolig gammel og stammer fra et stabbur som var en del av det symmetriske tunet før en ny heiselåve ble bygget. Etter en gårdsbrann i 1934 som tok med seg alle driftsbygningene i tunet, ble det satt opp en ny låve som ble ferdigstilt i 1936-37. Gunnar Bjerke tegnet en langstrakt heiselåve hvor matklokka er med på å utgjøre midtpartiet. Opphenget til klokka er i tydelig funksjonalistisk stil, med enkel utforming. Det fungerer som en forlengelse av et høyt vindu som bryter den rene aksen gjennom langsiden av bygget. Før brannen sto det et stort stabbur mot nord med langside mot Hovinsholm. Av bilder som foreligger kan en se at det var et høyreist klokketårn i rikt utformet sveitserstil som tidligere huset klokken. I forbindelse med et generasjonsskifte rundt århundreskiftet blir det tilført detaljer i sveitserstil til hovedbygningen. Det er derfor grunn til å tro at tårnet kom opp i den forbindelse. Tårnet hadde kryssformet saltak og et høyt kjegleformet midtparti. Det var også værhane som prydet tårnet. På hvert av de fire mønene var det dragestil/sveitserstil-spir. Bildene nedenfor er fra Digitalt museum.

Hovinsholm, g.nr. 535, b.nr. 1
(HFK.KT.R.20.001)

Historien på Hovinsholm strekker seg langt tilbake i tid, men matklokka på gården kom først inn i bildet i 1788. Etter overtagelse av gården skaffet Jens Olsen Hovinsholm ei matklokke til gården. Den var opprinnelig plassert på husets søndre fløy, og sto der fram til 1816. Fløyen er plassert over en brønn, slik at fuktskader kan være en mulig årsak til at den blir revet i 1816, og bygget opp igjen i limstein. Etter dette blir nok klokka flyttet til stabburet som ble bygget rundt 1812. I familien finnes det en tegning fra 1801 hvor en kan skimte tårnet på fløyen. Historien til stabburet er også interessant ettersom Jacob Hoel, som ble ny eier etter en konkurs, ble pålagt av kong Christian Fredrik å bruke bygningen som våpenlager. Tidene var svært urolige, og en krig i forbindelse med frigjørelsen fra Danmark var aktuell. Ikke før tre år senere i 1815, blir stabburet brukt som et stabbur. Om det er tårnet fra tjenerfløyen som havner her, vites ikke. I 1830 ble det bestilt et urverk av Abraham Phil, prest i Vang. Han var en meget nennsom og flink mann, og skal ha laget en rekke urverk i sin tid. I denne forbindelsen er det nærliggende å tro at det ble satt opp et nytt klokketårn, denne gangen med urskiver på alle fire sider. Tårnet var rikt utformet med et lavtliggende hjelmformet tak i kobber og høyreist spir.

Tårnet vi ser i dag ble restaurert/bygget nytt i ca. 1990. Ettersom ingen av eierne vet når uret gikk ut av drift, men at det ikke hadde virket i mange år, ble det bestilt fire malte urskiver for å illudere det som tidligere preget tårnet. Urskivene er dekorert av Ingvild Kjærtoft.

Matklokka blir brukt den dag i dag i forbindelse med jul og større begivenheter. Klokketårnet er en lukket type, plassert på en rød sokkel. Videre er det en lys grønnfarge rundt feltene hvor urskivene er plassert. Taket i dag er noe annerledes enn hva det tidligere var. Ut fra bilder kan det se ut som at det var et noe større tak. Matklokkas oppheng tyder på at den har hatt en annen plassering tidligere. Opphenget er forholdsvis lite, noe som tilsier at den nok har vært plassert i et mindre tårn. Tårnet er i forholdsvis god stand, selv om urskivene begynner å preges av tidens tann og vær og vind. Bildet nedenfor er tatt mellom 1885-1900 og er i Digitalt museum.

Hundskjold, g.nr. 410, b.nr. 1
(HFK.KT.R.39.001)

Klokketårnet på Hundskjold har hjelmformet tak tekt med spon. I dag står tårnet på stabburet. Tårnet sto opprinnelig på en driftsbygning som i dag er revet. Tårnet er i god stand, og har en værhone med påskriften «HC 1856». Det er ingen andre årstall eller initialer på klokketårnet, og det er ikke kjent hvem som satte det opp. Klokka ble brukt som matklokke. Den opprinnelige plasseringen av klokketårnet kan sees på bilde nr. 0412-02785 i Digitalt museum.

Høsbjør, g.nr. 721, b.nr. 1
(HFK.KT.R.95.001)

Klokketårnet på Høsbjør står på låvebygningen og har buet telttak. Klokkehuset er bygget opp med ti spiler/stolper, og har klassisistisk utforming. Tidligere har de vært et annet klokketårn på gården.

Jesnes øvre, g.nr. 753, b.nr. 1
(HFK.KT.R.91.001)

Klokketårnet på Jesnes øvre er i god stand. Tårnet har en værhanne med påskriften «BH KH 1935», som refererer til Bernt Haave og Kari Haave. I 1980 la blikkmester Aaseth nytt kobbertak på tårnet. Smeden Johan Berg byttet ut værhanen, som var formet som en hest. Den opprinnelige værhanen var laget av Johan Bergs far. Da den ble tatt ned, ble den hengt opp på døra til Johan Bergs smie. Selve klokka ble kjøpt på auksjon, etter en konkurs på Stor-Mørkved. Historien forteller at det en gang stod en hest i arbeid utenfor stabburet. Da folkene var i ferd med å laste av hestekjerra, ringte matklokka. Hesten skjønte det var tid for hvile, og gikk selv ned til stallen med kjerra bak seg.

Jevanord østre, g.nr. 743, b.nr. 1
(HFK.KT.R.79.001)

Klokketårnet på Jevanord østre står på stabburet på gården. På værhanen står årstallet 1914, men dagens tårn ble bygget nytt/restaurert på 1990-tallet. Tårnet preges i stor grad av det karakteristiske buede telttaket. Taket er tekket med kobber. Konstruksjonen på tårnet er forholdsvis enkel med rød som grunnfarge med hvite detaljer. Ulik ornamentering er lagt under taket. Da klokka var i bruk var det budeia på gården som ringte. Det ble ringt inn til måltider og ellers til pinse.

Kindli store, g.nr. 222, b.nr. 1
(HFK.KT.R.110.001)

Klokkeårnet på gården står på stabburet som ble satt opp i 1965. Dagens klokkeårn har et enkelt saltak uten ornamentikk. På værhanen står årstallet 1848 og initialene «LK, MK». At det har vært klokkeårn tidligere er derfor sikkert.

Kirkeby, g.nr. 779, b.nr. 1
(HFK.KT.R.92.001)

På Kirkeby er det i dag ikke noe klokketårn, men restene etter tårnet står fortsatt på stabburet. Av gamle bilder kan en se at det en gang var et stort klokketårn med hjelmformet tak. Bildet finnes i Digitalt museum.

Kjelsrud, g.nr. 539, b.nr. 1
(HFK.KT.R.16.001)

Stabburet på Kjelsrud kan dateres til ca. 1850 og matklokka til 1831. Klokketårnet som huser klokka ble satt opp etter at stabburet ble flyttet til nåværende plassering mellom 2001 og 2002. Klokka er forholdsvis liten, og var tidligere plassert på to stolper ved kjøkkeninngangen. Om dette er den opprinnelige plasseringen er dagens eier, Kjell Lunde, usikker på. Klokketårnet ble satt opp av snekkerfirmaet Øvern & Dybvik, og ble da gitt et hjelmformet tak tekket med kobber. Konstruksjonen er enkel og uten noe form for utsmykning.

Kommerstad, g.nr. 146, b.nr. 1
(HFK.KT.R.136.001)

På Kommerstad står tårnet på stabburet. Det har hjelmformet tak over fire stolper. Tårnet har klassisistisk utførelse. Gamle bilder som viser tårnet finnes i Digitalt museum.

Koss, g.nr. 13, b.nr. 1
(HFK.KT.R.137.001)

Klokketårnet på Koss står på stabburet. Det har hjelmformet tak med sveitserstildekor. Tårnet kan dateres til 1864. I 1988 falt tårnet ned fordi det var i dårlig stand. Dette førte til at det ble omfattende restaurert. På værhanen står initialene «18 JMAM 64». Klokka har tidligere vært i bruk i forbindelse med pinse.

Kulperud, g.nr. 457, b.nr. 1-2
(HFK.KT.R.52.001)

På Kulperud står klokketårnet på stabburet. Dagens klokketårn ble bygget i 2003 da stabburet ble flyttet. På værhanen står det 1874. Om dette er året da selve stabburet eller det gamle tårnet ble bygget, vites ikke. Nåværende klokketårn er tekket med spon og har kobberbeslag. Det hjelmformede taket har i utgangspunktet et klassisistisk uttrykk, men med innslag av sveitserstil. På klokka står innskripsjonene «The Goulds MFG CO – Seneca falls N.Y». Om lyden på klokka ble det sagt at den fungerte som værværvarsel for de omkringliggende gårdene; var det sønnvær, var det uttrykk for regn, mens nordvær ga håp om høytørk. Av gamle bilder kan det se ut som det tidligere tårnet var av en enklere art med saltak.

Kvam, g.nr. 579, b.nr. 1
(HFK.KT.R.02.001)

Klokketårnet står på et stabbur fra 1700-tallet. Det ble plassert på stabburet mellom 1903 og 1904. Klokka har vært på gården fra før 1844. Tårnet har et kryssformet saltak og kjegleformet spir plassert i senter av tårnet. Tårnet og taket er bygget i tre, taket er tekket i sink. Klokka sto inne i stabburet i 1960, for så å bli restaurert og hengt opp igjen i tidsperioden 1963-64. Selve klokketårnet har ingen initialer, men på værhanen står årstallet 1905. På klokka er det inskripsjoner som vanskelig lar seg lese. Etter hva eier vet har klokka i all hovedsak blitt brukt som matklokke, men også på pinseaften. Før i tiden var det et samarbeid med omliggende gårder hvor gårdene ringte i klokkene etter hverandre hver pinse. Tårnet er laget av en Martinius Libakken.

Kylstad store østre, g.nr. 775, b.nr. 1
(HFK.KT.R.80.001)

På Kylstad store østre er klokketårnet plassert på stabburet. I forbindelse med en restaurering av stabburet i 1982 ble det bygget nytt tårn. Det gamle spiret ble gjenbrukt. Det kan dateres til 1760. At det derfor var et klokketårn tidligere kan man fastslå. Arbeidet med restaurering av stabburet i 1982 ble utført av byggefirma: Eivind J. Alhaug A/S Hamar. Personene som utførte arbeidet var Ove Nordli og Kristian Haugen, begge fra Vang. Tårnet på stabburet ble belagt med kobber. Kobberplatene ble falset sammen – noe som er et svært tidkrevende arbeide. Spiret ble festet til tårnet, og festepunktet ble belagt med tinn for tetting. For å dekke hele tårnet med kobber gikk det med 64 biter. Vindskiene med vannbord ble også belagt med kobber. Blikkenslagerarbeidet ble utført av blikkenslager Sundmyhr i Brumunddal. Kostnadene til blikkenslager var ca. 6000 kr. Tårnet på Sollerud ble brukt som modell.

Arbeidsomkostninger for alt trearbeidet:

Omkr. 365 timer à kroner 95. kr. 34 722,50

Kjøring 15 km à. kroner 2. kr. 30

Totale utgifter snekkerarbeidet: kr. 34 752,50

Tårnet er utført med rik sveitserstildecor og kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. I mai 2016 kunne eier fortelle om at tårnet var i god stand.

Lier, g.nr. 397, b.nr. 1
(HFK.KT.R.51.001)

Klokketårnet på Lier er plassert på en av hovedbygningene på gården. Det er i god stand. Selve tårnet var nytt i 1955, og restaurert i 2014. Klokka er den gamle gårdsklokka med påskriften «*omstøpt af A. Lier i 1904*». Det tyder på at det derfor har vært et klokketårn der tidligere enn 1955. Klokketårnet har hjelmtak og er tekket i metall.

Lille Ringsaker, g.nr. 246, b.nr. 1
(HFK.KT.R.111.001)

Klokketårnet på Lille Ringsaker står på stabburet. Det har hjelmformet tak. Tårnet har ellers klassisistisk ornamentikk. Stabburet som klokketårnet står på er bygd ca. 1770, men nåværende klokketårn kom opp i 1850. Værhanen bærer initialene «L.J. 1850» - for Lars Jensen, daværende eier av gården.

Lisengen, g.nr. 492, b.nr. 1
(HFK.KT.R.50.001)

På Lisengen er det ikke noe eget klokketårn, men ei klokke som henger under mønet på stabburet. Klokka ble kjøpt til gården i 1981 av Einar Stensrud og har initialene «*Lisengen 1831 – 1981*». Ettersom klokka er såpass ny er det heller ingen særskilt tradisjon knyttet til bruken av klokka.

Lodviken, g.nr. 560, b.nr. 2
(HFK.KT.R.19.001)

På Lodviken gård på Helgøya er det et stort stabbur med klokketårn. Her står klokketårnet på midten av bygningen. Den er i en gjennomført stil på både tårn og stabbur, noe som kan tyde på at de ble satt opp på samme tidspunkt. Tårn og stabbur kan dateres til 1910 og er i sveitserstil. Klokketårnet er en høy konstruksjon over fire stolper med et hjelmformet tak med spir. Årstallet og initialene «1910 E.HL» står på værhanen. Klokka ble brukt ved måltider, begivenheter og ulykker.

Lohnbakken, g.nr. 463, b.nr. 1
(HFK.KT.R.34.001)

Klokka på Lohnbakken ble satt opp som ei fredsklokke på det nybygde stabburet i forbindelse med frigjøringen etter andre verdenskrig. Historien sier at det var Kristian Farberg som tegnet det hele for 1 kg smør. Taket på tårnet er tekket med blikk og har en nokså enkel utforming med hjelmform. Klokketårnet har trekk fra klassisisme. Klokketårnet er i god stand og blir i dag brukt i forbindelse med pinse.

Lonsveen, g.nr. 462, b.nr. 1
(HFK.KT.R.33.001)

Klokketårnet på Lonsveen står på stabburet. Det ble fornyet i 1948. Taket er tekket med blikk, og har en klassisk hjelmform. Stilen har i all hovedsak klassisistiske trekk. Tårnet trenger vedlikehold. Klokka er ikke lenger i bruk. Klokka ble brukt ved måltider og høytider.

Lund nordre, g.nr. 782, b.nr. 1
(HFK.KT.R.81.001)

Tårnet på Lund nordre har en karakteristisk løkkuppel tekket med spon. Det er et elegant utført tårn med hvit som hovedfarge. Det er noe dekor langs kanten av taket, noe som understreker empirestilen. Tårnet er restaurert til originalt utseende. Tårnet ble bygget samtidig som stabburet i 1855. Eiere kan oppgi at tårnet ble laget av en lokal bygdehåndverker med hjelp av gårdsfolket.

Klokka ble brukt til:

- Måltider. Ble brukt fram til ca. 1956-57
- Ved brann i grenda
- Ved begravelser i nær slekt til gården. Bruken ble slutt ca. 1920.
- Fra 1958 ble den brukt til å ringe en halv time på morgenen.
09:00 til 09:30 på pinsedagen.
- Dyrene visste hvilken klokke som ringte og reagerte på det.
Hesten stoppet opp når det ble ringt inn til mat.

Den som kunne bruke klokka riktig skulle få det til å låte som: Per-nille-lund – per-nille-lund. Noen av brukerne var veldig flinke til å få det til. Historien forteller at når klokka ringte ut etter middag begynte kyrene å samle seg ved grinda, for da nærmet det seg melketid. Matklokka ble brukt ut om morgenen, inn til dugurds- ut fra dugurds, inn til middag- ut fra middag. Den ble også brukt ved endt arbeidsdag. Dette sluttet ca. 1955-56, men den var i bruk i potettonna fram til ca. 1961-62. I 1958 tok sogneprest Ambli til orde for å holde klokkene i god stand. Da ble det foreslått at klokka skulle brukes en halv time på pinsedagen fra 9-9:30. Lund er en av de siste gårdene som har holdt denne tradisjonen ved like.

Lundby, g.nr. 730, b.nr. 1
(HFK.KT.R.82.001)

På Lundby har ikke matklokka noe overbygg i form av tårn. Matklokka står selvstendig på taket på gårdens stabbur. Klokka har initialene " THE GOULDS M'F'G LO SENCA FALLS N.Y A4". Etter hva eier vet har klokken blitt brukt til å ringe ut og inn fra arbeidsøkter og måltider, samt høytider.

Medlien, g.nr. 346, b.nr. 1
(HFK.KT.R.58.001)

Dagens tårn ble restaurert i 1992 ettersom det gamle var i svært dårlig forfatning. På værhanen står årstallet 1888. Klokka er fortsatt i bruk i forbindelse med pinse og ved større begivenheter.

Unggutter foran stabburet med klokketårn på Medlien i 1939. Fra Digitalt museum.

Mellem-Berg, g.nr. 204, b.nr. 1
(HFK.KT.R.114.001)

Klokketårnet på Mellem-Berg er det originale tårnet fra 1914. Det er i rik sveitserstil. Tårnet ble sist restaurert i 1974 og står nå foran en ny runde med vedlikehold. På værhanen står året 1914. Oluf Bjerke var byggmester. Han står sannsynligvis også for oppføringen av klokketårnet på gården. På selve klokka står «RAGNA OG HALVAR RØHR 1914». Klokka ble brukt til å ringe inn til måltider.

Mengshoel, g.nr. 666, b.nr. 1
(HFK.KT.R.21.001)

Klokketårnet på Mengshoel skal være laget rundt 1881 av en husmann på gården. Tårnet skal være det siste han laget før han emigrerte til Amerika. Mannen var bosatt på husmannsplassen «Mengsholstugua» et stykke ovenfor gården. Tårnet er utformet i enkel sveitserstil, og trolig satt opp samtidig som drengestua som det er plassert på. Tårnet har hvit base som går over i rødt, og med synlig oppheng for klokka. Eier mener at tårnet har fått nytt tak i senere tid. I dag er det et kobbertak som pryder tårnet. Selve taket har et telttak som base, men går over til et kjegleformet midtparti. En kan se store likheter med utformingen av tårntaket på Stavsjø og Nes kirke. Om dette er en tilfeldighet vites ikke. Klokka ble først og fremst brukt til å varsle om måltider, og eier kan informere om at det var en spesiell takt på klokka på Mengshoel. Tre slag, deretter et stumt slag.

Midtbruket, g.nr. 459, b.nr. 1
(HFK.KT.R.44.001)

Klokketårnet på Midtbruket har hjelmformet tak tekt med planker. Det står på låven, og er i god stand. Det er laget i 2004 av Jan Erik Fauskerud fra Brøttum. Værhanen har årstallet 1828 påskrevet. Dette er byggeåret for låven tårnet står på. Værhanen er også prydet med en pil, som er gårdens bumerke. Tårnet har ingen årstall eller inskripsjoner for øvrig. Klokka har følgende inskripsjon: «Støpt av Erich Schmidt Christiania 1804». Da klokka ble støpt, sendte bestilleren med 20 sølvdaler. Disse ble støpt inn i klokka. Klokka ble betalt av Svend Olsen Midtbruget d.y. Tidligere ble klokka brukt som matklokke. Det ble også ringt i høytider. I dag ringer folkene på gården julen inn. De bruker også klokka for å varsle om måltider ved f.eks. bryllup og søskenbarntreff. Eierne kjenner ikke til noen vers eller rim knyttet til bruken av klokka. En tidligere eier husker imidlertid godt at hesten, som het Pluggen, stoppet arbeidet brått når klokka ringte inn til dugurd. Eierne forteller også at arbeiderne ute på jorden kunne høre på lyden hvem på gården som ringte i klokka. Det var også mulig å skille klangen av klokkene på gårdene Midtbruket, Kulperud og Lohnsveen fra hverandre. I slåttonna, skålonna og potetonna var arbeidsdagen delt i tre, slik at alle skulle få hvile. Dugurd ble servert kl 10.00, middag kl 14.30. Arbeidsdagen varte fra kl 07.00 til kl 18.30. Det gamle klokketårnet stod på en stall-låve som brant ned 5. april 1969. Matklokka veltet ut i snøen. Den var det eneste som overlevde brannen. Sannsynligvis var dette klokketårnet bygd samtidig som stall-låven, dvs. i 1848. Tårnet må da ha blitt satt opp av Johannes Svendsen, som eide gården på den tiden. Tårnet ble fullrestaurert i 1942 eller 1943 av Ivar Hassel. Det gamle klokketårnet er synlig på bilde nr. 0412-04402 og 0412-03659 i Digitalt museum.

Myr, g.nr. 737, b.nr. 1
(HFK.KT.R.97.001)

Klokketårnet på Myr har kryssformet saltak over fire stolper i sveitserstil. Tårnet danner endepartiet på tømmerlåven inn mot tunet.

Myta, g.nr. 441, b.nr. 1
(HFK.KT.R.49.001)

Klokketårnet på Myta har hjelmformet tak tekket med tre. Det ble bygget i 2011, og er i god stand. Arbeidet ble gjort av Jan Erik Fauskerud. Klokka er utsmykket med logoen til OL på Lillehammer i 1994. Tårnet har en vimpelformet værhane.

Mæhlum nordre, g.nr. 411, b.nr. 1
(HFK.KT.R.47.001)

Klokketårnet på Mæhlum nordre har buet telttak. Tårnet ble restaurert etter krigen, og er i dag i middels til god stand. Værhanen har påskriften «EM – 1840». Klokka har påskriften «Omstøpt for Erik Kinde Mæhlum ved Gjøvik Støperi 1901» på den ene siden, og «1818» på den andre siden. Klokka ble brukt som matklokke. Før krigen ringte man kl 09.30 til dugurd, kl 14.00 til middag og kl 19.00 til kveldsmat. Etter krigen ringte man kl 11.15 til dugurd, kl 12.45 når dugurden var over, og kl 17.00 til middag. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0412-08714 og 0412-03209 i Digitalt museum.

Mæhlum søndre, g.nr. 412, b.nr. 1
(HFK.KT.R.48.001)

Klokketårnet på Mæhlum søndre er i sveitserstil og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tilstanden på tårnet er god. Tårnet har likhetstrekk med det som finnes på Dæli (408/1). Låven på Mæhlum søndre er bygget i 1913. Årstallet 1915 står skrevet på værhanen. Av et gammelt bilde kan en se at det tidligere var et klokketårn med hjelmformet tak som sto på låven. Fotografiet i sort-hvitt som er fra en gang før 1920 viser det gamle tårnet og toppen på det nye i bakgrunnen.

Mølstad vestre, g.nr. 566, b.nr. 1
(HFK.KT.R.24.001)

På Mølstad vestre er klokketårnet plassert sentralt på inntunet på ei drengestue. Det kan se ut til at deler av bygningen stammer fra 1600-tallet. Eier har også en teori om at bygningen kan ha hatt en funksjon som skysstasjon ettersom plasseringen er såpass sentral i forhold til den gamle kongevegen. Selve klokketårnet bærer preg av gjentatte moderniseringer. Etter formen å dømme kan det se ut til at deler kan ha en slags empirestil som senere har blitt gjort om til enkel sveitserstil med kjegleformet midtparti. På værhanen står initialene «H.M.M.M 1829». Det er derfor grunn til å tro at deler av tårnet kom opp dette året. Eiers far kan også oppgi at klokken har inskripsjoner, men om det står «1802 GJØVIK» eller «1902 GJØVIK» er det noe usikkerhet rundt. Av konstruksjonen kan en tydelig se at tårnet har utenpåliggende forlengere av selve sokkelen. Det tyder på at tårnet er blitt satt opp i etterkant av planleggingen av selve bygningen. Som bygningen er tårnet er malt hvitt. Deler av taket tekket med sink. Det kjegleformede midtpartiet er kledd i enkelt treverk. Eier har planer om å restaurere bygningen og tårnet.

Mørkved lille/Velt-Mørkved, g.nr. 725, b.nr. 1
(HFK.KT.R.101.001)

På Mørkved lille står klokketårnet på stabburet. Tårnet har en spesiell fasong. Det kan dateres til 1944. Klokketårnet har ny-klassisistiske trekk og har et elegant buet telttak tekket med blikk. På værhanen står initialene «S.J» og årstallet 1944. På selve klokka står det: «Støpt af K. Svenkerud W. Toten 1884». På gamle fotografier kan en se at det tidligere også var klokketårn på gården. Dette sto på et eldre stabbur og hadde et høyt saltak.

Narud, g.nr. 36, b.nr. 1
(HFK.KT.R.138.001)

På Narud står klokketårnet på stabburet. Det har hjelmformet tak kledd med blikk. Det er et forholdsvis enkelt tårn, men med klassisistisk utforming. Klokketårnet har i likhet med stabburet en gang vært malt. På værhanen står initialene «LN:1882:LN».

Nedre Berg, g.nr. 431, b.nr. 1
(HFK.KT.R.54.001)

På Nedre Berg står klokketårnet på stabburet. Tårnet har saltak over to stolper med enkel detaljering i sveitserstil. Det vites ikke når tårnet ble bygget. På Nedre Berg ble klokka, som på andre gårder, benyttet som matklokke. Klokka er stadig i bruk ved større arrangementer på gården.

Nedre Fauskrud, g.nr. 443, b.nr. 2
(HFK.KT.H.10.001)

På Nedre Fauskrud står tårnet på stabburet. Tårnet er høyreist og har hjelmformet tak tekket med tre. Årstallet på tårnet eller klokka er ikke kjent. Tårnet er i dårlig forfatning og er ikke lenger i bruk. Nåværende tårn kan være satt opp eller restaurert av Olav Haugen.

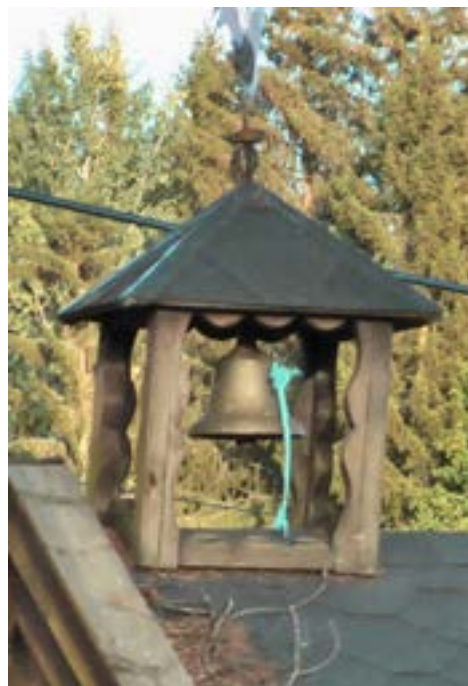
Nerlien, g.nr. 594, b.nr. 1

(HFK.KT.R.12.001)

Nåværende klokketårn står på et bryggerhus tilknyttet låven. Tårnet sto tidligere på stabburet, men ble mest sannsynlig flyttet i 1938, da dette ble revet. Klokketårnet har en hvitmalt grunnkonstruksjon, taket er hjelmformet og kledd med plank. Tårnet har ingen initialer eller årstall, men klokka har skriften og årstallet «DETTE ER DEN FØRSTE KLOKKE HALVOR MONSSEN I A 1813». Værhanen har årstallet 1855. Etter hva eier vet har klokka blitt brukt til å varsle måltider, bryllup, begravelser, høytider og ved ulykker. I senere tid har den også blitt brukt til å ringe inn til pinse. Det er usikkert hvor vidt nevnte Halvor Monssen var personen som støpte, eller fikk klokken støpt. Eierne vet ikke hvem som bygde det originale tårnet. Tårnet skal nå restaureres.

Opphus, g.nr. 476, b.nr. 1
(HFK.KT.R.118.001)

Klokketårnet på Opphus ble satt opp i forbindelse med et nytt lite stabbur i 1992.

Ottersrud, g.nr. 132, b.nr. 1
(HFK.KT.R.139.001)

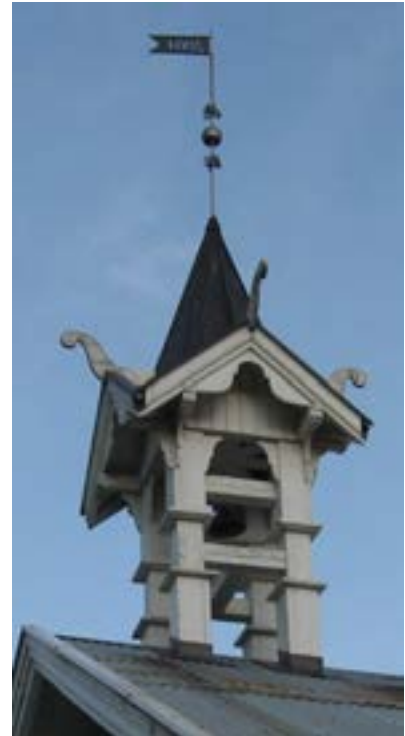
Klokketårnet på Ottersrud er fra 1990. Det står på stabburet. Det har ikke vært klokketårn tidligere på gården, men stabburet skulle restaureres ble det bestemt å sette opp et tårn med klokke. Klokka har innskripsjonene «Gnr. 132 – 1 – OTTERSUD – S. H. SØNN – 1990». Tårnet har hjelmformet tak og empiredetaljer.

Ousdal, g.nr. 582, b.nr. 1
(HFK.KT.R.26.001)

Klokketårnet på Ousdal ble bygget nytt i 2010 som en rekonstruksjon av det gamle tårnet som en gang var på stabburet. Dette ble gjort etter gamle fotografier. Klokketårnet er stort med et kobberbeslått kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet med elementer i sveitserstil danner midtpunktet på det store stabburet.

Prestseter, g.nr. 700, b.nr. 46
(HFK.KT.R.99.001)

På stabburet på Prestseter står det et stort klokketårn med kryssformet saltak og kjegleformet midtparti. Klokketårnet er rikt detaljert i sveitserstil og kan dateres til 2004.

Refling, g.nr. 175, b.nr. 1
(HFK.KT.R.103.001)

På Refling står klokketårnet på ei drengestue fra 1600-tallet. Tårnet er i god stand, og ble siste gang restaurert i 1990 av byggmester Skarig i Moelv. I denne prosessen ble det gamle spontaket byttet ut med kobbertak. Tårnet har hjelmtak og har klassisistiske trekk. På værhanen står initialene «MK» etter Michael Heggelund Kildal (1812-1884). Kildal var sorenskriver, og ble eier av Refling gjennom giftemålet med Eli Hansdatter Refling (1815-1910). Hun var datter av Hans Larsen Refling, født 1788.

Rud, g.nr. 749, b.nr. 1
(HFK.KT.R.83.001)

På Rud står klokketårnet på bakken. Det originale tårnet ble revet en gang i 1950-åra. Støpulet som står der i dag har en enkel hvitmalt pålekonstruksjon. Matklokka har inngravert «DENNE KLOKE ER BEKAASTET AF JØRGEN RO OG HANS KONE INGEBAAARI.O. OG ER STØBT AF HALVOR FURUBERGE 1802». Smeden Johan Berg, som har laget dagens fester klokka henger i, mener klokka inneholder sølv. Støpulet er i middels god stand. Klokka har blitt brukt til å ringe inn til måltider, og til høytider.

Røhr, g.nr. 202 b.nr. 1

(HFK.KT.R.149.001)

Klokketårnet på Røhr står på drengestua med bryggerhus. Det ble bygget i 1950. Tårnet er en etterlikning av et klokketårn som sto på ei tidligere drengestue. Som det forrige er det i sveitserstil. Klokketårnet som var før dette igjen, hadde løkkuppel slik som det nåværende. Høsten for 2 år siden ble tårnet restaurert, og det ble lagt på kobber. Tårnet er tegnet av snekker Bråten fra Toten. Det finnes ikke initialer eller årstall på selve tårnet, men på værhanen står det «1950. T.R.A.R». De står for Thore og Anders Røhr som var eiere til 1985. Etter det overtok Kristian Røhr gården. På den gamle matklokka står navnene Aslaug og Kristian Røhr. Klokka ble mest brukt til å varsle måltider.

Sagstuen/Sagbakken, g.nr. 510/511, b.nr. 1
(HFK.KT.R.37.001)

Klokka på Sagstuen/Sagbakken står på balustraden på stabburets svalgang. Stabburet er pusset opp og i god stand. Det er med andre ord ikke noe klokketårn på gården, men klokka er utformet slik at den ikke trenger å henge i et tårn. Klokka har følgende inskripsjon: «THE GOULDS MFG CO SENECA FALLS N.Y.» Klokka ble brukt til å varsle måltider.

Samsahl, g.nr. 236, b.nr. 1
(HFK.KT.R.109.001)

På Samsahl står tårnet på drengestua. I 2012 ble det grundig restaurert og tilbakeført til empirestil med hjelmformet tak. Det ble blant annet tekket med takspån slik som originalen. Hele prosessen ble grundig dokumentert og kan leses i en egen utførlig rapport skrevet av Gry Asla. Dagens klokketårn skal være satt opp i 1927, men at det var tårn og matklokke på gården tidligere er sannsynlig.

Saug vestre, g.nr. 177, b.nr. 1
(HFK.KT.R.119.001)

Klokketårnet på Saug vestre står høyt på låvetaket og har rik sveitserstilutsmykning. Tårnet ble satt opp i forbindelse med en ny låve i 1911. I 2013 ble tårnet tatt ned til restaurering og var ferdig høsten 2015. Taket har kryssformet saltak og et høyt kjegleformet midtparti. På værhanen står initialene «K&K 1911 E.P 2015». Det skal være Anders Haugli fra Veldre som skal ha bygget tårnet. På klokka står inskripsjonene «NO104 STØBT AF ANDERS SKIRBAK I ELVERUM TIL K.O.S OG D.P.D SOLBERG». (Knud Olsen Solberg og Dorthea Pedersdatter Solberg). Klokka var først og fremst ei matklokke, men ble også brukt ved høytider.

Sendstad, g.nr. 664, b.nr. 1
(HFK.KT.R.07.001)

Klokketårnet står på tradisjonelt vis på stabburstaket. Tårnet ble bygget i 1989 som erstatning for det gamle, da hele stabburet ble restaurert og flyttet til tunet. Tårnet har en rød- og hvitmalt grunnkonstruksjon med hvitmalt møner og ornamenteringer. Taket til støpulet er et kryssformet saltak med et kjegleformet midtparti, alt kledd i kobber. Selve klokketårnet har ingen initialer eller årstall, men klokka har innskriften «STØPT AV ANDERS SVENKERUD PÅ TOTEN 1874». Værhanen har to årstall, 1989 og 1883 (det nevnes at 1883 kom på som en misforståelse, det skulle egentlig være 1838). Stabburet kan dateres til mellom 1838 og 1840. Det opprinnelige klokketårnet ble etter all sannsynlighet bygget i 1874 i forbindelse med støpning av klokka. Hele støpulet med klokke er i god stand. Klokketårnet er bygget av den lokale snekkeren Ludvig Svendstad, og klokka er som nevnt støpt av Anders Svenkerud. Klokka ble brukt ved måltider, 1.pinsedag og ved brann.

Simenstad, g.nr. 138, b.nr. 1
(HFK.KT.R.140.001)

På Simenstad danner klokketårnet midtpartiet på stabburet og troner høyt over tunet. Det gamle stabburet sto vis à vis hovedbygningen og ble flyttet i 1907. Det eksisterende klokketårnet er i sveitserstil med kryssformet saltak og et kjegleformet midtparti. Tårnet skal være laget av Anders Haugli, eller Anders Tømmermann som han også ble kalt. På værhanen står initialene «DS & AS» - Dina og Ansten Simenstad som er oldeforeldrene til dagens eier. Klokka ble brukt som matklokke og eventuelt ved brann. Bilder finnes i Digitalt museum

Skavang, g.nr. 547, b.nr. 1
(HFK.KT.R.08.001)

Klokketårnet er plassert på gårdens stabbur. Det har en rødmalt grunnkonstruksjon med hvitmalte møner og rikelig med ornamenteringer og utskjæringer i sveitserstil. Taket er et kryssformet saltak med et kjegleformet midtparti og er kledd i kobber. Verken klokke eller tårn har inskripsjoner, årstall eller initialer, men tårnets værhane har årstallet 1901. Både tårn og klokke er i god stand. Etter hva eier vet har klokka i all hovedsak blitt brukt til måltider, og har i senere tid også blitt brukt til høytider (pinse). Eier har ikke kjennskap til hvem som har bygget tårnet, eller hvem som har støpt klokka.

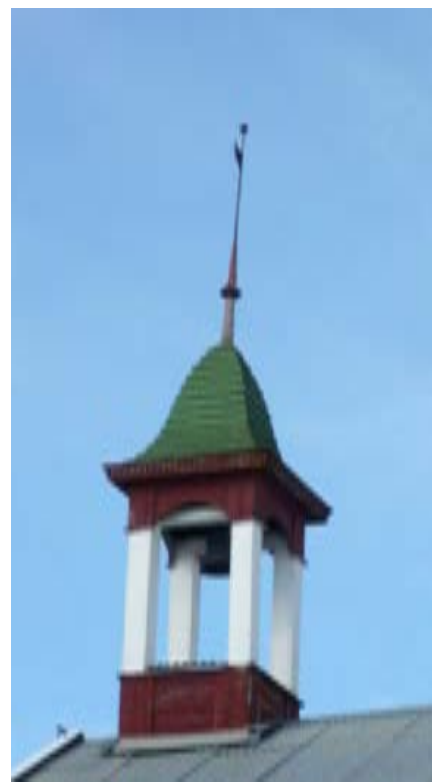
Skinstad, g.nr. 565, b.nr. 1
(HFK.KT.R.15.001)

Det finnes ikke lenger noe klokketårn på Skinstad, men matklokka er bevart. Det har tidligere vært to typer av tårn på gården. Et ble satt opp på stabburet og overlevde en gårdsbrann i 1949, og et tidligere tårn som det ikke er bilder av. På matklokka står det «STOBET AF CHRISTOFFER GUI(J?)SKHEGRUD 1849». Den ble brukt til måltider og høytider.

Skjellungberg, g.nr. 729, b.nr. 1
(HFK.KT.R.84.001)

Klokketårnet på Skjellungberg står plassert ytterst på takpartiet på gårdens stabbur. Tårnet er i enkel empirestil og har en hvitmalt grunnkonstruksjon med røde kasser. Støpulet er en hjelmformet kuppel som er tekket med grønmalt plank. Klokka ble brukt for å varsle måltider. Bildet nedenfor er fra Digitalt museum.

Skjelve, g.nr. 571, b.nr.1

(HFK.KT.R.150.001)

Klokketårnet på Skjelve står på stabburet. Tårnet er i Empirestil, med enkel konstruksjon. Tårnet har hjelmformet tak. Selve konstruksjonen er malt svart og taket er tekket i kobber. Et spir pryder taket som avsluttes i en rund kule.

Skjerpen nedre, g.nr. 14, b.nr. 2
(HFK.KT.R.141.001)

Klokketårnet på Skjerpen nedre står i dag nede på bakken. Tårnet har rik sveitserstildekor og kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Værhanen har årstallet 1912. På bildet nedenfor fra Digitalt museum kan en se at det tidligere sto et klokketårn på en av driftsbygningene.

Skjerpen øvre, g.nr. 14, b.nr. 1
(HFK.KT.R.142.001)

Klokketårnet på Skjerpen øvre står på låven. Tårnet er bygget i 1887 og er i rik sveitserstil med kryssformet saltak og kjegleformet midtparti. Klokketårnet har store likheter med tårnet på Skjerpen nedre.

Skoug, g.nr. 435, b.nr. 1
(HFK.KT.R.41.001)

Klokketårnet på Skoug har i daget enkelt saltak, og ser ut til å være i middels god stand. Opprinnelig hadde tårnet buet telttak. Tårnet står på et stabbur, som ifølge *Slekter og gårder i Brøttum sogn* (1965, s. 527) er bygget ca. 1800 av Erik Hanssen Skjeggestad. I boka opplyses det også at værhanen, som ikke lenger står på tårnet, hadde påskriften «E.H.H.S. 1804». Initialene refererer muligens til Erik Hanssen Skjeggestad og gårdsnavnet Skoug. Årstallet refererer muligens til byggeåret. Ellers er lite kjent om klokketårnet på Skoug. Det framgår av tidlige bilder i Digitalt museum at tårnet har blitt endret eller er skiftet ut.

Skredshol, g.nr. 173, b.nr. 1-4
(HFK.KT.R.115.001+002)

På Skredshol er det to tårn. Tårnet på låven stod ferdig i forbindelse med nybygging av låve i 1918/1919 og danner midtparti på den kolossale bygningen som danner rammene om det staselige tunet. På taket sitter en værhane med initialen «M». Tårnet og låven er tegnet av Ekman, Smith, Michaelsen arkitekter. I tårnet er det et ur som slo hver hele og halve time. På denne klokka står «SKREDSHOL 1921. L. KNUTERUD LHMD». Dette var med andre ord ikke ei matklokke.

Skredshol, g.nr. 173, b.nr. 1-4
(HFK.KT.R.115.001+002)

På stabburstaket er det også et klokketårn. Her henger matklokka på gården. Tårnet står på et stabbur fra 1949, men sto tidligere på en annen bygning på gården. På matklokka står inskripsjonene «STØBET AF CHRISTOFER MONSSEN I AARET 1817» Tårnet er lavt og med buet telttak. Klokka ble tidligere brukt til å ringe inn til måltider. Fra 1980-90-tallet ble det etter initiativ fra bygdekvinnelaget ringt i gårds klokka 1.pinsedag. Et bilde fra 1909 viser også et tidligere klokketårn på Skredshol i sveitserstil.

Skurven strand, Helgøya

(HFK.KT.R.10.001)

Klokketårnet på Skurven strand kan dateres til år 2000 og danner inngangen til et strand- og parkområdet. Tårnet står over fire stolper som danner en portal. Selve klokkehuset har kryssformet saltak og et kjegleformet midtparti med detaljer i forseggjort sveitserstil. Det er rikt dekorert med utskjæringer og dragelignende figurer. Tusenårsskiftet er også markert på værhanen. Klokketårnet er bl.a bygget av Hemstad. Tidligere fantes det også klokketårn på området. Klokketårnet huset flere klokker, og ble satt opp i forbindelse med et bygdestevne på området på 1960-tallet. Dette ble revet før dagens tårn ble satt opp. En av klokkene var lånt fra Ousdal.

Sollerud, g.nr. 741, b.nr. 1
(HFK.KT.R.85.001)

Klokketårnet på Sollerud står plassert på stabburet. Tårnet er i typisk sveitserstil og er malt i okergult. Tårnet er rikt dekorert med utskjæringer, samt enklere geometriske organiske figurer. Taket på klokketårnet er et kryssformet saltak med kjegleformet spir. Tidligere var taket tekket med skifer, men dette ble byttet ut med takpapp i 1970. Klokketårnet i seg selv har ingen initialer, men værhanen har inngravert "D OG K I (S) 1910" og matklokka har inngravert "GJØVIK 1913". Støpulet er i middels god stand. Etter hva eier vet har klokka blitt brukt til å ringe ut og inn til arbeidsøkter og måltider, og senere til å ringe inn første pinsedag. Dagens eiere mener at tårnet kan være bygget av Peter og Kirsti Jevanord som var eiere tidlig 1900.

Solstad, g.nr. 16, b.nr. 1
(HFK.KT.R.143.001)

Klokketårnet på Solstad ble satt opp i 1906. Det står på låven. Det er et stort og forseggjort klokketårn i sveitserstil med kryssformet saltak og kjegleformet midtparti.

Spikdalødegården (Ødegården), g.nr. 679. b.nr. 2
(HFK.KT.R.102.001)

På Ødegården står klokketårnet på stabburet. Det har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet har detaljering i sveitserstil. Det er i middels god stand, og er tekket med blikk. Værhanen har årstallet 1916.

Stein, g.nr. 248, b.nr. 1
(HFK.KT.R.122.001)

Klokketårnet på Stein gård i Ringsaker kan dateres til 1885 og har et stort hjelmformet tak over fire stolper med klassisistiske trekk. Av gamle bilder kan en se at det også på Stein gård en gang var to klokketårn. Et med urverk og et annet med matklokke. Klokketårnet med urverk hadde også hjelmformet tak og empire-detaljering. Dette klokketårnet brant ned under en stor gårdsbrann i 1897. Dagens klokketårn kan ses på gamle bilder i Digitalt museum sammen med klokketårnet med urverk.

Stenseng, g.nr. 196, b.nr. 1
(HFK.KT.R.121.001)

På Stenseng er det et enkelt klokketårn over to stolper på stabburet. Klokketårnet har saltak og har ingen dekor.

Sterud. g.nr.649 b.nr.1
(HFK.KT.R.25.001)

På Sterud er det ikke lenger noe klokketårn. Tidligere var det et klokketårn med hjelmform som kan dateres til rundt 1860. Matklokke og værhanen er fortsatt bevart på gården. Bildet nedenfor er fra 1942, Digitalt museum.

Stokset, g.nr. 726, b.nr. 1
(HFK.KT.R.86.001)

Klokketårnet på Stokset står på et stabbur fra 1930, og har etter hva eier vet, blitt oppført samtidig som stabburet. Tårnet er bygget i enkel empirestil med rødmalt grunnkonstruksjon. Taket på klokketårnet er et buet telttak og er tekket med kobber. Selve klokketårnet har ingen initialer eller inngraverte årstall. Matklokka har inngravert "J. OPLAND BYÅSEN". Tårnet har ingen værhane. Etter hva eier vet har klokka blitt brukt til å ringe ut og inn fra arbeidsøkter og måltider, samt ved ulykker og brann. I dag brukes det til å ringe inn til pinse.

Stolpestad, g.nr. 229, b.nr. 1
(HFK.KT.R.105.001)

Klokketårnet på Stolpestad ble flyttet på 1930-1940-tallet. Det sto opprinnelig på låven. I dag står tårnet på stabburet som ble flyttet til nåværende plassering i 1935. Tårnet har telttak. Det fantes værhane på tårnet, men den skal ha blitt tatt ned under reparasjoner som ble gjort på 1950-tallet. Klokka varslet måltider og i tilfeller det var varme løs (brann). Den varslet også da «kvila» var slutt.

Stor-Deglum, g.nr. 760, b.nr. 1
(HFK.KT.R.87.001)

Klokketårnet på Stor-Deglum står plassert sentralt på gårdens garasje. Støpulet har en hvitmalt grunnkonstruksjon. Taket er en løkkuppel og er tekket med plank. Tidligere sto klokketårnet på drengestua, men den ble revet på 1950-tallet. Klokka lå lagret til 1994 da det nye tårnet ble reist. Verken selve tårnet eller værhanen har initialer eller årstall, men klokka har inngravert "1802 KLOKKESTØPER HALVOR FURBERGET". Tårnet og klokka har etter hva eier vet blitt brukt til å ringe ut til arbeidsøkter og inn til måltider. Støpulet på Stor-Deglum er i god stand.

Storihle, g.nr. 745, b.nr. 1

(HFK.KT.R.88.001)

Klokketårnet på Storihle står på gårdens stabbur, og er plassert ytterst på stabburets takparti. Tårnet har hatt en hvitmalt grunnkonstruksjon. Støpulet er rikt dekorert med utskjæringer, dragefigurer og geometriske former. Taket på tårnet er et kryssformet saltak med kjegleformet spir. Taket er tekket med blikk. Verken klokketårn eller klokke har initialer eller årstall. Værhanen som tidligere sto der, hadde inngravert årstallet "1905". Etter hva eier vet har tårnet og dets klokke kun blitt brukt ved å ringe ut til arbeidsøkt og inn til måltider.

Storlien, g.nr. 128, b.nr. 1
(HFK.KT.R.144.001)

På Storlien står klokketårnet på stabburet. Det har telttak med sveitserstildetaljer. Det skal være folkene på gården som bygde klokketårnet. Matklokka har inskripsjonene «Simensen, Gjøvik 1909».

Sund nedre, Toftes gave, g.nr. 550, b.nr. 25
(HFK.KT.R.28.001)

På Sund nedre, Toftes gave, står det et klokketårn på det åpne store parkområdet ovenfor det gamle guttehemmet. Klokketårnet er en enkel frittstående konstruksjon over fire stolper med et telttak. Om det tidligere var klokketårn med matklokke i perioden hvor det var guttehem på stedet eller i perioden før guttehemmet, er ikke kjent.

Sæther, g.nr. 388, b.nr. 1
(HFK.KT.R.42.001)

Klokketårnet på Sæther har sveitserdetaljer og hjelmformet tak. Det står på stabburet. Tårnet som er det originale, er i god stand. Værhanen ble skutt i stykker i april 1940, og har sju kulehull. Selve klokka har påskriften «STØT AF H SVENSKERUD PAA THOTEN AAR 1887». Klokka ble brukt som matklokke og andre begivenheter frem til 1958. I dag brukes den fortsatt til høytider og selskap. Folket på gården forteller følgende historie om klokketårnet: «Sæther gård hadde på femtitallet en hest som het Brona. Når matklokka ringte, stoppet hesten med én gang. Det var helt umulig å få hesten til å gå en eneste meter før den ble spent ifra for pause. Om ploegen stod midt på jorden, var det bare å begynne påny der de stoppet før klokka ringte». Tårnet er synlig på bilde nr. 0412-04325, 0412-04327 og 0412-02686 i Digitalt museum.

Sørhaugen (Haugen søndre), g.nr. 450, b.nr. 1
(HFK.KT.R.57.001)

Klokketårnet på gården står på stabburet. Det har hjelmformet tak tekket med tre. Nåværende tårn ble pusset opp på 1940-tallet. Det gamle tårnet skal visstnok ha vært mer utsmykket. Historien sier at tårnet stammer fra før 1917, men eksakt årstall vites ikke. Det er værhane på tårnet med årstall. Klokka ble brukt til å varsle måltider, senest under krigen på 1940-tallet. Den første klokka ble tatt ned av forrige eier ved salg av gården i 1917.

Sørlien, g.nr. 489, b.nr. 1
(HFK.KT.R.56.001)

På Sørlien er klokketårnet plassert på stabburet og har rik detaljering i sveitserstil. Taket er tekket med tre og har en karakteristisk hjelmform. Tårnet ble restaurert i 2010 av far til dagens eier, Gunnar Fauskerud. På værhanen står årstallet 1844 og initialene «OL».

Tande, g.nr. 250, b.nr. 1
(HFK.KT.R.116.001)

Klokketårnet på Tande er i rik sveitserstil/dragestil og står på original plassering på drengestua. Det er et stort og høyt tårn som er godt synlig i landskapet. Værhanen har initialene «H.S. 1901». Mannen bak tårnet skal være Lars Fleskrud. På klokka står inskripsjonene «STØBET AF CHRISTOFER MONSSEN I AARET 1817». Den ble brukt til å varsle måltider. Hvis klokka ble brukt utenom disse tidene, var det brann.

Tjerne, g.nr. 174, b.nr. 1
(HFK.KT.R.120.001+002)

På Tjerne i Ringsaker er det to klokketårn, et med urverk som står på stabburet, og et med matklokke på drengestua. Klokketårnet på drengestua er et usedvanlig høyt tårn og danner et blikkefang på den store bygningen. Klokketårnet har klassisistiske trekk og har et buet telttak med spir og vindfløy. På vindfløyen står året 1796.

Tjerne, g.nr. 174, b.nr. 1

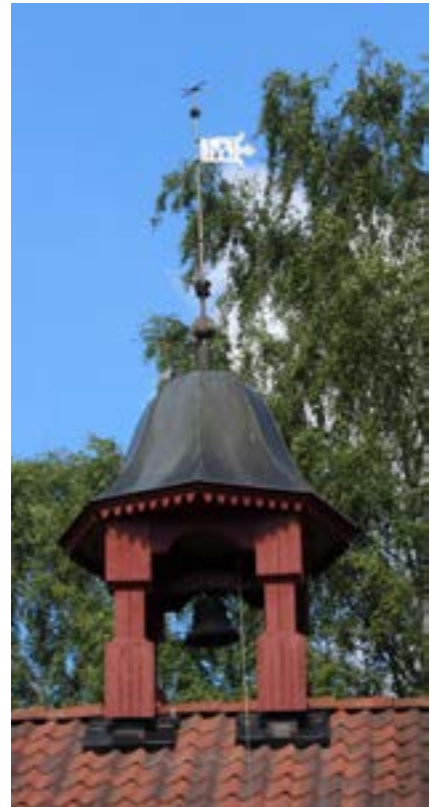
(HFK.KT.R.120.001+002)

Foto: Anne Cathrine Blakstad

Klokketårnet på stabburet skiller seg ut stilistisk så vel som arkitektonisk med andre klokketårn en finner i området. I 1814 lot Halstein Sjøli, daværende driver, oppføre et stabbur og tårn med urverk. De fire urskivene i klokketårnet er malt direkte på løse trelemmer, som hver henger på fire krokar på selve konstruksjonen i klokkehuset. Trelemmene måler alle sammen ca. 1,7 meter i høyden. Taket i kobber har hjelfasong og danner en elegant avslutning på bygningen.

Tokstad, g.nr. 135, b.nr. 1
(HFK.KT.R.145.001)

På Tokstad står klokketårnet på en av sidebygningene på gården. Tårnet har hjelmtak og skal være fornyet i 1947. På værhanen står årstallet 1801 og initialene «LBT». At deler av klokketårnet på Tokstad stammer fra dette året er det derfor nærliggende å tro. I 1947 var det Trygve Kaashagen og Ottar Storbekk som fikk fornyet tårnet. Det framgår av klokka at den ble «STØBT: AF:K:SVENSKERUD:THOTEN:1878». Det ble brukt forskjellige lyder til å varsle forskjellige hendelser.

Tokstad, g.nr. 413, b.nr. 1
(HFK.KT.R.43.001)

Klokketårnet på Tokstad har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti, og er utført i en enkel stil. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Dette tårnet ble bygget i år 2000, av tømrer Svein Arne Rudi fra Åsmarka. Tore Sveen fra Lismarka har stått for kobberbeslagene. Tårnet er tegnet av sivilarkitekt Kåre Sætre, tidligere beboer på gården. Tårnet har verken spir eller vindfløy. Det er heller ingen årstall eller initialer på tårnet. På klokka, kan vi lese følgende: «STØBT AV ERICH SCHMIDT CHRISTIANIA 1806. EVEN TOGSTAD, ANNE TOGSTAD». Klokka har en høyde på 29 cm og en diameter på 39 cm. I dag brukes klokka ved ulike anledninger. Folkene på gården ringer bl.a. mellom kl 18.00 og 18.15 på pinsekvelden. Det har tidligere vært andre klokketårn på Tokstad. Blant annet har det vært klokketårn på en skålebygning. Skålen ble revet rundt 1930. Det har også vært klokketårn på fjøset. Fjøset ble bygget i 1905 og revet 1955. Eieren beskriver at dette tårnet hadde telttak over fire stolper. Tårnet hadde også et spir med trekule og en vindfløy med årstallet 1881 påskrevet. Tidligere klokketårn er synlig på bilde nr. 0412-02332, 0412-03105, 0412-03195 i Digitalt museum.

Torsæter store, g.nr. 74, b.nr. 1
(HFK.KT.R.146.001)

Klokketårnet på Torsæter har hjelmformet tak og troner høyt på stabburstaket. Langs kanten av helmtaket er det sveitserstildekor. På stanga til værhanen sitter det en metallvimpel som viser vindretning. Den har årstallet 1831. Det er derfor trolig at deler av tårnet stammer fra dette året. Den opprinnelige klokka er i dag på Kinde øvre. Klokka ble blant annet brukt for å varsle brannen på hovedbygningen i 1919. Tårnet ble restaurert tidlig på 1980-tallet, og det ble kjøpt ny klokke siden den gamle ble solgt på 1930-tallet. Dagens værthane ble laget ny på 1980-tallet, men metallplata med årstallet 1831 er den originale.

Trætengen, g.nr. 401, b.nr. 1
(HFK.KT.R.36.001)

Klokketårnet på Trætengen har buet telttak og er enkelt utformet. Tårnet står på stabburet, og er i middels god stand. Værhanen er blitt brukt som blink. Tidligere brukte folket på gården klokka for å varsle om måltider og om brann. Klokka har følgende inskripsjon: «Klokken støbt af BERNT FORSET I SINGSAAS 1844». Tårnet har ingen initialer eller årstall, og det er ukjent hvem som bygget tårnet og om det er byttet ut eller fornyet. På gamle bilder av gården i Digitalt museum ser det imidlertid ut som om det står et annerledes klokketårn på en annen bygning på tunet.

Tørud, g.nr. 723, b.nr. 1
(HFK.KT.R.100.001)

Klokketårnet på Tørud er rikt dekorert med elementer i sveitserstil. Klokketårnet står på drengestua inn mot tunet og kan dateres til 1911. Tårnet er forholdsvis stort med hjelmformet tak over fire stolper.

Ulven gård, g.nr. 393, b.nr. 1
(HFK.KT.R.35.001)

Klokketårnet på Ulven ble flyttet en gang på 1980-tallet i forbindelse med at stabburet ble revet. Tårnet skal ha blitt satt tilbake til opprinnelig stand. Det gamle tårnet var et høyt tårn båret av to stolper med et saltak. Av gamle bilder kan det se ut til at det også fantes flere detaljer. Dagens tårn er et lavt tårn med et buet telttak. På dagens værhone står årstallet 1866. Klokka ble brukt til å varsle måltider. Den var også datidens varsel om brann. Tårnet er godt synlig på gamle bilder.

Ulven, g.nr. 427, b.nr. 1
(HFK.KT.R.55.001)

Dagens tårn på Ulven gård ble fornyet i 1967. Tårnet ble laget nytt så likt som det gamle som var mulig. Klokketårnet er laget av byggmester Birger Børresen, Brøttum og snekkerne Paul Rognhaugen og Jørgen Nereng, begge Brøttum. Værhanen med årstallet 1967 ble laget av smed Ivar Sogstad, Brøttum. Selve klokka er gammel og bærer innskrripsjonene «*Støpt af L. Hansen i Blakier juni 1814*». (Blaker i Aurskog-Høland). Klokka ble brukt til dugurd, middag og kvelds, og pinsekvelden kl. 17.00. Da det var gamlehjem på gården var muligens klokka i bruk ved begravelser og bortgang. I dag brukes klokka ved enkelte selskapeligheter og fortsatt på pinseaften. Det finnes flere gamle bilder i Digitalt museum.

Vellang, g.nr. 395, b.nr. 1

(HFK.KT.R.63.001)

Klokketårnet på Vellang er et enkelt telttak over fire stolper tekket med blikk. Det er lite eller ingen dekorasjoner på tårnet.

Veltkindli, g.nr. 223, b.nr. 1
(HFK.KT.R.117.001)

På Veltkindli står klokketårnet på låvetaket. Det har et enkelt saltak stående på fire stolper. Klokka ble brukt til å varsle måltider og ved familiebegivenheter.

Vesle Ihle, g.nr. 746, b.nr. 1
(HFK.KT.R.89.001)

Klokketårnet på Vesle Ihle står på gårdens stabbur. Støpulet har en hvitmalt grunnkonstruksjon og er rikt dekorert sveitserstil med utskjæringer og dragefigurer. Tårnet har et kryssformet saltak og er tekket med skifer. Verken tårn eller klokke har inngraveringer med initialer, årstall eller tekst, men klokkas værhanen har initialene og årstallet "L. B 07", som står for "Lars Børke, 1907". Klokketårnet ble restaurert i 1997, men grunnet tårnets utsatte posisjon i forhold til vær og vind er værhanen i ferd med å løsne. Tradisjonen tro har tårnet og dets klokke blitt brukt til å ringe ut og inn fra måltider og arbeidsøkter, samt ved eventuelle ulykker og brann.

Vinju, g.nr. 10, b.nr. 1
(HFK.KT.R.147.001)

Klokketårnet på gården Vinju troner høyt på stabburet. Tårnet preges i stor grad av sitt spisse telttak med nygotisk utforming. Værhanen har to ulike årstall: 1900 og 1996. At tårnet ble bygget i 1900 og restaurert eller fornyet i 1996 er det derfor nærliggende å tro.

Wetten, g.nr. 765, b.nr. 1
(HFK.KT.R.90.001)

Klokketårnet på Wetten gård står på gårdens stabbur, og er plassert på takets østside. Tårnet har en streng, hvitmalt grunnkonstruksjon basert på rette, stringente linjer. Tårnet er i typisk empirestil. Taket på støpulet er et telttak med svungen form, og er tekket med kobber. Tårnets værhane har kompliserte geometriske former og utskjæringer, men er enkel i den forstand at den ikke har verken initialer eller årstall inngravert. Verken tårn eller klokke har inngraveringer eller årstall. Klokketårnet var restaurert på 1990-tallet, daværende restaurering gikk ut på og bytte ut råtne materialer med nye; klokketårnet er i god stand. Dagens eier vet ikke hva klokka har blitt brukt til i tidligere tider, og det er ikke i bruk i dag.

Øvre Kinde, g.nr. 422, b.nr. 1
(HFK.KT.R.40.001)

Klokketårnet på Øvre Kinde har hjelmformet tak, og er i god stand. Tårnet står på stabburet. Værhanen har årstallet 1931 påskrevet. Tårnet ble opprinnelig satt opp av Olaf Mæhlum ca. 1930. Olaf Mæhlum kjøpte også selve klokka på Ringsaker (1926), før han kjøpte Øvre Kinde. I 1995 ble tårnet restaurert. Dette arbeidet ble utført av Helge Sletmoens snekkerfirma. Opprinnelig ble klokka brukt for å varsle om måltider og eventuelle ulykker. Det er ukjent om det er inskripsjoner på klokka. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka.

Åsen nedre (Neraasen), g.nr. 302, b.nr. 1
(HFK.KT.R.123.001)

Klokketårnet på Åsen nedre kan dateres til 1990. Det står på den gamle låven. Tårnet har et hjelmformet tak over fire stolper med klassisistiske detaljer. Dagens tårn ble laget av Harald Bjerklisveen. På matklokka står «Erich Schmidt – Christiania 1797 - Peder Erichsen og Marte Halvorsdatter Nedre Aasen i Ringsaker 1797». Av gamle bilder kan en se at det fantes et annet klokketårn på gården. Det hadde et høyt hjelmformet tak, også med klassisistiske trekk på gårdens stabbur.

Åstad, g.nr. 365, b.nr. 1
(HFK.KT.R.148.001)

Klokketårnet på Åstad står på stabburet og er i god stand. Tårnet har et karakteristisk hjelmtak tekket med spon over fire stolper. Tårnet har klassisistisk utforming.

Klokkeårn Stange

Arneberg søndre	Stange	HFK.KT.S.01.001	Raa (Rå) nordre	Stange	HFK.KT.S.47.001
Arstad nordre	Stange	HFK.KT.S.50.001	Raa (Rå) søndre	Stange	HFK.KT.S.36.001
Arstad søndre	Stange	HFK.KT.S.54.001	Rifsrud	Stange	HFK.KT.S.61.001
Atlungstad	Stange	HFK.KT.S.103.001	Ringnes	Stange	HFK.KT.S.53.001
Bakstad	Stange	HFK.KT.S.63.001	Røhne (Røne) nedre	Stange	HFK.KT.S.46.001
Berg vestre	Stange	HFK.KT.S.44.001	Røhne østre	Stange	HFK.KT.S.23.001
Birkely	Stange	HFK.KT.S.56.001	Saxlund (Sakslund)	Stange	HFK.KT.S.38.001
Bredsvoll	Stange	HFK.KT.S.49.001	Ske	Stange	HFK.KT.S.69.001
Bryhni søndre	Stange	HFK.KT.S.02.001	Skjelve	Stange	HFK.KT.S.106.001
Busvold	Stange	HFK.KT.S.03.001	Skjerden østre	Stange	HFK.KT.S.82.001
Bøverstad	Stange	HFK.KT.S.98.001	Skøyen	Stange	HFK.KT.S.24.001
Dahl østre	Stange	HFK.KT.S.04.001	Solberg	Stange	HFK.KT.S.60.001
Dæhlin (Dælin) østre	Stange	HFK.KT.S.41.001	Stange prestegård	Stange	HFK.KT.S.100.001
Dæhlin vestre	Stange	HFK.KT.S.32.001	Staur	Stange	HFK.KT.S.42.001
Ellingrud	Stange	HFK.KT.S.05.001	Stenberg søndre	Stange	HFK.KT.S.25.001
Elton	Stange	HFK.KT.S.108.001	Store Ree	Stange	HFK.KT.S.96.001
Evenrud vestre	Stange	HFK.KT.S.06.001	Storhov søndre	Stange	HFK.KT.S.66.001
Filset	Stange	HFK.KT.S.111.001	Sørbryhn	Stange	HFK.KT.S.26.001
Fjetre	Stange	HFK.KT.S.83.001	Såstad nordre	Stange	HFK.KT.S.29.001
Fjæstad vestre	Stange	HFK.KT.S.07.001	Såstad søndre	Stange	HFK.KT.S.23.001
Fokhol	Stange	HFK.KT.S.99.001	Tomter	Stange	HFK.KT.S.76.001
Foss	Stange	HFK.KT.S.67.001	Tøsti lille	Stange	HFK.KT.S.72.001
Frenning vestre	Stange	HFK.KT.S.08.001	Veflingstad	Stange	HFK.KT.S.107.001
Galgum nordre	Stange	HFK.KT.S.09.001	Vestad (Væstad)	Stange	HFK.KT.S.40.001
Gillund store	Stange	HFK.KT.S.35.001	Vestre Oustad	Stange	HFK.KT.S.110.001
Grimerud	Stange	HFK.KT.S.93.001	Vevla	Stange	HFK.KT.S.90.001
Grønstad	Stange	HFK.KT.S.101.001	Østby	Stange	HFK.KT.S.27.001
Hammer	Stange	HFK.KT.S.11.001	Åsen øvre	Stange	HFK.KT.S.70.001
Haugsrud	Stange	HFK.KT.S.74.001			
Haukåsen	Stange	HFK.KT.S.71.001			
Hein	Stange	HFK.KT.S.12.001			
Hekneby	Stange	HFK.KT.S.80.001			
Helset øvre	Stange	HFK.KT.S.62.001			
Hemstad østre	Stange	HFK.KT.S.30.001			
Herset	Stange	HFK.KT.S.57.001			
Hjermstad (Gjermstad)	Stange	HFK.KT.S.37.001			
Horne	Stange	HFK.KT.S.73.001			
Hosmestad	Stange	HFK.KT.S.91.001			
Hov	Stange	HFK.KT.S.78.001			
Huse	Stange	HFK.KT.S.43.001			
Huse gård	Stange	HFK.KT.S.13.001			
Huse vestre	Stange	HFK.KT.S.55.001			
Huse vestre (nordre)	Stange	HFK.KT.S.14.001			
Huseby	Stange	HFK.KT.S.34.001			
Hørsand	Stange	HFK.KT.S.15.001			
Hågenrud	Stange	HFK.KT.S.64.001			
Ile	Stange	HFK.KT.S.109.001			
Jemli	Stange	HFK.KT.S.84.001			
Jønsberg	Stange	HFK.KT.S.16.001			
Kausvol	Stange	HFK.KT.S.31.001			
Kjemstad	Stange	HFK.KT.S.97.001			
Kjonerud	Stange	HFK.KT.S.85.001			
Kåterud nedre	Stange	HFK.KT.S.94.001			
Lahlum nordre	Stange	HFK.KT.S.18.001			
Lahlum søndre	Stange	HFK.KT.S.17.001			
Li	Stange	HFK.KT.S.86.001			
Lillehov	Stange	HFK.KT.S.59.001			
Lille-Ree	Stange	HFK.KT.S.28.001			
Lindstad vestre	Stange	HFK.KT.S.33.001			
Ljøstad østre	Stange	HFK.KT.S.77.001			
Ludn	Stange	HFK.KT.S.19.001			
Lund	Stange	HFK.KT.S.39.001			
Løken vestre	Stange	HFK.KT.S.20.001			
Mangerud	Stange	HFK.KT.S.51.001			
Moen	Stange	HFK.KT.S.79.001			
Mågård	Stange	HFK.KT.S.68.001			
Nordre Gaustad	Stange	HFK.KT.S.92.001			
Nordre Gjermstad	Stange	HFK.KT.S.102.001			
Nordvi	Stange	HFK.KT.S.88.001			
Næsten (Nesten)	Stange	HFK.KT.S.48.001			
Nødsle	Stange	HFK.KT.S.52.001			
Nøkleby vestre	Stange	HFK.KT.S.22.001			
Oppsal	Stange	HFK.KT.S.89.001			
Ottestad	Stange	HFK.KT.S.104.001			
Oustad (Austad)	Stange	HFK.KT.S.45.001			

Arneberg søndre, g.nr. 216, b.nr. 1
(HFK.KT.S.01.001)

Klokketårnet på Arneberg søndre er i sveitserstil, og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Det er i god stand. Tårnet står på låven. Låven og tårnet ble bygget i 1997. Tårnet har en værhone med en sol og påskriften «GOS 1997». Påskriften refererer til navnet på eierne, Gerd og Ola Stenberg, samt byggeåret. Johan Skogsrud har stått for tømmerarbeidet. Gården hadde klokketårn også før 1997. Det opprinnelige tårnet sto på en låve som ble bygget i 1916. Tårnet var imidlertid i for dårlig forfatning til å kunne flyttes over til den nye låven i 1997. Værhanen hadde årstallet 1916 og initialene «TNL» påskrevet. Dagens tårn er langt på vei en kopi av det opprinnelige tårnet. Enkelte av detaljene på tårnet er laget av et trappegelender fra huset på gården. Selve klokka er trolig laget ved Olsen Nauen klokkestøperi. Sannsynligvis sto klokka på en gammel tømmerlåve bygget som ble bygget inn i det nye låvebygget i 1916. Klokka ble brukt for å varsle om måltider og eventuelt brann. I forbindelse med et eierskifte i 1990 ble klokka tatt med bort fra gården. Klokka kom likevel tilbake til gården i 1995. Det gamle klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-00326 i Digitalt museum.

Arstad nordre, g.nr.17, b.nr.2
(HFK.KT.S.50.001)

Klokketårnet på Arstad nordre er et stort tårn med bærende konstruksjon, fremhevet og dekorert i sveitserstildetaljer. Tårnet har flotte utskjæringer og dekor, og har den karakteristiske lanterneformen som er typisk for Stangelandet. På værhanen står «HIS 1777». Det er derfor grunn til å tro at tårnet eller deler av tårnet stammer fra dette året.

Arstad søndre, g.nr. 17, b.nr. 1
(HFK.KT.S.54.001)

På gården Arstad søndre er det klokketårn på stabburet. Klokka ble brukt som tradisjonell matklokke, ved større begivenheter og ved eventuelt brann. Klokketårnet ble restaurert i år 2006, og er i god stand. Tårnet har værhane med inskripsjonene «LN 1944». At klokketårnet ble bygget dette året er sannsynlig. Det var også dette året Ludvig Nygård kjøpte gården.

Atlungstad, g.nr. 41, b.nr. 1
(HFK.KT.S.103.001)

På Atlungstad står det et høyt og staselig klokketårn på stabburet. Det er svartmalt og har et høyreist buet telttak med et spir avsluttende med en hane. Klokketårnet har enkel dekorasjon i sveitserstil. Det høyreiste taket er tekket med tre. Klokketårnet kan ses på gamle bilder fra gården. Bildene er tilgjengelig i Digitalt museum.

Bakstad, g.nr. 326, b.nr. 1
(HFK.KT.S.63.001)

På Bakstad er det et gammelt klokketårn på låven. Klokka ble brukt som tradisjonell matklokke og kanskje i forbindelse med bryllup og større begivenheter. På dagens værhone står inskripsjonene «SB 18 MB 52» At det skjedde et eierskifte eller en fornyelse på enten klokketårnet eller gården er derfor sannsynlig. På gården finnes det også en værhone fra 1777 med initialene «GB». Om klokketårnet er fra 1777 ble tårnet i så fall flyttet i forbindelse med at ny låve ble bygget i ca. 1833. På matklokka står det «GUTHEN I FALUN ÅR 1804 AF E. GØTHE».

Berg vestre, g.nr. 111, b.nr. 1
(HFK.KT.S.44.001)

Klokketårnet på Berg vestre har kryssformet saltak (lanterneform) med sveitserstildetaljer. Tårnet står på stabburet, og er i middels god stand. Det er ingen værhone. Tårnet er bygget i 1990 av snekker Per Lillejordet. Gården hadde ikke klokketårn tidligere. Tårnet har ingen initialer eller årstall. Det vites ikke om selve klokka har noen inskripsjoner.

Birkely, g.nr. 340, b.nr. 6
(HFK.KT.S.56.001)

Klokketårnet på Birkely ble satt på 2009 på dugnad. Det har ikke vært klokketårn på gården tidligere. Dagens tårn har kryssformet saltak og elementer i sveitserstil.

Bredsvoll, g.nr. 66, b.nr. 1
(HFK.KT.S.49.001)

Klokketårnet på Bredsvoll (Bredsvold) har kryssformet saltak (lanterneform) med innslag av sveitserstil og empirestil. Tårnet er plassert på stabburet, og er i god stand. Stabburet er trolig bygget rundt 1850, men det er uklart når klokketårnet ble satt opp og hvem som gjorde jobben. Selve tårnet har ingen initialer eller årstall. På værhanen står det «OT 08». Stabburet ble flyttet på 1990-tallet, og da ble tårnet fornyet som en tro kopi av det gamle. Håndverket ble da utført av Per Anton Lahlum. Klokka ble tidligere brukt til å varsle om måltider og eventuelt brann. Da det ble kalt inn til måltider, ringte klokka lenge. Et par klemte markerte at pausen var over. Det er trolig ingen inskripsjoner på klokken. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-00828 i Digitalt museum.

Bryhni søndre, g.nr. 306, b.nr. 2
(HFK.KT.S.02.001)

Klokketårnet på Bryhni søndre er utført i empirestil og har lanterneformet tak. Tårnet står på låven, og er en kopi av det gamle tårnet på gården. Årstallet 2006 står skrevet på værhanen. Dette året ble både klokketårnet og låven bygget. Tårnet ble satt opp av to snekkere fra Polen. Tårnet er i god stand. Selve klokka finnes ikke lenger på gården. Trolig ble den brukt både som matklokke og i forbindelse med høytider samt ved eventuelle ulykker.

Det gamle tårnet er synlig på foto nr. 0417-00210 fra 1951 i Digitalt museum og på malerier (ca. 1903) i privat eie.

Busvold, g.nr. 309, b.nr. 1
(HFK.KT.S.03.001)

Klokketårnet på Busvold har buet telttak. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Det opprinnelige tårnet ble bygget i 1849, samtidig som stabburet. Dagens tårn og værhanen er kopier. Disse ble satt opp i 1998, og ble utformet etter den opprinnelige værhanen og det opprinnelige tårnet. Værhanen har påskriften «NB 1849». Initialene står for Nils Busvold, og årstallet referer til det opprinnelige tårnets byggeår. Dagens tårn har ingen initialer eller årstall for øvrig. Kopien av værhanen er laget av Jens Sande fra Løten. Det opprinnelige tårnet med værhanen oppbevares fortsatt på gården.

Selve klokka ble i sin tid støpt på bestilling. Den er datert 1802 i Falun. Klokka ble brukt for å varsle om måltider og ved brann. Det ble sagt at klokka på Busvold lød glad og lystig da den ringte inn til mat. Lyden var dystre da den ringte for å varsle om at hvilen var slutt. En annen historie forteller at lynet traff klokketårnet i juli i 1957. Selv om det ikke ble store skader på stabburet, skal klokka ha fått en dårligere klang som følge av nedslaget.

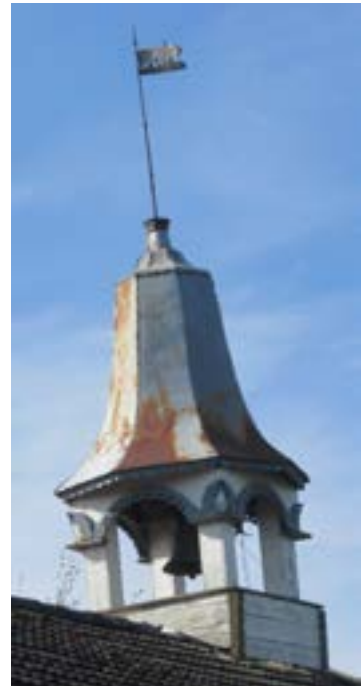
Det opprinnelige tårnet er synlig på bilde nr. 0417-01028 og 0417-01218 i Digitalt museum.

Bøverstad, g.nr. 119, b.nr. 1
(HFK.KT.S.98.001)

På Bøverstad står det et enkelt klokketårn på stabburet. Tårnet har et enkelt saltak over to stolper. Det er rødmalt og er tekket med tre.

Dahl østre, g.nr. 286, b.nr. 1
(HFK.KT.S.04.001)

Klokketårnet på Dahl østre har hjelmtak og står på låven. Årstallet 1836 er skrevet på værhanen. Klokketårnet og låven ble restaurert i 1890 av en snekker fra Lillehammer. I dag er tårnet i middels til dårlig stand. Klokka har trolig inskripsjonene «Hans O. Dahl» og et ukjent årstall. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider. Etter at låven på Bryhni nordre brant ned den 3. juni 1923, fulgte begge gårdene klokka på Dahl østre. Dette skyldtes delvis også at husfruen på Bryhni nordre, Evina, kom fra Dahl østre, og var vant til mattidene der. Fra Ole J. Galgums konfirmasjon i 1984 har klokka blitt brukt i forbindelse med fester og selskaper. Da Brynhild Galgums femtiårsdag ble markert den 4. august 1996, røyk tauet på klokka da de skulle ringe inn til mat. Det endte med at Jens O. Galgum klatret opp på taket, i pensko, og ringte inn ved å slå på klokka med en hammer. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-01009 i Digitalt museum og på s. 250 i *Norske gardsbruk: Hedmark fylke II* (1969).

Dæhlin vestre, g.nr. 44, b.nr. 1
(HFK.KT.S.32.001)

Klokketårnet på Dæhlin vestre har telttak og sveitserstildetaljer. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Tårnet er blitt renovert, men den opprinnelige utformingen er beholdt. Tårnet har spir med en værhone (påskriften er ukjent). Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det er ingen initialer på det. Klokka er hovedsakelig blitt brukt som matklokke, men også i forbindelse med bryllup. Klokka har inskripsjoner, men disse er ikke kjent. Klangen i klokka på Dæhlin vestre skal være spesielt god. Dersom hestene var på Hamar, stoppet de arbeidet da de hørte klangen.

Dælin østre g.nr. 47, b.nr. 1
(HFK.KT.S.41.001)

Klokketårnet på Dælin østre har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet er i sveitserstil. Det er i god stand, og er plassert på en driftsbygning. På værhanen står byggeåret for tårnet, 2001. Håndverket er utført av Skar fra Moelv. Tårnet har ingen årstall eller initialer forøvrig, og det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokka er støpt rundt 1880. Klokka ble tidligere brukt som matklokke. I dag er den ikke i bruk. På bilde nr. 0417-03565 i Digitalt museum kan vi se et tidligere klokketårn på gården.

Ellingrud, g.nr. 324, b.nr. 1
(HFK.KT.S.05.001)

Klokketårnet på Ellingrud har lanterneformet tak og sveitserstildetaljer. Tårnet er trolig bygget samtidig med stabburet som det står på. Tårnet er i god stand. Det vites ikke om det er initialer eller inskripsjoner på tårnet eller på klokka. Klokka ble brukt til å varsle om måltider. Ellers er lite kjent om klokka på Ellingrud. Klokketårnet er synlig på bilde nr. HHB-01416 i Digitalt museum og på s. 107 i *Romedalboka: Garder og slekter, bind IV, Vallset sogn, første halvbind* (1985).

Elton østre, g.nr. 72, b.nr. 1
(HFK.KT.S.108.001)

På Elton står det et svartmalt klokketårn på drengestua på gården. Av bilder kan en se at tårnet tidligere hadde et annet uttrykk. Tårnet hadde opprinnelig et buet telttak over to stolper. I dag er det også et buet telttak, men noe lavere, over fire stolper. På klokketårnet er det ingen eller lite detaljer.

Drengestua på Elton østre. Foto: Halvor Vreim/Norsk folkemuseum

Evenrud vestre, g.nr. 323, b.nr. 1
(HFK.KT.S.06.001)

Klokketårnet på Evenrud vestre har enkelt saltak og sveitserstildetaljer. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Dagens tårn ble satt opp i 1998 med gamle materialer. Det er en kopi av det opprinnelige tårnet, bortsett fra at det tidligere ikke var utsmykninger på vindskiene. Klokketårnet har verken værhanen eller påskrevne initialer. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, eller om det har vært noen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka ble bare brukt som matklokke. Klokka er 35 cm i diameter, er 33 cm høy og har følgende inskripsjon: «STØBET AF H. SVENSKERUD PAA TOTEN 1874». Klokka er slagloddet etter å ha blitt skutt på med mauser. Klangen er ren. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-02058 i Digitalt museum.

Filset, g.nr. 358, b.nr. 1
(HFK.KT.S.114.001)

Klokketårnet på Filset står på stabburet, og er i god stand. Det er et forholdsvis enkelt klokketårn med saltak over to stolper. Taket er tekket med takstein. Det har ikke spir med vindfløy.

Fjetre, g.nr. 13, b.nr. 1
(HFK.KT.S.83.001)

Begge bildene er fra Digitalt museum

På Fjetre var det tidligere et høyt klokketårn på låven. Det hadde et buet telttak over fire stolper.

Fjæstad vestre, g.nr. 303, b.nr. 1
(HFK.KT.S.07.001)

Klokketårnet på Fjæstad vestre har kryssformet saltak og elementer i sveitserstil. Tårnet står på stabburet, og er i middels god stand. Værhanen har initialene «OHD» og årstallet 1910 påskrevet. Dagens klokketårn er bygget i 1996, som en replika av det opprinnelige tårnet. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, om det er noen initialer på klokketårnet eller om det er noen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Det ble ringt i klokka til høytider som pinsen, også for å varsle om brann. Klokka har trolig et årstall på 1800-tallet innstøpt. Det opprinnelige klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-01680 og 0417-01679 i Digitalt museum.

Fokhol, g.nr. 63, b.nr. 1
(HFK.KT.S.99.001)

På gården Fokhol står klokketårnet på låven over låvebrua, og kan dateres til 1931. Dette årstallet står på værhanen. Klokketårnet har enkel utforming med et buet telttak tekket med blikk.

Foss, g.nr. 338, b.nr. 1
(HFK.KT.S.67.001)

På Foss er det klokketårn med klokke. På gården ble klokka på tradisjonelt vis brukt som matklokke. Matklokka har inskripsjonene «STØBT AV HANS SKIER STADT I ELVERUM. NR. 124 1845. FOS». Klokka er trolig laget i messing. Den er 32 cm høy og har en diameter på 38 cm. Av alderen å regne kan klokketårnet stamme fra omkring dette årstallet.

Frenning vestre, g.nr. 228, b.nr. 1
(HFK.KT.S.08.001)

Klokketårnet på Frenning vestre har kjegleformet tak. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Værhanen har påskriften «S & LF 1878». Sannsynligvis refererer dette til veterinærkaptein Simen Fjæstad, som kjøpte gården i 1878 (se *Romedalboka: gardar og slekter, bind I* (1967), s. 459). Simen Fjæstad solgte gården til kommunen i 1902. Frenning vestre ble da omgjort til aldershjem. Klokka som i dag finnes i tårnet, ble skjenket til aldershjemmet i 1974 av Petra Lien fra Pålberg i Romedal. Klokka er støpt av Arne Olsen Nauen i Tønsberg. Den gamle matklokka på Frenning var i bruk til utpå 1980-tallet. Personalet på aldershjemmet ringte inn til måltidene kl 08.00, 12.00 og 18.00. Den gamle klokka var trolig en hollandsk skipsklokke. Den hang i mange år ved kjøkkentrappen, for å lette arbeidet med å ringe.

Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-00336 og HHB-11703 i Digitalt museum samt på s. 448 i *Romedalboka: gardar og slekter, bind I* (1967).

Galgum nordre, g.nr. 223, b.nr. 1
(HFK.KT.S.09.001)

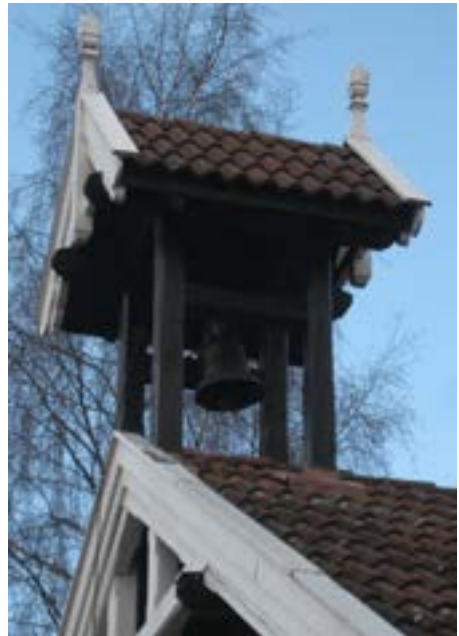
Klokketårnet på Galgum nordre har enkelt saltak og enkle utsmykninger. Tårnet står på stabburet, og er i middels god stand. Værhanen har påskriften «JG 1836». Det er ingen vers eller rim knyttet til klangen på klokka, og det er usikkert hvem som har laget tårnet. Klokka har ingen inskripsjoner. Den ble brukt for å varsle om måltider og brann. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-00331 i Digitalt museum.

Gaustad, g.nr. 18, b.nr. 1
(HFK.KT.S.92.001)

Klokketårnet på Gaustad har en typisk lanterneform som en ser flere steder i området. Taket er et kryssformet saltak tekket med blikk. Det er spor etter et spir. Klokketårnet har elementer og detaljer i rik sveitserstil.

Gillund store, g.nr. 78, b.nr. 3
(HFK.KT.S.35.001)

Klokketårnet på Gillund store har enkelt saltak og sveitserstildetaljer. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Klokketårnet er bygget i 1912, og vedlikeholdt rundt år 2000. Den opprinnelige stilen er beholdt. Det har ikke værhone. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det er ingen initialer eller årstall på tårnet. Det er heller ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Det vites ikke om det er innskrift på matklokka. Tradisjonelt er klokka brukt for å valse om måltider. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-10825 og 0417-00789 i Digitalt museum.

Gjermstad, g.nr. 87, b.nr. 1
(HFK.KT.S.102.001)

På gården Gjermstad nordre finnes det et lanterneformet klokketårn som kan dateres til 1906. Tårnet er som stabburet i dårlig forfatning, men har spor av rik dekorasjon. Formen på klokketårnet er stedstypisk og kan ses flere steder i Stange-området. På nabogården Hjermstad kan en for eksempel se et klokketårn også i lanterneform med rik dekor. Klokketårnet på Gjermstad nordre har sveitserstildetaljer og har kryssformet saltak over fire stolper, med kryssdekor på basen mot taket på stabburet.

Grimerud, g.nr. 48, b.nr. 1
(HFK.KT.S.93.001)

Klokketårnet som i dag står på Grimerud er forholdsvis nytt og har et moderne preg, sammenlignet med andre klokketårn i området. Tårnet står på skolebygningen og var mest sannsynlig i bruk da det var kostskole på Grimerud gård (Eckboskolen). Taket er tekket med spon og har en karakteristisk form. De fire stolpene fortsetter over i taket, slik at hele tårnet får formen etter telttaket. Det var tidligere et annet klokketårn på gården som synes på postkort fra Digitalt museum.

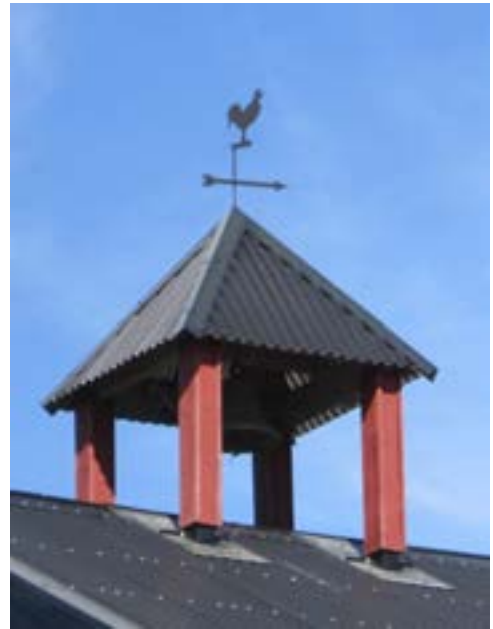

Grønstad, g.nr. 106, b.nr. 1
(HFK.KT.S.101.001)

På gården Grønstad står det et klokketårn på en av gårdens driftsbygninger. Tårnet er forholdsvis enkelt med et blikkbeslått telttak over fire stolper og ingen detaljeringer. På værhanen står årstallet 1838. At tårnet er endret eller pusset opp er tenkelig ettersom det har en nokså enkel form med telttak som en ser flere steder hvor klokketårnet er fornyet etter 1900.

Hammer, g.nr. 256, b.nr. 1
(HFK.KT.S.11.001)

Klokketårnet på Hammer har telttak og er utført i enkel stil. Tårnet er bygget i 2011 av Mons Gunnar Oustad. Klokka ble gitt til Halvor Oustad i 40-årspresang fra broren og foreldrene den 7. januar 2011.

Haugsrud, g.nr. 340, b.nr. 1
(HFK.KT.S.74.001)

På Haugsrud står klokketårnet på stabburet og har ei messingklokke med fin klang. Dagens tårn er rekonstruert, likt som det gamle tårnet. Det er dagens eier, Johan Lien, som har laget tårnet.

Haukåsen, g.nr. 362, b.nr. 1
(HFK.KT.S.71.001)

På Haukåsen ble klokketårnet bygget i forbindelse med nytt stabbur i 1850. Klokka var i bruk som tradisjonell matklokke, men også i forbindelse med at det en periode var pleiehjem på Haukåsen. Da ble matklokka brukt for å varsle måltider for stedets pasienter.

Fra 1898. Digitalt museum

Hein, g.nr. 242, b.nr. 3-4
(HFK.KT.S.12.001)

Klokketårnet på Hein har buet telttak og er i enkel stil. Tårnet står på stabburet, og er i middels til god stand. Stabburet er ifølge *Norske gardsbruk: Hedmark fylke II* (1969, s. 281) fra rundt 1700, og flyttet til gården fra Hørsand. Værhanen har påskriften «OH 1940». Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Tårnet har ingen initialer, og det er ingen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka har ingen innskrift, men det er produsert hos klokkestøper Olsen Nauen. Klokka er ikke i bruk. Den ble gitt til Gunlaug Helene Hørsand Flagstad (daværende eier) som 50-årspresang fra mannen og barna i 1990. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-01843 i Digitalt museum.

Hekneby, g.nr. 365, b.nr. 1
(HFK.KT.S.80.001)

Klokketårnet på Hekneby ble ødelagt for mange år siden da et tre falt over taket og tok med seg klokketårnet. Det ble derfor satt opp et nytt klokketårn i 1988 som erstatning for det gamle. Klokketårnet er høyt med et saltak over fire stolper. På matklokka står det «TIL H.H.S OG K.P.D NORDBRYN 1841 NR 39 STØBT AF ANDERS SKIERBAK. I . ELVERUM».

Helset øvre, g.nr. 144, b.nr. 1
(HFK.KT.S.62.001)

På Helset øvre ble klokketårnet grundig restaurert i 1996. Treverk ble byttet og kopiert med de opprinnelige delene. Ifølge forrige eier ble klokka brukt som tradisjonell matklokke, i høytider og i tilfelle brann. Dagens matklokke som henger i tårnet, ble anskaffet fra Olsen-Nauen klokkestøperi i Tønsberg. Den gamle klokka hadde inskripsjonene «ERIK I MORA 1801». På spiret er det en Orrhane.

Hemstad østre, g.nr. 129, b.nr. 1
(HFK.KT.S.30.001)

Klokketårnet på Hemstad østre er i sveitserstil og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Klokketårnet står på stabburet, og er i middels god stand. Stabburet er fra 1700-tallet. Årstallet 1786 står på værhanen. Tårnet ble restaurert rundt 1990. Klokketårnet har ingen årstall eller initialer. Det er ikke kjent hvem som har laget det. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Det er heller ingen kjent innskrift på selve klokka. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider. I dag brukes den ved høytider og bryllup (senest i 2007).

Hersest, g.nr. 256, b.nr. 1
(HFK.KT.S.57.001)

Klokkeårnet på Hersest har den karakteristiske lanterneformen med kryssformet saltak og elementer i sveitserstil som er stedstypisk på Stangelandet. Klokkeårnet har synlig utenpåliggende konstruksjon, som fungerer som dekorativt element. Konstruksjonen er fremhevet for å understreke snekkerarbeidet som var moderne i sveitserstilperioden.

Hjermstad, g.nr. 86, b.nr. 1
(HFK.KT.S.37.001)

Klokketårnet på Hjermstad har kryssformet saltak (lanterneform) og trekk av sveitserstil og empirestil. Tårnet står på en liten driftsbygning, og er i god stand. Årstallet 1879 står på værhanen. Tårnet ble vedlikeholdt i år 2000. Antagelig har Simen Hjermstad laget tårnet, men dette er ikke sikkert. Det er ingen initialer eller årstall på tårnet. Det er heller ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka er svært gammel, men det vites ikke om den har noen inskripsjoner. Klokka ble brukt til å varsle om måltider og eventuelt brann. Klokka kommer fra Osen. Indiana Lindstad flyttet dit, og kan ha hatt den med seg fra Lindstad i Stange. Et gammelt bilde av tårnet finnes i Digitalt museum, bilde nr. 0417-05924.

Horne, g.nr. 211, b.nr. 1
(HFK.KT.S.73.001)

Klokketårnet på Horne står på endeveggen på den store låven. Klokketårnet er et stort klokketårn i sveitserstil, med rik dekor. Klokketårnet har synlig konstruksjon på utsiden av låveveggen og har rik dekor. Både klokketårn og låven ble satt opp av byggmester Hans Nordgård fra Stange. Hans navn står skrevet med håndskrift på veggen inne under av tårnet.

Selve klokka er støpt spesielt til gården. Rundt klokka står det «STØPT TIL S. ANDERSEN». Syver Andersen var eier og bruker av gården og mannen som fikk reist den enorme låven. Klokka på gården fungerte først og fremst som tradisjonell matklokke, men det ble sagt at den skulle også brukes til å varsle brann. På Horne avtok bruken av klokka etter 1945. Fra da var klokka mest i bruk ved større anledninger slik som bryllup, konfirmasjoner og noen ganger 1. pinsedag.

På en stor gård med mange arbeidsfolk som ikke hadde klokke var matklokka viktig. På Horne var det kokka på kjøkkenet som hadde ansvaret for å ringe både inn til måls og ut igjen til arbeid. Kokka hadde høy status på gården.

På Horne var vedlikeholdsarbeid på det bratte låvetaket krevende, og spesielt på det høye smale tårnet som rager nesten 30 meter over bakken. Det var faste folk som kom hvert år for å utføre vedlikehold. Det fortelles om at de kunne sitt fag og var spesialister til å klatre. De var totalt fryktløse, uten høydeskrekk. De gikk på takene uten sikring, kanskje kun et tau å holde seg i. Dette var lenge før sky-liftens tid.

«Jeg minnes spesielt en gang, ca. 1945, da en Nilsen skulle til topps utenpå tårnet. Først reiste de en stige opp til takskjegget på låven. På denne stigen ble det trukket opp en mindre stige som ble reist opp på mønet på låven, oppover tårnet. Bare dette var en kraftprøve for flere folk. Så entret Nilsen stige nr. to og klatret oppover tårnet. Stigen nådde oppunder en stor kule. Nilsen klatret forbi kula og stod til slutt oppå den. Så malte han metallstanga over kula og dreide rundt på værfløya så vi hørte at den skrek. Etter å ha smurt fløya, malte han den gule kula med ny gulmaling. En kontrollert nedklatring brake han trygt ned på bakken, til stor beundring fra ganske mange tilskuere som hadde samlet seg for å se på. Det hele var jo som et spektakulært sirkusnummer. Da han var velberget nede, tok han seg en dram, husker jeg. Om han også hadde tatt seg en dram før han gikk opp, er ikke kjent, men det er ikke umulig! Disse taktekkerspesialistene arbeidet helt på eget ansvar. De hadde hverken ulykkesforsikring eller livsforsikring.»

Taktekkeryrket hadde ingen rekruttering. De siste taktekkerne forsvant fra takene på Horne omkring 1975.

Det ringes i matklokka på Horne. 1937. Digitalt museum.

Hosmestad, g.nr. 52, b.nr. 1
(HFK.KT.S.91.001)

På Hosmestad står klokketårnet på stabburet. Klokketårnet er elegant utført og har buet telttak over fire stolper tekket med kobber. Tårnet er forholdsvis enkelt, men har innslag av sveitserstil. På værhanen står årstallet 1996. På gamle bilder kan en se at det tidligere har stått et klokketårn med et enkelt saltak på samme stabbur. Bildet finnes i Digitalt museum.

Hov, g.nr. 171, b.nr. 1
(HFK.KT.S.78.001)

Klokketårnet på Hov skriver seg tilbake til 1886 da Anders Nøttestad var eier og driver av gården. Et sagn sier at det en gang stod en kirke på eiendommen på gudehovet. Før svenskene kom til Hamar i 1567 ble den gamle kirkeklokka gravd ned på jorden. På 1800-tallet ble klokka tatt opp igjen og tatt i bruk som tradisjonell matklokke på gården. Den gamle klokka fikk plass i det nye klokketårnet. Flere år senere ble den gamle klokka solgt på tvangsauksjon og havnet i Eidsvoll. Bestefar til nåværende eier fikk kjøpe tilbake den gamle klokka som nå befinner seg igjen i klokketårnet. Klokka skal være tysk og har det svært tidlige årstallet 1040 i metallet. Det er flere mysterier rundt denne klokka i og med at klokka ellers ser ut til å være fra 14-1500-tallet. Klokka er i kobber.

Huse vestre (nordre), g.nr. 288, b.nr. 1
(HFK.KT.S.14.001)

Klokketårnet på Huse nordre har kryssformet saltak og sveitserstildetaljer. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Årstallet 1921 står på værhanen. Det er ukjent om det er noen årstall eller initialer på klokketårnet eller på selve klokka. Klokketårnet ble vedlikeholdt i 1983 av Steinar Bjørtomt. Det er ingen rim eller vers knyttet til klangen av klokka. Klokka ble brukt til å varsle om måltider, samt bryllup, begravelser, høytider og ulykker. Gårdene i området ringte inn og ut til måltidene med litt tidsforskjell. På den måten kunne elektriske maskiner starte opp igjen med litt mellomrom. Dette var nødvendig fordi elektrisitetskapasiteten var dårlig. Klokka ble i sin tid kjøpt i forbindelse med salget av Skytteren gård. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-02474 i Digitalt museum.

Huse vestre, g.nr. 277, b.nr. 1
(HFK.KT.S.55.001)

Klokketårnet på Huse vestre ble byttet ut i 1975. Klokketårnet har hatt værhone som fortsatt finnes. Det finnes ikke kunnskap om hvem som skal ha laget tårnet. Klokka på gården ble brukt som tradisjonell matklokke og eventuelt ved brann.

Huse, g.nr. 252, b.nr. 1
(HFK.KT.S.13.001)

Klokketårnet på Huse gård har kryssformet saltak (lanterneform) og er i sveitserstil. Tårnet står på låven. Klokketårnet har et spir med en værhone. Det er ikke kjent om klokken har inskripsjoner, om det er initialer på tårnet eller om det er rim eller vers knyttet til klangen av klokka. Det vites heller ikke hvem som har laget tårnet. Klokka var i bruk som matklokke fram til på 1960-tallet. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-01032 i Digitalt museum.

Huse, g.nr. 100, b.nr. 1
(HFK.KT.S.43.001)

Klokketårnet på Huse har kryssformet saltak (lanterneform) og innslag av sveitserstil og empirestil. Tårnet står på stabburet og er i middels til god stand. På værhanen står initialene «OH» (Ole Huse) og årstallet 1887. Det vites ikke om det er øvrige årstall eller initialer på tårnet. Det er mulig at tårnet ble satt opp av Ole Huse. Det ble vedlikeholdt i 1981. Bruken av klokka er lite kjent. Det er heller ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka som henger i tårnet i dag, er ca. 50 år gammel. Den ble gitt som gave. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-00093 i Digital museum.

Huseby, g.nr. 77, b.nr. 1
(HFK.KT.S.34.001)

Klokketårnet på Huseby har buet telttak. Tårnet står på en driftsbygning, og er i god stand. Værhanen har påskriften «KH 1922». Tårnet er satt opp av Kari Huseby. Rundt år 2000 ble det opprinnelige tårnet erstattet med et tilsvarende. Det er ingen initialer eller årstall på klokketårnet. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka har støpt inn navnet på gården, Huseby. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider, og eventuell brann. Det opprinnelige klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-05884 i Digitalt museum.

Hørsand, g.nr. 242, b.nr. 1
(HFK.KT.S.15.001)

Klokketårnet på Hørsand har kryssformet saltak (lanterneform) og sveitserstildetaljer. Det står på stabburet, og var i dårlig stand under registreringen i 2016. I 2018 ble stabburet flyttet innad på tunet og klokketårnet restaurert. Tårnet har et spir i tre, men ingen værhanne. Det kan hende at tårnet ble satt opp da stabburet ble påbygget én etasje. Dette skjedde muligens på slutten av 1800-tallet. Det er ukjent hvem som har laget tårnet. Det har ingen initialer og om det har vært noen vers eller rim knyttet til klangen på klokka er ikke kjent. Selve klokka har inskripsjoner, men disse er ikke mulig å tyde fra bakken. Det er lite kjent hvordan bruken av klokka var. Klokka ble i alle fall brukt for å varsle da låven på gården brant i 1946/1947. Dagens eier forteller at hans bestefar derfor likte dårlig at barnebarna dro i klokkesnora uten lov. Klokketårnet er synlig på s. 18 i *Romedalboka: gardar og slekter, bind II* (1970).

Hågenrud, g.nr. 322, b.nr. 1
(HFK.KT.S.64.001)

På Hågenrud står klokka på nordenden av låven. Klokketårnet ble flyttet fra stabburet i 1944 på grunn av enklere tilgang i forbindelse med daglig bruk. Samtidig som tårnet ble flyttet, ble det bygget helt nytt. I 1944 var det Johan Steinsrud som laget tårnet. Værhanen var det Gerd Kaspersen f. Steinsrud som tegnet. Tårnet er i dag i god stand. Klokka ble tidligere brukt som tradisjonell matklokke, i forbindelse med død og bortgang og ellers andre høytider. Eier husker at klokka ble brukt til rundt 1960-tallet for å varsle om dugurd og middag. En historie fra gården forteller at om en kunne høre matklokka på Bjertingstad ble det godvær. Da kom vinden fra sør-øst. I dag blir klokka brukt ved større anledninger. I 1992 ble klokka brukt i forbindelse med bortgangen av mora på gården. Selve matklokka er fra 1867 og har påskriften «NILS OG KARI HAAGENRUD. KLOKKE NR. 146, STØPT AF OVE SKIERBAK, ELVERUM». Klokka skal være i kobber og den er 35 cm i diameter.

Ile, g.nr. 126, b.nr. 1
(HFK.KT.S.112.001)

Klokketårnet på Ile står på stabburet, og er et høyt tårn med et lavt kryssformet saltak over to stolper. I gavlene er det elementer i sveitserstil. Det er ingen spir eller vindfløy på tårnet.

Jemli, g.nr. 33 b.nr. 1
(HFK.KT.S.84.001)

På gården Jemli står klokketårnet på endeveggen av stabburet. Det har et enkelt saltak. Det er ikke kjent om klokka har inskripsjoner, om det er initialer på tårnet eller om det er rim eller vers knyttet til klangen av klokka. Det vites heller ikke hvem som har laget tårnet. Klokka var i bruk som matklokke.

Jønsberg, g.nr. 217, b.nr. 1
(HFK.KT.S.16.001)

Klokketårnet på Jønsberg er utformet som en skulptur og står på bakken. Verket heter «Mellom himmel og jord», og er laget av H. M. Øien i 2013. Tilstanden er god. Klokka har rike siseleringer, og en inskripsjon som tyder på at den er laget ved Olsen Nauen klokkestøperi i Tønsberg. Klokka hang opprinnelig i et klokketårn på låven på Jønsberg. Låven ble revet på starten av 1970-tallet. Dette klokketårnet hadde kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Det opprinnelige tårnet er synlig på bilde nr. 0417-00402 og 0417-10610 i Digitalt museum og på s. 63 i *150 år for hedemarkslandbruket: Jønsberg landbruksskole 1847-1997* (1997), red. av H. E. Mytting. Bildet nedenfor er fra 1968.

Kausvol, g.nr. 60, b.nr. 1
(HFK.KT.S.31.001)

Klokketårnet på Kausvol har kryssformet saltak (lanterneform) og er i sveitserstil. Tårnet står på en låve, og ser ut til å være i god stand. Det er ellers lite kjent om klokketårnet på Kausvol, både når det gjelder bruken, tradisjonene, selve klokka og hvem som har laget tårnet.

Kjemstad, g.nr. 68, b.nr. 1
(HFK.KT.S.97.001)

På gården Kjemstad står det et høyt og elegant klokketårn på en av driftsbygningene. Taket har kjegleform tekket med spon. Det er lite dekorasjoner, men tårnet har klassisistiske trekk. Det er ikke kjent om klokken har inskripsjoner, om det er initialer på tårnet eller om det er rim eller vers knyttet til klangen av klokka. Klokka var i bruk som matklokke.

Foto: Norsk Folkemuseum/Halvor Vreim. Vreim fotograferte tunet med klokketårnet i bakgrunnen..

Kjonerud, g.nr. 152, b.nr. 6
(HFK.KT.S.85.001)

På Kjonerud står klokketårnet på «Rødstua». Rødstua er den gamle drengestua som ligger sentralt på tunet. Noe særlig informasjon om selve klokka eller klokketårnet vites ikke. Klokketårnet er et stort tårn som rager høyt over husene. Tårnet er rødmalt med klassisistiske detaljer og buet telttak tekket med tre.

Kåterud nedre, g.nr. 5, b.nr. 1
(HFK.KT.S.94.001)

På Kåterud nedre står klokketårnet på låven, og danner midtpunktet på den store bygningen. Tårnet har et buet telttak tekket med malt sink, og har ellers en enkel klassisistisk utforming. På værhanen står det initialer.

Fra 1920. Digitalt museum.

Lahlum nordre, g.nr. 92, b.nr. 1
(HFK.KT.S.18.001)

Klokketårnet på Lahlum nordre har kryssformet saltak (lanterneform) og er i sveitserstil. Det ble bygget nytt i 2010, og er i god stand. Arbeidet ble utført av en polsk håndverker som heter Sibbi. Værhanen har årstallet 1922 påskrevet. Dette er byggeåret for låven som tårnet står på. Det vites ikke om det er initialer eller årstall på tårnet eller klokka. Det er ingen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Tidligere ble klokka brukt til å varsle om frokost og middag. I dag bruker folkene på gården klokka i forbindelse med høytider om bryllup. Det opprinnelige tårnet er synlig på bilde nr. 0417-00111 i Digitalt museum.

Lahlum søndre, g.nr. 91, b.nr. 1
(HFK.KT.S.17.001)

Klokketårnet på Lahlum søndre har buet telttak og er i klassisistisk stil. Det står på stabburet og er i middels god stand. Værhanen har påskriften «JL IL 1871». Det er ikke kjent hvem som har laget klokketårnet eller om det er gjort endringer på det. Det vites heller ikke om det er noen inskripsjoner på tårnet eller på klokka, eller om det er noen vers eller rim knyttet til klangen. Klokka ble brukt for å varsle om måltider. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-03979 i Digitalt museum.

Li, g.nr. 352, b.nr. 1
(HFK.KT.S.86.001)

Klokketårnet på Li står på stabburet og har kryssformet saltak. Tårnet har den karakteristiske lanterneformen som er typisk for Stangeområdet. Ellers har tårnet rik detaljering i sveitserstil. Klokka var i bruk som matklokke.

Fra 1900-1905. Digitalt museum

Lillehov, g.nr. 332, b.nr. 1
(HFK.KT.R.59.001)

Gården Lillehov har et lanterneformet klokketårn. Av den gamle værhanen kan en se at deler av tårnet stammer fra 1777 og at det var G.B – Gudbrand Balestad som fikk bygget det. Det var han som var driver av gården på dette tidspunktet. At det kan ha blitt fornyet eller byttet på et senere tidspunkt er sannsynlig. Klokketårnet fikk ny værhane i 1925 med inskripsjonene «GL 1925». Bjølseth i Malungen skal ha laget værhanen fra 1925. Gamle bilder finnes i Digitalt museum.

Lille Ree, g.nr. 121, b.nr. 1
(HFK.KT.S.28.001)

Klokketårnet på Lille-Ree har kryssformet saltak (lanterneformet) og har innslag av både empire- og sveitserstil. Tårnet står på ei drengestue, og er i god stand. Tårnet er bygget i 1874, slik det er markert på værhanen. Det er ikke kjent om tårnet er byttet ut på noe tidspunkt. Tårnet er vedlikeholdt, malt og fått skiftet ut deler ved flere anledninger, blant annet i 1971 og i 2014. Vedlikeholdet i 1971 er markert med inskripsjoner på innsiden av klokketårnets tak som «1971» og navnet «Kr. Fr. Syverud». Syverud var daværende eier av gården. Det er ikke kjent hvem som har bygget tårnet. Det er heller ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka er i støpejern, men det er uvisst om matklokka har noen innskrift. Det er ingen kjente opplysninger om bruken av klokka.

Lindstad vestre, g.nr. 97, b.nr. 6
(HFK.KT.S.33.001)

Klokketårnet på Lindstad vestre har kryssformet saltak (lanterneform) og innslag av både sveitserstil og empirestil. Klokketårnet står på stabburet, og er i god stand. Tårnet er bygget i 1991, men det har vært klokketårn på stabburet også tidligere. Værhanen har påskriften «D.B. 1934», som står for David Bækkedal. I 1880 gikk klokka i bakken og knuste. Ny klokke ble først kjøpt i 1991. Det er lite kjent om bruken av klokka og tradisjonene knyttet til den. Hverken tårnet eller klokka har inskripsjoner, initialer eller årstall. Det gamle klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-01021 i Digital museum.

Ljøstad østre, g.nr. 296, b.nr. 1
(HFK.KT.S.77.001)

Klokketårnet på Ljøstad østre ble trolig satt opp i forbindelse med at en ny låve ble bygget i 1909. Klokketårnet og låven skal være bygget av de samme folkene som bygde på Stenberg. Selve klokka er av nyere dato. Den kom til gården i 2004. At det tidligere var klokke på gården er ganske sikkert. Klokka på Ljøstad i dag ble gitt i bryllupsgave til Hans Ola H Oustad g.m Sigrun Breck Oustad. Stativet til klokka ble laget av smed Tor Ole Fuglerud på Stange.

Lund, g.nr. 222, b.nr. 1
(HFK.KT.S.19.001)

Klokketårnet på Lund har buet telttak og er i sveitserstil. Det står på en driftsbygning, og er i god stand. Årstallet 2005 står på værhanen. Tårnet er bygget av Odvar Engen. Klokka er hverken brukt som matklokke, eller i forbindelse med ulykker og høytider. Det er ingen rim eller vers knyttet til klangen av klokka. Det vites ikke om det er årstall eller initialer på tårnet eller på klokka.

Lund, g.nr. 88, b.nr. 1
(HFK.KT.S.39.001)

Klokketårnet på Lund har buet telttak. Det står på stabburet, og er i god stand. Værhanen har påskriften «K & OL 1945». Årstallet referer til byggeåret for stabburet. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det er ingen inskripsjoner på klokka. Det er heller ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokka er tradisjonelt blitt brukt som matklokke. Den er også blitt brukt for å varsle om begivenheter og eventuelle ulykker. Folket på gården har fortalt at hestene ville hjemover da de hørte klokka ringe, uavhengig om de var på jordet eller på vei til meieriet på Stange med melk.

Løken vestre, g.nr. 235, b.nr. 1
(HFK.KT.S.20.001)

Klokketårnet på Løken vestre har kryssformet saltak. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Det er ingen værhanne. Klokka ble antagelig brukt både som matklokke og i forbindelse med høytider, ulykker og bryllup. Taket på klokketårnet ble restaurert på 1980-tallet. Det vites ikke om det inskripsjoner eller årstall på klokka eller tårnet. Det vites heller ikke hvem som har laget tårnet, eller om det er noen vers eller rim knyttet til klangen av klokka.

Mangerud, g.nr. 354, b.nr. 1
(HFK.KT.S.51.001)

Klokketårnet på Mangerud står på stabburet som ble bygget i 1870. At tårnet ble bygget samtidig er det derfor grunn til å tro. Klokka skal visstnok ha vært i bruk fram til 1970-tallet. Dagens eier kan huske sin tante ringe med klokka ved enkelte anledninger etter 1971. I dag har klokketårnet takstein, men hadde bølgeblikk en periode over det originale spontaket.

Moen, g.nr. 316, b.nr. 1
(HFK.KT.S.79.001)

Klokketårnet på Moen gård er i god stand og skriver seg tilbake til 1905 som er det året som står på værhanen. Tårnet ble restaurert på slutten av 1970-tallet. Dagens eier kan huske at klokka var i bruk som tradisjonell matklokke på midten av 1950-tallet.

Mågård, g.nr. 315, b.nr. 1
(HFK.KT.S.68.001)

På Mågård har de et klokketårn som er fra 1909. Tårnet har sin opprinnelige form og utseende. Klokketårnet ble restaurert i 1980. På Mågård var også klokka i bruk som tradisjonell matklokke. Historien forteller at om en kunne høre klokka på Mågård ville det komme regn. Klokka ble kjøpt på auksjon på Torbjørnrud i Vallset.

Nordvi, g.nr. 23, b.nr. 1
(HFK.KT.S.88.001)

Klokketårnet på Nordvi skal være fra 1881 og er utført i den karakteristiske lanterneformen som er typisk for Stange-området. Konstruksjonen til tårnet er rikt dekorert og ligger utenpå stabburet. Klokketårnet har klassisistisk utforming med innslag av sveitserstil.

Digitalt museum. 1947.

Næsten (Nesten), g.nr. 61, b.nr. 1
(HFK.KT.S.48.001)

Klokketårnet på Næsten (Nesten) har buet telttak. Tårnet er plassert på stabburet. På værhanen står «CLN 1836». Initialene står trolig for Christoffer Lauritsen Nesten. Både stabburet og tårnet er trolig bygget i 1836, men det er knyttet noe usikkerhet til byggeåret. Det står nemlig 1829 over døra på stabburet på Næsten, mens det står 1836 på klokketårnets værhone. I *Slik tala vi: dialektordbok fra Stange* (1999), red. Vidar Aasen, står følgende ordtak på s. 223: «Det smala og smell som nå' tola tog Næsten-tårnet». Kanskje har lynet slått ned i klokketårnet en gang, slik ordtaket sier, og ødelagt deler av tårnet og eventuelt stabburet. Dersom dette skjedde på tiden da stabburet og tårnet ble bygget, kan det *kanskje* forklare hvorfor det står ulike årstall over døra og på værhanen. Klokketårnet ble fornyet i samme stil i 1999. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det har heller ingen initialer eller årstall utover det som står på værhanen. Klokka ble i alle fall brukt som matklokke, og for å varsle brann. Den har følgende inskripsjon: «Støpt av Olsen og Nauen i Tønsberg til Nesten gård 1905». Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-00953 i Digitalt museum.

Nødsle, g.nr. 116, b.nr. 1
(HFK.KT.S.52.001)

I dag er det ikke klokketårn på gården Nødsle, men av gamle bilder kan en se at det var et lanterneformet tårn på stabburet. På selve matklokka står inskripsjonene «1845 NU 123 STØPT AV HANS SKIERSTAD, ELVERUM»

Tegning fra gården med klokketårnet på stabburet. Digitalt museum.

Nøkleby vestre, g.nr. 117, b.nr. 1
(HFK.KT.S.22.001)

Klokketårnet på Nøkleby vestre har kryssformet saltak (lanterneform) og er i sveitserstil. Tårnet står på stabburet, og er i middels stand. Værhanen har påskriften «1866 DMD». Tårnet er ikke byttet ut, i alle fall ikke i perioden fra ca. 1940 og fremover. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det er ingen årstall eller initialer på det. Det er ingen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka har påskriften «NR 3731». Tradisjonelt ble klokka brukt til å varsle om måltider.

Oppsal, g.nr. 327, b.nr. 1
(HFK.KT.S.89.001)

På Oppsal står klokketårnet på enden på en gammel tømmerlåve. Det er et enkelt tårn med saltak over to stolper. Om dette er opprinnelig form vites ikke. Det er ikke spir eller værhone på klokketårnet.

Ottestad, g.nr. 30, b.nr. 1
(HFK.KT.S.104.001)

Klokketårnet på Ottestad er velproporsjonert og står på stabburet. Tårnet har den karakteristiske lanterneformen som er stedstypisk på Stangelandet med kryssformet saltak og elementer i sveitserstil. Klokketårnet har synlig utenpåliggende konstruksjon som fungerer som dekorativt element på endeveggen. Konstruksjonen er fremhevet for å understreke snekkerarbeidet som var moderne i sveitserstilperioden.

Oustad (Austad), g.nr. 147, b.nr. 1
(HFK.KT.S.45.001)

Klokketårnet på Oustad (Austad) har buet teltak. Tårnet er bygget i 1928 og plassert på stabburet. Det er ikke kjent hvem som har bygget tårnet. Det ble restaurert i 1992, men er i dag i middels god stand. På værhanen står initialene «AO» og årstallet 1928. Det vites ikke om det er vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokka har inskripsjoner, men det er ikke mulig å tyde dem fra bakken. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider og eventuelt brann. Det er mulig at klokka ble kjøpt fra Vasaasen.

Oustad, g.nr. 292, b.nr. 1
(HFK.KT.S.113.001)

På Oustad er det i dag ikke klokketårn, men av gamle bilder kan en se at det tidligere sto et på stabburet. Klokketårnet hadde den stedstypiske lanterneformen, kryssformet saltak med dekorerte gavler. Klokka ble støpt av Christofer Guldskegrud i 1842. Den er 38,5 cm i diameter og 40 cm med innfestning. Klokka ble brukt til å varsle måltider og ved brann eller ulykke. Den har initialene M.O eller M.H.O etter Mons og Halvor Oustad. Klokka finnes fremdeles på gården.

Raa (Rå) nordre, g.nr. 134, b.nr. 1
(HFK.KT.S.47.001)

Klokketårnet på Raa (Rå) nordre har kryssformet saltak (lanterneform) og sveitserstildetaljer. Tårnet er plassert på stabburet. Værhanen har påskriften «O.L. 1876». Initialene står for Ole Linstad. Det er et hull i værhanen etter at den ble skutt på med rifle rundt 1925. Det er verken kjent hvem som har laget tårnet, eller om det er noen initialer på det. Det er heller ikke kjent om det er inskripsjoner på klokka, eller om det er vers eller rim knyttet til klangen. Klokka ble brukt for å varsle om måltider og øvrige begivenheter. Det ble ringt både da matpausen startet og da den var over. Klokkene på gårdene i området hadde ulik klang. Derfor kunne arbeidsfolkene vite hvem det var som ringte, selv om de var langt unna gården. Rundt 1955 ble klokken skadet av lynnedslag, og omstøpt på Tangen metallstøperi. Pauline Nøkleby ga bort to av sine sølvskjeer, som ble støpt inn for å gi bedre klang til den nye klokken. Klokken ble støpt lik den opprinnelige klokken. Arbeidet ble gjort av Kaare Godager. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-11498 og 0417-11506 i Digitalt museum.

Raa (Rå) søndre, g.nr. 135, b.nr. 1
(HFK.KT.S.36.001)

Klokketårnet på Raa søndre har kryssformet saltak (lanterneform) og har trekk av både sveitserstil og empirestil. Tårnet står i dag på drengestua, og er i god stand. Opprinnelig sto klokketårnet på stabburet, men det ble tatt ned ca. 1965. Tårnet ble restaurert i 1995. Værhanen har påskriften «I.O. 1927». Trolig står initialene for Inga og Ola. Det er ukjent hvem som har laget tårnet eller om tårnet har initialer eller årstall. Bruken av klokka og tradisjonene knyttet til den er heller ikke kjent. Klokka har innskriften «Kjeeverud». Klokketårnet på stabburet er synlig på bilde nr. 0417-00076 i Digitalt museum.

Rifsrud, g.nr. 341, b.nr. 1
(HFK.KT.S.61.001)

Klokketårnet på Rifsrud skal være fra 1916 som er det årstallet som framkommer på værhanen. Tårnet har fortsatt det originale utseende. Tidligere skal blondkanten på vindskiene ha vært grønne. I 2011 ble tårnet restaurert av Sverre Hansen. Matklokka skal ha noen inskripsjoner. Nåværende eiere husker at en ikke skulle ringe i klokka for da kom brannvesenet.

Ringnes, g.nr. 42, b.nr. 1
(HFK.KT.S.53.001)

På Ringnes står det et stort klokketårn på låvebygningen. Tårnet har et hjelmformet tak på fire stolper. Klokketårnet skal være uendret, men fikk nye kobberplater i år 2000 grunnet vannlekkasje. På værhanen står årstallet 1765. På Værhanen står navnet «Erik Ringnes». Det står også «F.G.N.H : J.D.V.H 1765». Dette er initialene til eierne av gården i 1765: Friedrich Gottshalk von Haxthausen og Juliane Dorteia von Haxthausen.

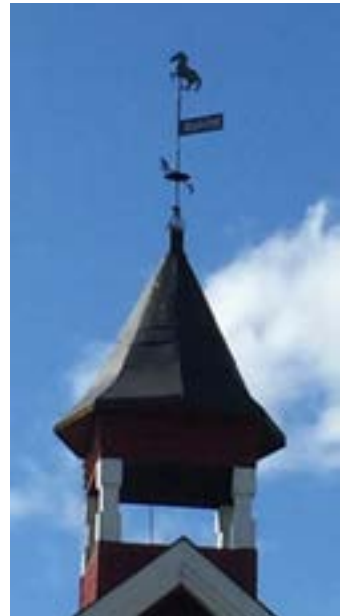
Fra 1921. Digitalt museum.

Røhne (Røne) nedre, g.nr. 112, b.nr. 5
(HFK.KT.S.46.001)

Klokketårnet på Røhne (Røne) nedre har kryssformet saltak (lanterneform) og elementer fra sveitserstil og empirestil. Klokketårnet står på en av driftsbygningene, og er i middels til god stand. Trolig ble tårnet bygget og klokka kjøpt rundt 1905. Tårnet ble vedlikeholdt ca. 1985. Det er ikke kjent hvem som laget tårnet, og det er heller ingen initialer eller årstall på det. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider og om arbeidssdagens slutt. Det ble ringt inn og ut til dugurd, middag og kvelds. Middagspausen var på to timer, slik at hestene skulle få hvile. I en periode ble det også ringt i pinsen, og muligens julaften. Klokka ble også brukt dersom det brøt ut brann. Bruken av matklokka tok slutt i 1951. Da fikk de traktor på gården. Barna fikk ikke ringe i klokka for moro. De ble skremt med at brannbilene kunne komme. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Matklokka har følgende inskripsjon: «Nº 11 STØBT AF ANDERS SKIERBAK I ELVERUM AAR 1848».

Røhne østre, g.nr. 226, b.nr. 1
(HFK.KT.S.23.001)

Klokketårnet på Røhne østre har hjelmtak. Det står på låven, og er i middels til god stand. Både klokketårnet og låven er bygget i 1946. Byggeåret er markert på værhanen som har en hest på toppen. Den har initialene «P.C.R.», som står for Per Christian Røhne. Tårnet ble satt opp av lokale snekkere. Det er ingen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka har innskriften «Skirstad i Elverum 1845». Selve klokka stod tidligere på stabburet. Klokka er blitt brukt til å varsle om måltider. Værhanen ble skutt ned i 1956. Den ble reparert i 2016, og satt opp igjen, til store glede både for skytteren og dagens eiere.

Såstad (Saastad)søndre, g.nr. 124, b.nr. 1
(HFK.KT.S.95.001)

Klokketårnet på Såstad søndre er i god stand, og er utført i rik sveitserstil. Taket er et kryssformet saltak og danner den typiske lanterneformen som er typisk for området. På værhanen står initialen «O.J.O». Klokketårnet står på stabburet og har utenpåliggende synlig konstruksjon på gavlveggen.

Fra 1955. Digitalt museum.

Saxlund (Sakslund), g.nr. 70, b.nr. 1
(HFK.KT.S.38.001)

Klokketårnet på Saxlund har enkelt saltak. Tårnet står på en driftsbygning, og er i god stand. Tårnet er satt opp av Hans Jacob Brun i 1970. Det opprinnelige tårnet sto på drengestuas sørgavl. Dette ble tatt ned i 1960. Klokka fra det opprinnelige tårnet henger i klokketårnet som i dag finnes på gården. Værhanen har påskriften «ES 1873» (Even Saxlund) og «HJB 1970» (Hans Jacob Brun). Det er ikke kjent om det er årstall eller initialer på tårnet. Matklokka har ingen inskripsjon. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Tidligere ble klokka brukt til å varsle om måltider. Klokketårnet som sto på drengestua, er synlig på bilde nr. 0417-00180 i Digitalt museum.

Ske, g.nr. 289, b.nr. 1
(HFK.KT.S.69.001)

På Ske er det ikke klokketårn i dag. I 1968 ble den store tømmerlåven med klokketårn fra 1856 revet. Matklokka og spiret ble tatt vare på. Værhanen har initialene «CAS 1856».

Skjelve, g.nr. 57, b.nr. 1
(HFK.KT.S.106.001)

Klokketårnet på Skjelve er forholdsvis nytt, og kan dateres til 1960. Tårnet er av lav type, og står på enden av låven. Taket er blikkeslått, og har et telttak over fire stolper. Det har ingen eller lite dekor.

Skjerden, g.nr. 51, b.nr. 1
(HFK.KT.S.82.001)

Klokketårnet på Skjerden står på stabburet og har buet telttak over fire stolper i sveitserstil. Tårnet ble restaurert en gang rundt 1960. På Skjerden var klokka i bruk som tradisjonell matklokke fram til ca. 1950. Klokka var også i bruk ved eventuell brann.

Skøyen, g.nr. 241, b.nr. 1
(HFK.KT.S.24.001)

Klokketårnet på Skøyen har telttak. Det står på stabburet, og er i god stand. Årstallet 1847 står skrevet på værhanen. Tårnet ble fornyet tidlig på 1990-tallet, men ser fortsatt ut som det opprinnelige gjorde. Det er ikke kjent hvem som har bygget tårnet, om det har noen initialer eller om det er noen rim eller vers knyttet til bruken av klokka. Klokka har inskripsjoner, men disse er ikke mulig å tyde fra bakken. Klokka har ikke vært i bruk på 100 år. Det er ikke kjent til hvilke formål klokka ble brukt. Tårnet er synlig på bilde nr. 0417-06751 i Digitalt museum.

Fra 1970-80. Digitalt museum.

Solberg, g.nr. 146, b.nr. 1

(HFK.KT.S.60.001)

På Solberg står klokketårnet på stabburet. Antatt byggeår er 1844. Tårnet ble reparert på 1980-tallet. Mor til dagens eier forteller at hun husker bruken av klokka godt. Klokka ble brukt som tradisjonell matklokke, men også til å varsle ulykker. Hun forteller at ved gårdsbrannen på Stensrud ble klokka på Solberg brukt til å varsle brannen.

Stange prestegård, g.nr. 83, b.nr. 1
(HFK.KT.S.100.001)

Foto: Riksantikvaren (2007)

Klokketårnet på Stange prestegård er forholdsvis nytt, og kan dateres til 2003. Den stedstypiske lanterneformen har også her blitt benyttet. Det kryssformede saltaket ligger lavt over tårnet og avsluttes i et spir og værhone. Tårnet har klassisistisk uttrykk, men har allikevel flere sveitserstildetaljer.

Staur, g.nr. 75, b.nr. 1
(HFK.KT.S.42.001)

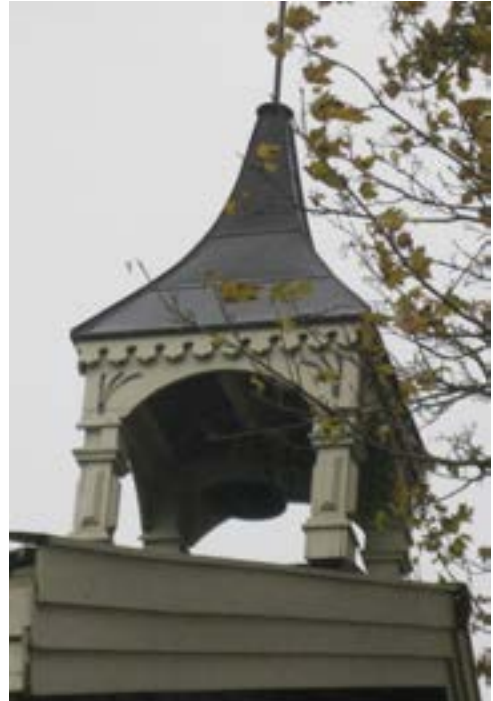
Klokketårnet på Staur har telttak og er utført i en enkel stil. Klokketårnet ble bygget nytt i 1970, og er i god stand. Det har ingen værhone, og klokka er uten inskripsjoner. Klokka er ikke i bruk i dag. Ellers vites lite om både bruken av klokka og tradisjonene knyttet til den.

Stenberg søndre, g.nr. 220, b.nr. 1
(HFK.KT.S.25.001)

Klokketårnet på Stenberg søndre har kryssformet saltak (lanterneform) og innslag av sveitserstil og empirestil. Klokketårnet står på stabburet, og er i middels stand. Tårnet ble restaurert på 1970-tallet. Trolig er tårnet laget av Ole J. Hoel. På værhanen står det «O.J.H 1901». Det er ikke kjent om klokketårnet har noen initialer eller årstall utover dette. Bruken av klokka og tradisjonene knyttet til den er lite kjent. Det er heller ikke kjent om det er noen inskripsjoner på selve klokka. Gårdene i området serverte mat til ulike tider. Det kunne skille for eksempel en halvtime mellom de ulike gårdene. Det skapte problemer for hestene. De ville ikke jobbe mer da de hørte den første klokka ringe. Klokketårnet kan skimtes på bilde nr. 0417-00196 i Digitalt museum.

Store Ree, g.nr. 120, b.nr. 1
(HFK.KT.S.96.001)

På Store Ree står klokketårnet på stabburet. Tårnet har et elegant buet telttak over fire enkle stolper rikt dekorert. Stilistisk er tårnet en blanding av klassisisme og sveitserstil. Det er i god stand.

Fra Digitalt museum.

Storhov søndre, g.nr. 328, b.nr. 1
(HFK.KT.S.66.001)

På Storhov søndre står klokketårnet på stabburet. Stabburet ble bygget etter at de to Storhov-gårdene ble delt i 1853. Klokketårnet er i middels god stand og har fått nytt tak. På 1970-tallet gjennomgikk klokketårnet en større reparasjon. Forrige eier av gården kan fortelle at matklokka ble brukt fram til på 1950-tallet. Historien sier at hestene viste tydelig glede da de kunne høre matklokka; da skulle de snart få hvile seg.

Sørbryn, g.nr. 246, b.nr. 1
(HFK.KT.S.26.001)

Klokketårnet på Sørbryn har telttak og er utført i en enkel stil. Tårnet står på stabburet, og er i middels til god stand. Taket på klokketårnet ble beslått med blikk i 1986. Årstallet 1848 står på værhanen. Det er ingen årstall eller initialer på klokketårnet, og det vites ikke hvem som har laget det. Klokka ble brukt for å varsle om måltider, og eventuelt brann. Det er ingen rim eller vers knyttet til klangen av klokka. Klokka har innskriften «STØBT AF J. A. HOLTE TOTEN. 1909». Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-02476 i Digitalt museum.

Såstad nordre, g.nr. 123, b.nr. 1
(HFK.KT.S.29.001)

Klokketårnet på Såstad nordre er i sveitserstil og har kryssformet saltak (lanterneform) med teltformet midtparti. Tårnet står på stabburet, og det er i god stand. I 2001 ble tårnet byttet ut med en nøyaktig kopi av det opprinnelige tårnet. Årstallet 1841 og initialene «A.O.S.» (Anders Olsen Såstad) står på værhanen. Det vites ikke hvem som har laget tårnet eller om det har noen initialer eller årstall. Det er heller ikke kjent om det er inskripsjoner på klokka eller om det er noen rim eller vers knyttet til klangen av den. Tidligere ble klokka brukt til å varsle om måltider. Den var i bruk i potetonna på 1960-tallet. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-00813 i Digitalt museum.

Tomter, g.nr. 348, b.nr. 1
(HFK.KT.S.76.001)

Klokketårnet på Tomter står på et stabbur som har blitt flyttet innad på gården flere ganger. Opprinnelig plassering var i hagen. Senere ble stabburet flyttet til den andre siden av vegen, men ble flyttet tilbake til hagen i forbindelse med at kirken hadde behov for større parkeringsplass. Det skal være Helge Rønningsbakken og Georg Frydenlund som i 1987 utførte restaureringsjobben på klokketårnet. Selve klokka ble brukt som tradisjonell matklokke og har inskripsjoner. «STØBT AV K. SVENSKERUD V. TOTEN 1883». Klokka måler 35 cm i diameter.

Tøsti lille, g.nr. 346, b.nr. 1
(HFK.KT.S.72.001)

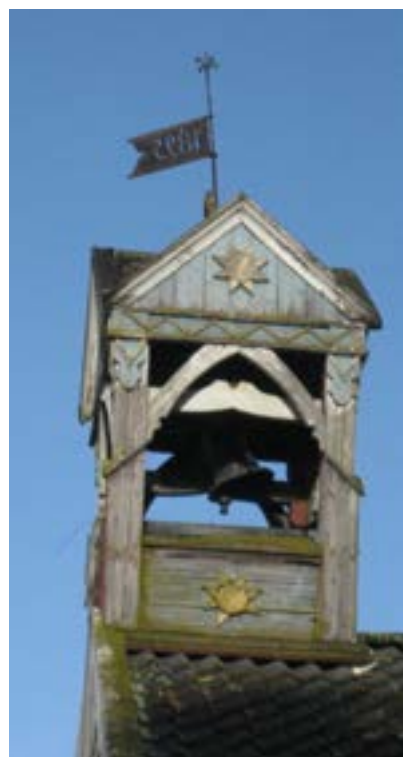

Klokketårnet på Tøsti lille er fra 1893, og har kryssformet saltak med elementer i sveitserstil. Det har værhone med samme årstall. Matklokka ble stjålet i 1980.

Fra 1900-1905. Digitalt museum.

Veflingstad, g.nr. 59, b.nr. 1
(HFK.KT.S.107.001)

Klokketårnet på Veflingstad er stort, og kan dateres til 1895. Det står på stabburet og har spor av at det en gang har vært blåmalt med detaljer i en kontrastfarge. Klokketårnet har kryssformet saltak og den stedstypiske lanterneformen en ellers ser i Stangeområdet. Som dekorative elementer har det blitt brukt sol- eller stjernesymboler. Tårnet er rikt dekorert med sveitserstilelementer. Det har værhanen med året 1895 påskrevet.

Vestad, g.nr. 93, b.nr. 1
(HFK.KT.S.40.001)

Klokketårnet på Vestad har kryssformet saltak (lanterneform). Tårnet har trekk fra både sveitserstil og empirestil. Det er plassert på stabburet, og er i god stand. På værhanen står det «EØV 1886». Tårnet ble satt opp av Even Øvergård Vestad. I 2013 ble det restaurert. Stilen og utformingen ble beholdt. Tårnet har ingen initialer eller årstall. Det er ingen kjente rim eller vers knyttet til klangen av klokka. Klokka ble brukt til å varsle om måltider. Den følgende inskripsjonen står på klokka: «Guthen i Fahlun år 1802 AF E GIÖTHE». Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0417-00108 i Digitalt museum.

Vevla, g.nr. 26, b.nr. 1
(HFK.KT.S.90.001)

På Vevla er det et stort klokketårn i nyklassisisme som danner en staselig avslutning på det ene mønet av låven inn mot tunet. Klokketårnet er forseggjort, med buet telttak over fire stolper. På værhanen står det «SJ» og årstallet 1734. Taket er tekket med kobber.

Fra 1947. Digitalt museum

Østby, g.nr. 229, b.nr. 3
(HFK.KT.S.27.001)

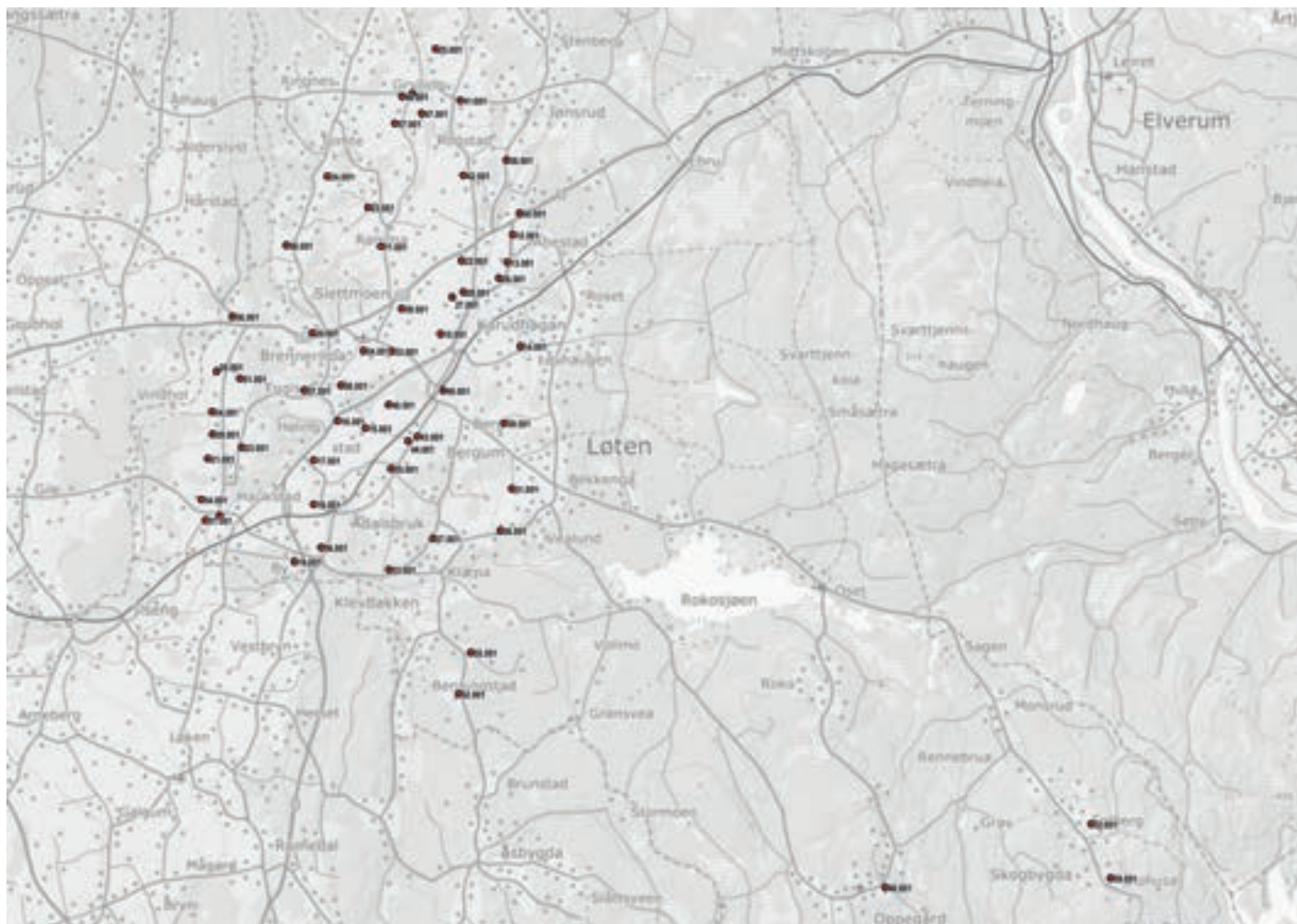
Klokketårnet på Østby har buet telttak og sveitserstildetaljer. Klokketårnet står på en låve som ble bygget i 1991. Tårnet er i god stand. Byggeåret står på værhanen. Låven er tegnet av Asbjørn Torp. Inspirasjonen er hentet fra den låven som tidligere sto på gården. Denne låven var bygget i 1927, men brant ned i 1989. Låven fra 1927 var tegnet av Flisaker, som også tegnet låven på Horne. Låven fra 1991 har klokketårnet på midtskipet, ikke på nordsiden, slik det var på låven fra 1927. Det vites ikke om tårnet på den nye låven har noen initialer eller årstall. Den opprinnelige klokka gikk tapt i brannen, men værhanen med årstallet 1927 er bevart. Klokka ble tidligere brukt til å varsle om måltider. I dag er den kun til pynt. På Østby ble klokka dratt etter følgende rytme: tung-lett-lett, tung-lett-lett. Gårdene i området hadde hver sin rytme. Ragnhild Torp husker at hun som liten var med sin far, Magnus Stramrud, for å ringe i klokka 1. pinsedag. Det var en tung jobb, for det hadde stått i avisen at de måtte ringe i 30 minutter. Klokketårnet på låven fra 1927 er synlig på bilde nr. 0417-00240 og 0417-00202 i Digitalt museum.

Åsen øvre, g.nr. 361, b.nr. 5
(HFK.KT.S.70.001)

Klokketårnet på Åsen øvre står på låven, og er i god stand. Klokketårnet ble restaurert i 1995 samtidig med låven, og er en tro kopi av det gamle tårnet. Det var eier Marleif Eneberget som sto for restaureringen. Selve matklokka var i bruk som tradisjonell matklokke, ved større begivenheter, sorg eller brann. Klokketårnet har værhane med årstallet 1612. Gården er første gang nevnt i skriftlige kilder dette året. Aasen-familien tok klokka med seg til gården da de flyttet til Åsen øvre i 1924. Matklokka er støpt i sølv, kobber, bronse og jern. At det var viktige verdier i klokka på Åsen er med andre ord sikkert. På klokka står det «NO.119 STØBT AV ANDERS SKIERBAK, ELVERUM TIL P.O.S. AASEN. AAR 1858». Den har kongekrone og riksløve. Klokka har en diameter på 38 cm og en høyde på 30 cm, Det finnes bilder og malerier som forteller at det også før 1924 var klokke og klokketårn på gården.

Klokketårn Løten

Balke gård	Løten	HFK.KT.L.05.001
Balkeødegården	Løten	HFK.KT.L.51.001
Benningstad	Løten	HFK.KT.L.52.001
Besseby	Løten	HFK.KT.L.17.001
Brudal (Brodal)	Løten	HFK.KT.L.02.001
By	Løten	HFK.KT.L.19.001
Dalen	Løten	HFK.KT.L.48.001
Dyri	Løten	HFK.KT.L.39.001
Engelaug østre	Løten	HFK.KT.L.56.001
Finstad store (Finnstad)	Løten	HFK.KT.L.35.001
Fuglset	Løten	HFK.KT.L.07.001
Grimset	Løten	HFK.KT.L.54.001
Grindereng	Løten	HFK.KT.L.10.001
Grylling vestre	Løten	HFK.KT.L.46.001
Grylling østre	Løten	HFK.KT.L.45.001
Grøholt øde (Ødegrøholt, Øgrøholt)	Løten	HFK.KT.L.09.001
Halstenshov	Løten	HFK.KT.L.24.001
Hanakne	Løten	HFK.KT.L.59.001
Hestvold (Hestvoll)	Løten	HFK.KT.L.29.001
Hommerstad nedre	Løten	HFK.KT.L.44.001
Hommerstad øvre	Løten	HFK.KT.L.43.001
Høllingstad (Høllingstad)	Løten	HFK.KT.L.16.001
Hønningstad	Løten	HFK.KT.L.04.001
Imset	Løten	HFK.KT.L.23.001
Jevnaker	Løten	HFK.KT.L.06.001
Karterud	Løten	HFK.KT.L.25.001
Karud nordre	Løten	HFK.KT.L.27.001
Kilde	Løten	HFK.KT.L.49.001
Kjøs	Løten	HFK.KT.L.38.001
Klæpa	Løten	HFK.KT.L.37.001
Kolset	Løten	HFK.KT.L.55.001
Lund vestre	Løten	HFK.KT.L.58.001
Løken store	Løten	HFK.KT.L.18.001
Myklegard	Løten	HFK.KT.L.50.001
Norderhov	Løten	HFK.KT.L.34.001
Norseng (Nørseng)	Løten	HFK.KT.L.08.001
Rogstad lille	Løten	HFK.KT.L.41.001
Rømmen store (Vestre Rømme,Raumvin)	Løten	HFK.KT.L.11.001
Segla (Seglen)	Løten	HFK.KT.L.28.001
Sigstad	Løten	HFK.KT.L.13.001
Skramstad vestre	Løten	HFK.KT.L.03.001
Skramstad østre (Skramstad store)	Løten	HFK.KT.L.22.001
Skøyen (Skøien, Skøi)	Løten	HFK.KT.L.40.001
Solberg øvre	Løten	HFK.KT.L.32.001
Stafseng	Løten	HFK.KT.L.42.001
Store Rustad	Løten	HFK.KT.L.15.001
Sæter	Løten	HFK.KT.L.47.001
Tangnes	Løten	HFK.KT.L.14.001
Tofsrud	Løten	HFK.KT.L.01.001
Torp søndre	Løten	HFK.KT.L.21.001
Trømnes	Løten	HFK.KT.L.36.001
Tønset	Løten	HFK.KT.L.20.001
Veen (Ven)	Løten	HFK.KT.L.33.001
Vembstad (Vemstad)	Løten	HFK.KT.L.31.001
Vollestad (Vølestad)	Løten	HFK.KT.L.26.001
Økvæstad	Løten	HFK.KT.L.57.001
Ådalsbruk skole	Løten	HFK.KT.L.53.001
Ånestad (Aanestad)	Løten	HFK.KT.L.12.001

Balke gård, g.nr. 10, b.nr. 1
(HFK.KT.L.05.001)

Klokketårnet på Balke har kryssformet saltak og tydelige sveitserstiltrekk. Tårnet står på stabburet, og er i middels til god stand. På værhanen står det «1877». Det er ikke kjent hvem som har bygget tårnet, eller om tårnet har noen inskripsjoner. Det er heller ikke kjent om klokka har inskripsjoner. Klokka ble brukt til å varsle om måltider, høytider og eventuelle ulykker. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-00589 i Digitalt museum.

Balkeødegården, g.nr. 10, b.nr. 8
(HFK.KT.L.51.001)

Klokketårnet på Balkeødegården ble gitt i gave til Gunnar Sjøberg i 1997. Tårnet har telttak over fire stolper.

Benningstad store, g.nr. 229, b.nr. 1
(HFK.KT.L.52.001)

På Benningstad store står klokketårnet på den store låven inn mot tunet. Klokketårnet som er i sveitserstil, ble antakeligvis flyttet fra stabburet til nåværende plassering i 1921. Matklokka er fra Elverum. På inskripsjoner står det «No 153 STØBT AF OVE SKIERBAK I ELVERUM AAR 1812» (eller 1872). På Benningstad ble klokka brukt som tradisjonell matklokke og ved eventuelle ulykker.

Besseby, g.nr. 209, b.nr. 1
(HFK.KT.L.17.001)

Klokketårnet på Besseby har kryssformet saltak med teltformet midtparti. Det står på stabburet, og er i dårlig stand. Restaurering var planlagt da registreringen ble gjort i 2016. Det står et årstall på vindfløyen, men dette er umulig å tyde fra bakken. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Det vites heller ikke om det har noen initialer eller årstall. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider og eventuelt brann. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Det vites ikke om det er noen inskripsjoner på klokka.

Brudal (Brodal), g.nr. 2, b.nr. 3
(HFK.KT.L.02.001)

Klokketårnet på Brudal (Brodal) har telttak og sveitserstildetaljer. Tårnet står på en verkstedbygning, og er i god stand. På værhanen står det 1967. Tårnet har ingen klokke. Det er ukjent hvem som har laget det.

By, g.nr. 220, b.nr. 1
(HFK.KT.L.19.001)

Klokketårnet på By har saltak, og er utført i en enkel stil. Klokketårnet står på ei drengestue, og er i dårlig stand. Restaurering var planlagt da registreringen ble gjort i 2016. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Hverken tårnet eller vindfløyen har årstall eller initialer. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider. Det er ingen kjente inskripsjoner på klokka. Det er heller ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen.

Dalen, g.nr. 248, b.nr. 1
(HFK.KT.L.48.001)

Klokketårnet på Dalen har buet telttak og innslag av nybarokk. Klokketårnet er plassert på stabburet, og er i god stand. Taket er blitt tekt med kobber, men det er uvisst hvorvidt stilen på tårnet er blitt modernisert eller endret utover dette. Spiret har en vindfløy, men det er ikke mulig å se om den har noen påskrift. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider. På klokka står følgende: «Støbt af Hans Skierstad Elverum No 169 1853». Det er verken kjent hvem som har laget tårnet, om tårnet har noen initialer eller årstall, eller om det er noen vers eller rim knyttet til klangen på klokka.

Dyri (Dyrenge), g.nr. 184, b.nr. 1
(HFK.KT.L.39.001)

Klokketårnet på Dyri (Dyrenge) har buet telttak. Tårnet er plassert på stabburet, og er i middels god stand. Det skal restaureres i 2018. Spiret har tidligere hatt en plate med inskripsjoner. Platen er brutt av, men trolig hadde den et årstall på 1920-tallet påskrevet. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det har heller ingen inskripsjoner. Klokka har inskripsjoner, men disse er ikke kjent. Klokka ble brukt som matklokke frem til tiden etter krigen. Den er ikke i bruk i dag. Det er ingen vers eller rim knyttet til klangen. I *Løtenboka: gardar og slekter, bind II* (1953, s. 600) fortelles det at klokka på Dyri var borte i 60 år. Da boken ble skrevet, var klokka kommet til rette. Det hadde blitt sagt at det skulle gå dårlig på Dyri i tiden da klokka var forsvunnet. En annen historie om matklokka forteller om en episode som skjedde under hypping av poteter på gården. Arbeidsfolket fikk hesten til å gå alene langs fårene, for å spare dem for litt arbeid. Det stod én person i hver ende av jordet, slik at de kunne hjelpe hesten med å snu. Da matklokka ringte, visste hesten at det var tid for hvile. Da hesten ikke hadde noen som holdt i tømmene, fant den det for godt å sette kursen mot gårdstunet på tvers alle fårene med poteter. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-03933 og 0415-03925 i Digitalt museum.

Engelaug østre, g.nr. 222, b.nr. 1
(HFK.KT.L.56.001)

På Engelaug østre er det ikke klokketårn i dag. Tidligere var det klokketårn på den store låven, men dette ble revet på 1970-tallet en gang. Av gamle fotografier kan en se at tårnet var et elegant tårn med klassisistiske detaljer og høyt byet telttak. På matklokka står «STØBT AF AO HOLTE PAA TOTEN AAR 1874». Bilder fra Digitalt museum.

Fra 1948-49

Finstad store (Finnstad), g.nr. 200, b.nr. 1
(HFK.KT.L.35.001)

Klokketårnet på Finstad store (Finnstad) har kryssformet saltak og sveitserstildetaljer. Tårnet er plassert på stabburet, og er i god stand. Rundt år 2010 ble tårnet restaurert. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Det har heller ingen initialer eller årstall. Klokka ble brukt for å varsle om måltider. Det er ingen kjente rim eller vers knyttet til klangen. Klokka henger ikke lenger i tårnet, men oppbevares på gården. Følgende inskripsjon er støpt inn i klokka: «Støbt af Christofer Gulskegne 1852». Finstad store var barnehjem mellom 1903 og 1927. I 1927 kjøpte Ola Rustad gården av Løten kommune. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-01739 i Digitalt museum.

Fuglset, g.nr. 14, b.nr. 1
(HFK.KT.L.07.001)

Klokketårnet på Fuglset har kryssformet saltak med teltformet midtparti. Klokketårnet er plassert på en driftsbygning, og er i god stand. Klokketårnet ble bygget i år 2000, av Kjetil Alfarustad. Byggeåret står på en vindfløy på spiret. Det har ikke vært noe klokketårn på gården tidligere, så vidt eieren vet. På selve klokka står årstallet 1822, men historien om den er ikke kjent.

Grimset, g.nr. 3, b.nr. 1
(HFK.KT.L.54.001)

På Grimset er det et klokketårn i sveitserstil med dragestildetaljer. Det har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Klokketårnet ble flyttet fra daværende føderådsbygning, nåværende hovedbygning, i 1905 og satt opp igjen på låven i 1918. Det finnes bilder fra gården hvor en kan se den gamle plasseringen. Også på Grimset ble klokka brukt som tradisjonell matklokke og eventuelt ved ulykke. På værhanen står det «S & F 1918».

Fra 1948-49. Digitalt museum

Grindereng, g.nr. 23, b.nr. 1
(HFK.KT.L.10.001)

Klokketårnet på Grindereng har kryssformet saltak (lanterneform) og trekk fra både sveitserstil og empirestil. Tårnet er plassert på stabburet, og er i god stand. Tårnet ble restaurert av Alf Alfarustad AS i 2007. Jens Sanne restaurerte vindfløyen og kulen på spiret. Året 1836 står skrevet på vindfløyen. Selve klokka er 40-50 cm i diameter. Den har følgende inskripsjon: «BEKOSTET. AF. L.L.S.G.G.D GRINDERENG. I. LEUTHEN STØBT AF HANS SKJERSTAD. I. ELVERUM*NO 59. AAR 1836». Initialene står trolig for Lars Larsen og Gunnvor Gundersdatter. Disse eide Grindereng i 1836 (Se *Løtenboka: gardar og slekter, bind 1* (1949, s. 316). Klokka ble brukt for å varsle om måltider og eventuell brann. Det hverken kjent hvem som har laget tårnet, eller om det var noen vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-03730 i Digitalt museum. Bilder av selve klokka finnes i årboken *Lautin 2007*.

Grylling vestre, g.nr. 79, b.nr. 1
(HFK.KT.L.46.001)

Klokketårnet på Grylling vestre har buet telttak og er i nyklassisistisk stil. Tårnet står på stabburet. Tårnet ble ødelagt av et lynnedslag sommeren 1995, men senere satt opp igjen etter samme mal. Arbeidet ble gjort av Bjørn Johan Karterud. Det er ikke kjent hvem som laget det opprinnelige tårnet. Tårnet har ingen årstall eller initialer, men værhanen har påskriften «LIG 1839». Det er i dag ingen klokke i tårnet. Den ble en gang solgt på auksjon, og finnes i dag på Grøholt øde. Tradisjonelt ble klokka brukt for å varsle om måltider. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka.

Grylling østre, g.nr. 77, b.nr. 1
(HFK.KT.L.45.001)

Klokketårnet på Grylling østre har saltak og enkelte sveitsertildetaljer. Klokketårnet står på et stabbur. Tårnet ble laget nytt i 2010, med det opprinnelige tårnet som mal. Den eneste forskjellen mellom de to tårnene er at det nye tårnet har torvtak istedenfor blikktak, slik det opprinnelige hadde. Eierne utførte fornyingsarbeidet selv. Tårnet er i god stand. Det er ikke kjent hvem som laget det opprinnelige tårnet. Dagens tårn har ingen værhane, og ingen initialer eller årstall innskrevet. Tidligere ble klokka brukt som matklokke. I dag er den ikke i bruk. Klokka har en inskripsjon, men den er uleselig fra bakken. Klokka er sveiset pga. en sprekk. Den skal ha sprukket fordi ei tjenestejente var for hardhendt da hun skulle ringe inn til mat. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Klokka veier ca. 60 kg.

Grøholt øde (Ødegrøholt, Øgrøholt), g.nr. 21, b.nr. 1
(HFK.KT.L.09.001)

Klokketårnet på Grøholt øde (Ødegrøholt, Øgrøholt) er i sveitserstil, og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet er plassert på stabburet, og er i middels til god stand. På vindfløyen står det «I.J.G. 1919». Initialene står trolig for Inga Marie og Jon E. Grøholt, som eide gården i 1919. Stabburet ble flyttet i tiden da disse eide gården, og det kan hende tårnet ble satt opp i den forbindelse. Det er verken kjent hvem som har laget tårnet, eller det har noen inskripsjoner. Bruken av klokka, og tradisjonene knyttet til den, er heller ikke kjent. Matklokka har følgende inskripsjon: «1839 STBT AE HANS SKIER STAD I ELVERUM N 87 BEKOSTET A.E L.E Y.G GRYLLING VESTRE». Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-00658 i Digitalt museum.

Halstenshov, g.nr. 53, b.nr. 1

(HFK.KT.L.24.001)

Klokketårnet på Halstenshov har kryssformet saltak (lanterneform) og innslag av både sveitserstil og empirestil. Klokketårnet står på et fjøs, og er i middels til god stand, men trenger maling. Det har ingen værhane. Tårnet er kjøpt fra gården Hov i Løten, men det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Det har ingen årstall eller initialer. Tårnet ble restaurert i forbindelse med at folkene på gården satte opp et nytt fjøs. Klokka blir i dag brukt ved høytider. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Klokka er støpt ved Nauen klokkestøperi og har inskripsjonen «Halstenshov 2002».

Hanakne, g.nr. 254, b.nr. 1
(HFK.KT.L.59.001)

Fra 1948-49. Digitalt museum

På Hanakne er det ikke klokketårn i dag, men av gamle bilder kan en se at det tidligere sto et klokketårn på stabburet. Klokketårnet hadde et hjelmformet tak over to stolper.

Hestvold (Hestvoll), g.nr. 6, b.nr. 1
(HFK.KT.L.29.001)

Klokketårnet på Hestvold (Hestvoll) sto på stabburet. Det ble muligens revet rundt 1950, fordi det var i dårlig stand. Det er hverken kjent hvem som lagde tårnet, om tårnet hadde noen årstall eller initialer, eller om tårnet ble modernisert på noe tidspunkt. Klokka ble trolig brukt som matklokke og for å varsle brann. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Klokka finnes fortsatt. Den har følgende inskripsjon: «STØBT AF BERNT FORSET SINGSAAS AAR 1844».

Hommerstad nedre, g.nr. 202, b.nr. 1
(HFK.KT.L.44.001)

Klokketårnet på Hommerstad nedre er i sveitserstil. Det har kryssformet saltak med teltformet midtparti. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Det ble utført restaureringsarbeider på 1950-tallet. Tårnet ble sist malt rundt år 2005. Vindfløyen har påskriften «AG 1921». Initialene står for Anders Gjestvang. Han eide gården i 1921. Det er verken kjent hvem som har laget tårnet, eller om det har noen andre årstall eller initialer. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider. I dag bruker folkene på gården klokka for å ringe julen inn. De ringer kl 17.00 på julaften. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Det er uvisst om det er inskripsjoner på klokka. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02045 i Digitalt museum.

Hommerstad øvre, g.nr. 203, b.nr. 1
(HFK.KT.L.43.001)

Klokketårnet på Hommerstad øvre har saltak og enkle utsmykninger. Tårnet står på stabburet, og er i dårlig stand. Stabburet er bygget ca. 1850. Tårnet er trolig ikke modernisert eller forandret. Tidligere var taket tekt med spon, men i dag er det kun planker igjen. Tårnet har ingen værhone. Det er hverken kjent hvem som har laget tårnet, eller om det har noen initialer eller årstall. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider. I dag er den tatt ned, og er derfor ikke i bruk. Klokka har følgende inskripsjon: «TIL F. LARSEN STØBT. AF. HANS SKIERSTAD I ELVERUM. 1840 N. 92». Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02046 i Digitalt museum fra 1948-49.

Høllingstad (Hølingstad), g.nr. 206, b.nr. 1
(HFK.KT.L.16.001)

Klokketårnet på Høllingstad (Hølingstad) har telttak og er utført i en enkel stil. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. I 2010 ble tårnet restaurert av Jørn Hansson. Den opprinnelige utformingen ble bevart. Det er ikke kjent hvem som satte opp tårnet. Det er heller ingen kjente initialer eller årstall på tårnet. Tårnet har ikke værhaner. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider. Den har følgende inskripsjon: «STØBT AF SMIDTH I CHRISTIANIA 1798». Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen.

Hønningstad, g.nr. 8, b.nr. 1
(HFK.KT.L.04.001)

Klokketårnet på Hønningstad har kryssformet saltak og sveitserstildetaljer. Tårnet er plassert på et bolighus, og er i god stand. Værhanen har ingen påskrift. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Det har ingen inskripsjoner. Det er heller ikke kjent om klokka har inskripsjoner. Klokka ble brukt for å varsle om måltider, og eventuelt brann. Tårnet ble vedlikeholdt på slutten av 1990-tallet. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-00588 i Digitalt museum.

Imset, g.nr. 37, b.nr. 1

(HFK.KT.L.23.001)

Klokketårnet på Imset har kryssformet saltak (lanterneform) i sveitserstil. Klokketårnet står på låven, og er i dårlig stand. Restaurering var planlagt da registreringen ble gjort i 2016. På vindfløyen står årstallet 1887. Stilen på tårnet er trolig ikke blitt endret eller modernisert. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, eller om det har noen initialer eller årstall utover det som finnes på vindfløyen. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider og eventuelle ulykker. Det er ingen vers eller rim knyttet til klangen på klokka.

Jevnaker, g.nr. 11, b.nr. 1
(HFK.KT.L.06.001)

Klokketårnet på Jevnaker er i sveitserstil og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Klokketårnet er plassert på stabburet, og er i god stand. På værhanen står årstallet 1900. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, om det har noen initialer eller om det er noen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider og eventuelt ved brann. Klokka er støpt av Hans Skierstad i 1835 og er nr. 51. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02190 i Digitalt museum fra 1948-49.

Karterud, g.nr. 97, b.nr. 1
(HFK.KT.L.25.001)

Klokketårnet på Karterud var i sveitserstil og hadde kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet er i dag tatt ned, men folkene på gården håper å kunne bygge det opp igjen i samme stil. Klokketårnet var plassert på stabburet. Stilen var trolig blitt endret noe i tidens løp. Det er ikke kjent hvem som hadde laget tårnet, og det hadde ingen årstall eller initialer. Trolig har tårnet hatt en værhane på et tidspunkt. Klokka falt ned en gang i forbindelse med reparasjon av tårnet, og en annen gang da den ble brukt for å varsle om brann på Norberg, som er en nabogård. Klokka har en lang sprekk. Den er antagelig i støpejern, og har påskriften «Rumsey» trolig fulgt av «& co». Det er mulig at klokka tidligere har vært kirkeklokke i Bodø eller fabrikklokke i Sulitjelma. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02237 i Digitalt museum.

Karud nordre, g.nr. 25, b.nr. 1
(HFK.KT.L.27.001)

Klokketårnet på Karud nordre har kryssformet saltak (lanterneform) og er i sveitserstil. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Årstallet 1901 står på værhanen. Dette er byggeåret for stabburet. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det er heller ingen initialer eller årstall på tårnet utover det som står på værhanen. Det er ikke kjent om tårnet er blitt modernisert. Klokka har ikke fungert siden 1927. Folkene på Karud nordre fulgte derfor klokka på nabogården Segla. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokka har ingen initialer eller årstall, men er trolig av typen Prindle Station gårdsklokke eller tilsvarende. Lyden av disse klokkene kan du høre på produsentens hjemmeside: www.prindlestation.com/farm.html. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02220 i Digitalt museum.

Kilde, g.nr. 196, b.nr. 7
(HFK.KT.L.49.001)

På Kilde finnes det en gammel matklokke, men kunnskap rundt den har gått tapt. Det er usikkert om det har vært klokketårn der tidligere, men det er sannsynlig. På klokka står det «OLE DYRENG FØDT 1844 ANLAGDE KILDE 1867. GIV OS I DAG VORT DAGLIGE BRØD OG FORLAD OS VOR SKYLD. STØPT AF K. SVENKERUD 1896».

Kjøs, g.nr. 123, b.nr. 1
(HFK.KT.L.38.001)

Klokketårnet på Kjøs har hjelmtak og er utført i enkel sveitserstil. Tårnet står på stabburet, og er i god stand. Stabburet er muligens bygget på 1700-tallet. Det ble gjort et større vedlikeholdsarbeid på tårnet på 1970-tallet. Værhanen som stod på tårnet tidligere, er tapt. Det er ikke kjent om det er noen inskripsjoner på tårnet eller på klokka. Det er heller ikke kjent hvem som har laget tårnet, og om det er noen vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider. Den er ikke i bruk i dag. Klokketårnet er synlig på s. 293 i *Norske gardsbruk: Hedmark fylke I* (1968).

Klæpa, g.nr. 199, b.nr. 1
(HFK.KT.L.37.001)

Klokketårnet på Klæpa har kryssformet saltak (lanterneform) og detaljer i sveitserstil. Tårnet står på en låve bygget i 2013. Det sto opprinnelig på stabburet. Klokketårnet fikk senere ny plassering på en eldre tømmerlåve på tunet. Tårnet ble restaurert ca. 2010, og flyttet til den nye låven. Det er i god stand. Erik Lahlum fra Stange stod for restaureringsarbeidet. På værhanen står det «T & L K 1902». Dette står for Torkild (?) og Lars Kleppen, som eide gården i 1902. Det er ikke kjent om matklokke og tårnet har noen inskripsjoner for øvrig, eller om det er noen vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Tidligere var klokka i bruk som matklokke. I senere tid har den blitt brukt under et bryllup på gården.

Kolset, g.nr. 230, b.nr. 1
(HFK.KT.L.55.001)

På Kolset er det i dag ikke klokketårn. Det gamle tårnet ble revet etter at bruken av klokka stilnet i 1960. Av gamle bilder kan en se at det var et enkelt klokketårn med saltak på stabburet. Også på Kolset var klokka i bruk som tradisjonell matklokke. På matklokka som fortsatt finnes på gården står det «ANDERS SKIEBAK ELVERUM 1838 NO. 23».

Fra 1946. Digitalt museum

Lund vestre, g.nr. 33, b.nr. 1

(HFK.KT.L.58.001)

På Lund vestre er det et forholdsvis nytt klokketårn. Tårnet blir betegnet som et «smykke» på gården og ble gitt som gave til tidligere eier i 1993. Det er tidligere fylkesagronom Asbjørn Torp som tegnet tårnet. Matklokka ble bestilt fra Olsen Nauen også i 1993. Om det tidligere har vært klokketårn på gården er usikkert, men det finne en værhane med årstallet 1910.

Løken store, g.nr. 217, b.nr. 1
(HFK.KT.L.18.001)

Klokketårnet på Løken store har elementer i sveitserstil. Taket er et kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet står på et bolighus, og er i middels til god stand. Selve klokken kommer trolig fra Løken lille, og har følgende inskripsjon: «1889 BEKOSTET AF EMIL OG SIGRID LØKEN STÖPT AF KARL SVENSKERUD». Emil og Sigrid Løken var eiere av Løken lille frem til 1913. Da Johan Thorud, eieren av Løken store, kjøpte Løken lille i 1914 er det mulig at han flyttet klokken fra Løken lille til Løken store for å bygge et klokketårn. Året for oppkjøpet stemmer overens med året som står på vindfløyen på tårnet, 1914. Det er ikke kjent hvorvidt det var klokketårn på Løken store før 1914. Klokka ble tidligere brukt til å varsle om måltider. Det er ingen kjente rim eller vers knyttet til klangen.

Myklegard, g.nr. 155, b.nr. 18
(HFK.KT.L.50.001)

På Myklegard er det et klokketårn som ble satt opp sammen med resten av bygningsmassen i 1989. Tårnet som står over inngangspartiet har kryssformet saltak.

Norderhov, g.nr. 17, b.nr. 1
(HFK.KT.L.34.001)

Klokketårnet på Norderhov har detaljer i sveitserstil og et høyt kryssformet saltak. Selve klokkehuset er dekket med spiler i ulik lengde, og danner et interessant uttrykk. Tårnet står på stabburet.

Norseng (Nørseng), g.nr. 15, b.nr. 1
(HFK.KT.L.08.001)

Klokketårnet på Norseng (Nørseng) har kryssformet saltak (lanterneform) og sveitserstildetaljer. Tårnet er plassert på stabburet, og er i middels til dårlig stand. På værhanen står det «OS 1887». Dette står for Ole Skøien. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, eller om det har noen inskripsjoner for øvrig. Klokka ble brukt for å varsle om måltider. Det er uvisst om det har vært noen vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02191 i Digitalt museum.

Rogstad lille, g.nr. 120, b.nr. 1
(HFK.KT.L.41.001)

På Rogstad lille står klokketårnet på stabburet. Det kan dateres til 1853. Tårnet har den typiske lanterneformen med lavt kryssformet saltak som forekommer i stor grad i Stangeområdet og deler av Løten. Tårnet er elegant med rik sveitserstil. Det har behov for å bli restaurert.

Rustad store, g.nr. 205, b.nr. 1
(HFK.KT.L.15.001)

Klokketårnet på Rustad store har enkelt saltak og sveitserstildetaljer. Tårnet er plassert på stabburet, og er i middels god stand. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Det er heller ingen kjente initialer eller årstall på tårnet. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider og eventuelt brann. Arbeidsfolkene kunne skille klangen på de ulike klokkene i området fra hverandre. I en periode på 1970-tallet ble klokka brukt i pinsen. Klokketårnet kan skimtes på bilde nr. 0415-00848 i Digitalt museum.

Rømmen store (Vestre Rømme, Raumvin), g.nr. 31, b.nr. 1
(HFK.KT.L.11.001)

Klokketårnet på Rømmen store (Vestre Rømme, Raumvin) har kryssformet saltak (lanterneform) og trekk fra både sveitserstil og empirestil. Klokketårnet er plassert på låven. Det ble delvis restaurert i 2013, og er i god stand. På vindfløyen står årstallet 1912. Dette året ble klokketårnet flyttet fra stabburet til låven. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, og det er heller ingen kjente initialer eller årstall på tårnet utover årstallet på vindfløyen. Klokka ble brukt for å varsle om måltider og ulykker. I tillegg ble den brukt ved høytider. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-00632 i Digitalt museum.

Segla, g.nr. 26, b.nr. 1
(HFK.KT.L.28.001)

Klokketårnet på Segla sto på låven. Låven og tårnet ble revet i 1971. Klokka finnes bevart. Den har påskriften «STØBT AF OVE SKIERBAK I ELVERUM 1837 N=4». Både opplysninger om klokketårnet samt bruken av klokka og tradisjonene knyttet til den er lite kjent. Klokketårnet som sto på låven er synlig på bilde nr. 0415-02170 i Digitalt museum fra 1948-49.

Sigstad, g.nr. 156, b.nr. 1
(HFK.KT.L.13.001)

Klokketårnet på Sigstad har hjelmtak og sveitserstildetaljer. Tårnet er plassert på stabburet, og er i god stand. Det ble restaurert på 1990-tallet. Byggeåret 1897 står på vindfløyen. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Klokka ble tidligere brukt som matklokke. Den ble også brukt ved bryllup og andre høytider. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen av klokka. Det vites ikke om det er noen inskripsjoner på klokka eller på treverket i tårnet. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-03434 i Digitalt museum.

Skramstad vestre, g.nr. 5, b.nr. 1
(HFK.KT.L.03.001)

Klokketårnet på Skramstad vestre har buet telttak og er utført i en enkel stil. Klokketårnet står på stabburet, og er i middels til god stand. På værhanen står det 1938. Dette året ble tårnet restaurert. På 1980-tallet ble stabburet flyttet. Tårnet har fått nye stolper (2 stk., som tidligere). Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet, om tårnet har noen inskripsjoner eller om det er noen vers eller rim knyttet til klangen. Klokka ble tidligere brukt for å varsle om måltider. Dette ble vanskelig da traktoren kom. Da alle etter hvert fikk armbåndsur, var det heller ikke nødvendig å ringe. Klokka er også blitt brukt i pinsen. Klokka har følgende inskripsjon: «Elverum N 96 1846 Støbt af Hans Skirstad». Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-01036 i Digitalt museum.

Skramstad østre (Skramstad store), g.nr. 29, b.nr. 1
(HFK.KT.L.22.001)

Klokketårnet på Skramstad østre (Skramstad store) har kryssformet saltak (lanterneform) og innslag av både sveitserstil og empirestil. Klokketårnet sto tidligere på låven. Det er i dag tatt ned i påvente av vedlikehold. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Det har heller ingen initialer eller årstall, verken på værhanen eller på selve tårnet. Eieren kjenner ikke til at utseendet på tårnet er blitt endret eller modernisert. Tidligere ble klokka brukt til å varsle om måltider og eventuelt brann. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Det ser ikke ut til å være noen inskripsjoner på selve klokka. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-00889 i Digitalt museum.

Skøyen (Skøyien, Skøi), g.nr. 204, b.nr. 1
(HFK.KT.L.40.001)

Klokketårnet på Skøyen (Skøyien, Skøi) har saltak og er utført i en enkel stil. Tårnet er i middels god stand, og står på bygningen som kalles veslestua. Veslestua ble skilt fra en større bygning, som i dag står på Domkirkeodden (Skøyenbygningen, gjenreist 1922). Klokketårnet ble da flyttet til den delen av bygget som ble stående igjen på gården. Tårnet har ingen værhone, og det er ukjent hvem som i sin tid laget det. Det er ikke kjent om det er noen initialer eller årstall på selve tårnet eller på klokka. Det er ingen vers eller rim knyttet til klangen. Tidligere ble klokka brukt til å varsle om måltider. Dette tok slutt etter krigen. Senere er den også blitt brukt i pinsen. Det finnes bilder av klokketårnet i Løten-kalenderen fra 2002. Klokketårnet er også synlig på bilde nr. 0415-00482 og 0415-00479 i Digitalt museum.

Solberg øvre, g.nr. 255, b.nr. 1
(HFK.KT.L.32.001)

Klokketårnet på Solberg øvre kan dateres til 1899, og har et elegant buet telttak tekket med tre. Klokkehuset har ur på en side. Klokketårnet har klassisistisk utforming, men detaljer i sveitserstil.

Stafseng, g.nr. 46, b.nr. 1
(HFK.KT.L.42.001)

Klokketårnet på Stafseng har buet telttak og innslag av sveitserstil og empirestil. Tårnet er plassert på stabburet, og er i god stand. Det er bygget i 1928, trolig av Ole M. Stenberg. Han var en snekkerkyndig tidligere eier av gården. Byggeåret står på vindfløyen på spiret. Klokketårnet har ingen initialer eller årstall for øvrig. Plankene som taket var tekt med, ble byttet ut med kreosotplanker ca. 1965. Året 1928 står også på matklokka. Klokka har andre inskripsjoner også, men disse er ikke kjent. Klokka ble brukt som matklokke frem til ca. 1950. I dag brukes den av og til i forbindelse med selskaper på gården. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen til klokka. Det var et klokketårn på gården også før 1928. Dette tårnet stod på en låve bygget på starten av 1900-tallet. Låven og tårnet brant ned i 1927. Det gamle klokketårnet var i sveitserstil, og hadde kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Dagens klokketårn er synlig på bilde nr. 0415-02794 og 0415-02197 i Digitalt museum.

Sæter, g.nr. 76, b.nr. 1
(HFK.KT.L.47.001)

Klokketårnet på Sæter har buet telttak og innslag av klassisistisk stil. Tårnet er plassert på låven, og er i middels god stand. På vindfløyen står det «OS 1948». Initialene står for Ovidia Senderud, mens 1948 er året låven ble restaurert. Det er hverken kjent hvem som har laget tårnet, eller om det har noen initialer eller årstall påskrevet. Tårnet har i dag ingen klokke. Bruken av klokka og tradisjonene knyttet til den, er ikke kjent.

Tangnes, g.nr. 181, b.nr. 1
(HFK.KT.L.14.001)

Klokketårnet på Tangnes sto på stabburet, men ble tatt ned i 1977. Klokken ble brukt for siste gang på Bots- og bededagen i 1946. Da varslet folkene på gården om at låven sto i brann. Selve klokka er gammel, og har følgende inskripsjon: «IONAS DEIENSTROMS BONE KLACKA TIL SIÖRE 1766». Svein Liven skriver i artikkelen «Ei gammel matklokke» (se årboken *Lautin 2011*) at Ionas Deienstrom var vise-prost med tilknytning til gården Snöre i Ekshärad i Sverige. Det er en skade på den andre bokstaven (i-en) i ordet «SIÖRE» på klokken. Gitt Deienstroms bakgrunn, har det trolig stått «SNÖRE» på klokken. Ordet «BONE» kan være latin. Da betyr det god. Slik kan inskripsjonen tolkes til å bety «IONAS DEIENSTROMS GODE KLOKKE TIL SNÖRE 1766». Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-01995 i Digitalt museum fra 1948-49.

Tofsrud, g.nr. 2, b.nr. 1
(HFK.KT.L.01.001)

Klokketårnet på Tofsrud har klassisistiske detaljer og et elegant buet telttak. I dag står tårnet på stabburet. Det ble satt opp der i 1980. Det gamle tårnet i samme stil var lokalisert på bryggerhuset, men det ble revet i 1960. Foruten til måltider ble matklokka også brukt til å varsle brann og ulykker.

Fra 1848-49. Digitalt museum

Torp søndre, g.nr. 4, b.nr. 1
(HFK.KT.L.21.001)

På Torp søndre står klokketårnet på stabburet. Tårnet som er i rik sveitserstil ble satt opp i 1905 og er uendret. Det har et kryssformet saltak og er en staselig konstruksjon. Også på Torp ble klokka brukt som tradisjonell matklokke.

Trømnes, g.nr. 191, b.nr. 1
(HFK.KT.L.36.001)

Klokketårnet på Trømnes står på stabburet. Tårnet har den typiske lanterneformen en finner flere steder i Løten, men også som er svært typisk for Stangeområdet. Klokketårnet er forholdsvis lavt med kryssformet saltak og med detaljer i sveitserstil. Klokketårnet har ingen årstall, men på vindfløyen står det 1916.

Tønset, g.nr. 13, b.nr. 1
(HFK.KT.L.20.001)

Klokketårnet på Tønset er i sveitserstil og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. På vindfløyen står det «OF 1921». Initialene står for Olaf Finden. Han eide gården i 1921. Det er hverken kjent hvem som har laget tårnet, eller om tårnet har noen årstall eller initialer for øvrig. Det er ingen kjente endringer av tårnets utforming. Frem til ca. 1950 ble klokka brukt for å varsle om måltider. Et par år ble det også ringt i pinsen, etter initiativ fra Bygdekvinnelaget. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02186 i Digitalt museum.

Veen (Ven), g.nr. 18, b.nr. 1
(HFK.KT.L.33.001)

Klokketårnet på Veen (Ven) har kryssformet saltak (lanterneform) og innslag av både sveitserstil og empirestil. Tårnet er plassert på en fjøslåve. Det ble restaurert i 2006, og er i god stand. Spiret har en vindfløy der det står «PH 1880». P-en står trolig for Per eller Peder, mens H-en står for Hovin. Han er en tidligere eier av gården. Det er ukjent hvem som har laget tårnet, eller om det er noen øvrige årstall eller initialer på det. Bruken av klokka og tradisjonene knyttet til den, er ikke kjent. Klokka har inskripsjoner, men disse er ikke mulig å tyde fra bakken. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-03119 og 0415-02310 i Digitalt museum. Bildet nedenfor er tatt i 1910.

Vembstad, g.nr. 193, b.nr. 1
(HFK.KT.L.31.001)

Klokketårnet på Vembstad (Vemstad) har saltak og enkle sveitserstildetaljer. Tårnet står på stabburet, og er i middels god stand. Stabburet er trolig bygget på slutten av 1800-tallet. Det har ikke vært klokke i tårnet siden 1936. En tidligere eier tok med seg klokka, trolig til Tronhus i Vang. Tårnet har ingen værhone, og heller ingen initialer eller årstall. Det er heller ingen vers eller rim knyttet til klangen på klokka. Folkene på gården fulgte matklokka på nabogården Trømnes. Dette tok slutt på 1950-tallet. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-02168 i Digitalt museum.

Vollestad (Vølestad), g.nr. 27 b.nr. 1
(HFK.KT.L.26.001)

Klokketårnet på Vollestad (Vølestad) har buet telttak. Det er plassert på et stabbur, og er i god stand. Stabburet og tårnet ble satt opp i 1991-1992. Eieren gjorde arbeidet selv. På værhanen står årstallet 1992. Selve klokka har påskriften «Vollestad Løten 1992». Det er ingen kjente inskripsjoner eller årstall på tårnet for øvrig. Klokka er ikke blitt brukt som matklokke.

Økvæstad, g.nr. 50, b.nr. 1
(HFK.KT.L.57.001)

På Økvæstad er det i dag et klokketårn. Det ble rehabilitert i 1985. Initialene O.I for Ole Ihrstad som er far til nåværende eier står på tårnet. Det er værhane på tårnet, men i ingen klokke i dag. Bygdesnekker Arne Larsen skal ha laget tårnet. Klokka ble brukt som tradisjonell matklokke.

Ådalsbruk skole, g.nr. 224, b.nr. 125
(HFK.KT.L.53.001)

På Ådalsbruk skole er det et klokketårn. Klokketårnet har utenpåliggende og synlig konstruksjon med telttak tekket i kobber. Klokka skal visstnok være klokka som hang på Aadalsbrug verk og varslet brannen i 1928. Denne historien er det allikevel noe usikkerhet rundt, da klokka på Aadalsbrug verk skal være kjøpt tilbake til Baldishol gård på Nes. På klokkas oppheng står det skrevet «TILHØRER STIFTELSEN KLEVFOS. UTLÅNT TIL LØTEN KOMMUNE 1994».

Ånestad (Aanestad), g.nr. 155, b.nr. 1
(HFK.KT.L.12.001)

Klokketårnet på Ånestad (Aanestad) er i sveitserstil og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet er plassert på stabburet. I 2012 ble klokketårnet restaurert. Da fikk det bl.a. nytt tak og nytt spir. Tårnet er derfor i god stand. Årstallet 1904 står på vindfløyen. Det er ikke kjent hvem som har laget tårnet. Det er heller ikke kjent om det er noen inskripsjoner på tårnet utover årstallet på vindfløyen. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider. Den ble også brukt for å ringe julen inn. Det er ingen kjente vers eller rim knyttet til klangen. Det er ikke kjent om det er noen inskripsjoner på selve klokka, men det er mulig at årstallet 1904 er støpt inn. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0415-00638 i Digitalt museum.

Aalstad	Hamar	HFK.KT.H.28.001
Alderslyst	Hamar	HFK.KT.H.26.001
Alhaug	Hamar	HFK.KT.H.55.001
Arnset østre	Hamar	HFK.KT.H.46.001
Bekkevoll	Hamar	HFK.KT.H.44.001
Blystad vestre	Hamar	HFK.KT.H.22.001
Blæstad	Hamar	HFK.KT.H.39.001
Børstad gård	Hamar	HFK.KT.H.33.001
Dystvold vestre	Hamar	HFK.KT.H.42.001
Dystvold østre	Hamar	HFK.KT.H.41.001
Flagstad vestre	Hamar	HFK.KT.H.31.001
Frogner	Hamar	HFK.KT.H.05.001
Gihljar	Hamar	HFK.KT.H.29.001
Gutteberg	Hamar	HFK.KT.H.58.001
Hafsal	Hamar	HFK.KT.H.17.001
Hanum østre	Hamar	HFK.KT.H.38.001
Helstad	Hamar	HFK.KT.H.43.001
Hjellum gård	Hamar	HFK.KT.H.04.001
Hommelstad	Hamar	HFK.KT.H.02.001
Ilseeng	Hamar	HFK.KT.H.54.001
Immerslund store	Hamar	HFK.KT.H.20.001
Immerslund vestre	Hamar	HFK.KT.H.08.001
Ingeberg lille	Hamar	HFK.KT.H.09.001
Ingeberg store	Hamar	HFK.KT.H.24.001
Ingvoldstad	Hamar	HFK.KT.H.21.001
Kallerud	Hamar	HFK.KT.H.40.001
Karset	Hamar	HFK.KT.H.23.001
Kjøs	Hamar	HFK.KT.H.25.001
Lerhus	Hamar	HFK.KT.H.03.001
Liberg	Hamar	HFK.KT.H.19.001
Lindholt	Hamar	HFK.KT.H.18.001
Narmo vestre	Hamar	HFK.KT.H.35.001
Nashaug	Hamar	HFK.KT.H.53.001
Nyhus gård	Hamar	HFK.KT.H.13.001
Opsahl lille	Hamar	HFK.KT.H.36.001
Opsahl store	Hamar	HFK.KT.H.10.001
Rabstad	Hamar	HFK.KT.H.16.001
Skraastad nedre	Hamar	HFK.KT.H.27.001
Skraastad øvre	Hamar	HFK.KT.H.37.001
Skramstad	Hamar	HFK.KT.H.11.001
Stanger	Hamar	HFK.KT.H.56.001
Store Hubred	Hamar	HFK.KT.H.34.001+002
Store Hubred	Hamar	HFK.KT.H.34.001+002
Svenkerud vestre	Hamar	HFK.KT.H.14.001
Sælid	Hamar	HFK.KT.H.49.001
Søndre Tomter	Hamar	HFK.KT.H.32.001
Tommelstad	Hamar	HFK.KT.H.52.001
Tomter nordre	Hamar	HFK.KT.H.12.001
Torshov	Hamar	HFK.KT.H.48.001
Tronhus	Hamar	HFK.KT.H.15.001
Vang prestegård (Toneheim folkehøgskole)	Hamar	HFK.KT.H.07.001
Vidarshov	Hamar	HFK.KT.H.01.001
Voll nedre	Hamar	HFK.KT.H.30.001
Åker gård	Hamar	HFK.KT.H.06.001

Aalstad, g.nr. 171, b.nr. 1
(HFK.KT.H.28.001)

Klokketårnet er i klassisistisk stil. Taket er et buet telttak. Tårnet er i god stand. Det står på et bolighus, bygget ca. 1770-1780. Huset var opprinnelig hovedbygning på gården, men fungerer i dag som drengestue. Tårnet er sannsynligvis bygget i 1868, i forbindelse med at huset det står på ble flyttet innad på tunet, og endret fra hovedhus til drengestue. Værhanen har påskriften 1868. Tårnet ble restaurert på slutten av 1980-tallet. Da ble plankene på taket erstattet med kobber. Det er mulig at tårnet er bygget av en gardssnekker. Påskriften på klokka er ikke kjent. Sannsynligvis er klokka støpt av en slektning av folket på garden. Slektningen kom fra Furnes-traktene. Tidligere ble klokka brukt som matklokke. Sannsynligvis var den i bruk frem til hestene, og med dem arbeidsfolkene, forsvant fra garden. I dag brukes klokka i pinsen. Klokketårnet er synlig på bilder fra Aalstad (søk «Ålstad») i Digitalt Museum og i *Vangsboka: g.nr. 153-177* (1988, s. 332-333).

Alderslyst, g.nr. 153, b.nr. 1
(HFK.KT.H.26.001)

Klokketårnet på Alderslyst ble satt opp i forbindelse med at nytt tak ble lagt på stabburet. Det gamle klokketårnet ble revet samtidig på 1990-tallet. Selve matklokka ble gitt som bryllupsgave i 1818, og bærer inskripsjoner med navn på de som giftet seg. Som tradisjonell matklokke ble den brukt fram til slutten av 1950-tallet, men ble i 1989-1990 også brukt i forbindelse med en brann. I dag blir klokka brukt i pinsen.

Alhaug, g.nr. 153, b.nr. 18
(HFK.KT.H.55.001)

På Alhaug ble det satt opp et klokketårn i 2016 på et relativt nytt stabbur. Dagens klokketårn har kobbertak og er enkel i formen. Taket er kjegleformet tak. Tidligere var det et annet klokketårn fra 1993 på samme stabbur. Dette var mindre. Klokka er fra Mora i Sverige.

Arnset østre, g.nr. 163, b.nr. 1
(HFK.KT.H.46.001)

Klokketårnet på Arnset østre sto på stabburet. Tårnet ble revet på 1960-tallet. Værhanen og klokka er bevart. På værhanen står «M.L. 1900». Initialene står for Mathias Løvlie. Trolig ble tårnet satt opp mens han eide gården. Klokka har følgende inskripsjon: «O. OLSEN & SØNS KLOKKESTØPERI NAUEN DR. TØNSBERG 1902». Trolig ble klokka brukt ved måltider, høytider og brann. Det er ingen kjente rim eller vers knyttet til klangen på klokka. Historien forteller at tårnet ble revet fordi folkene på gården var redd for at det skulle falle ned. Da de begynte å rive, viste det seg imidlertid at tårnet var mer solid enn de hadde trodd. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-04729 i Digitalt museum som er fra mellom 1910-15.

Bekkevold, g.nr. 169, b.nr. 2

(HFK.KT.H.44.001)

Klokketårnet på Bekkevold er under oppføring. Grunnarbeidet ble gjort da driftsbygningen ble satt opp i 2002, men arbeidet ble ikke ferdigstilt. Ettersom taket på tårnet ikke er bygget, og klokke og værhane ikke kjøpt inn, er det foreløpig ikke så mye å fortelle om dette tårnet.

Blystad, g.nr. 71, b.nr. 1

(HFK.KT.H.22.001)

Klokketårnet på Blystad etterligner empirestil og har buet telttak. Tårnet er i god stand. Dagens klokketårn står på et hønsehus satt opp i 2012. Årstallet 2012 står på værhanen. Selve klokka sto på hovedhuset mellom ca. 1930 og ca. 1950. Før klokka ble flyttet til klokketårnet på hovedhuset, hadde den hengt i et klokkeoppheng som sto på bakken. Opphenget hadde stått der i alle fall fra 1880. Det er støpt inn et årstall fra slutten av 1700-tallet på klokka, muligens 1779 eller 1799. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider (frem til ca. 1950). I dag brukes klokka i pinsen.

Blæstad, g.nr. 67, b.nr. 1

(HFK.KT.H.39.001)

Klokketårnet på Blæstad er enkelt utformet og har buet telttak. Det er i middels til god stand. Tårnet står på et stabbur, bygget ca. 1750. Klokketårnet virker å være av nyere dato enn selve stabburet, ettersom det finnes bilder i Digitalt museum der stabburet ikke har klokketårn. Stabburet ble bygget om til korntørke ca. 1970. Gården ble kjøpt i 1918 for å gjøres om til landbruksskole. Det er uvisst i hvilket omfang klokka har vært i bruk i driften av skolen. Klokka er ikke i bruk i dag. Klokketårnet ser ut til å være med på foto nr. 0414-03396 i Digitalt museum.

Børstad gård, g.nr. 4, b.nr. 1/2
(HFK.KT.H.33.001)

Klokketårnet på Børstad er i sveitserstil og har enkelt saltak. Tårnet er i god stand. Det står på det største av to stabbur, bygget mellom 1875 og 1890. Bygningen og klokketårnet er tegnet av arkitekt Nissen. Vedlikehold av sveitserdetaljene ble utført Jan Prunk ca. 1990. Klokketårnet har værhane, men ingen synlig påskrift. Klokka ble brukt som matklokke frem til en gang på 1960-tallet. Folket på gården ringte i en periode i klokka i pinsen, men klokka er ikke i bruk i dag. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-00010, 0414-00210, NO-27219-05 og NO-27219-06 i Digitalt museum.

Dystvold vestre, g.nr. 82, b.nr. 1
(HFK.KT.H.42.001)

Klokketårnet på Dystvold vestre har buet telttak. Tårnet er utført i en enkel stil, og er i god stand. Det står på låven, som er bygget i 1941. Klokketårnet er trolig satt opp noen få år senere. Værhanen har årstallet 1941 påskrevet. Det er mulig at familien på gården hadde med seg klokka fra Gudbrandsdalen, men det vites ikke sikkert. Klokka har tidligere fungert som matklokke, men er i dag ikke i bruk. Det fortelles at da klokka skulle monteres, var det én mann som bar den opp alene.

Dystvold østre, g.nr. 82, b.nr. 5
(HFK.KT.H.41.001)

Klokketårnet på Dystvold østre sto midt på dagens låve. Tårnet ble revet tidlig på 1940-tallet, da låven fikk et tilbygg (fjøs) og taket ble forlenget. Klokketårnet hadde buet telttak og ser ut til å ha vært i klassisistisk stil eller empirestil. Klokketårnet hadde spir, men det er ikke mulig å se noen værhaner. Selve klokka finnes bevart. Den har fine siseleringer og følgende inskripsjon: «STØBT AF BORGER RIISE VED TØNSBERG 1805». Klokka ble brukt til å varsle om måltider frem til at klokketårnet ble revet på 1940-tallet. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-06982 som er fra 1939 i Digitalt museum.

Flagstad vestre, g.nr. 27, b.nr. 1
(HFK.KT.H.31.001)

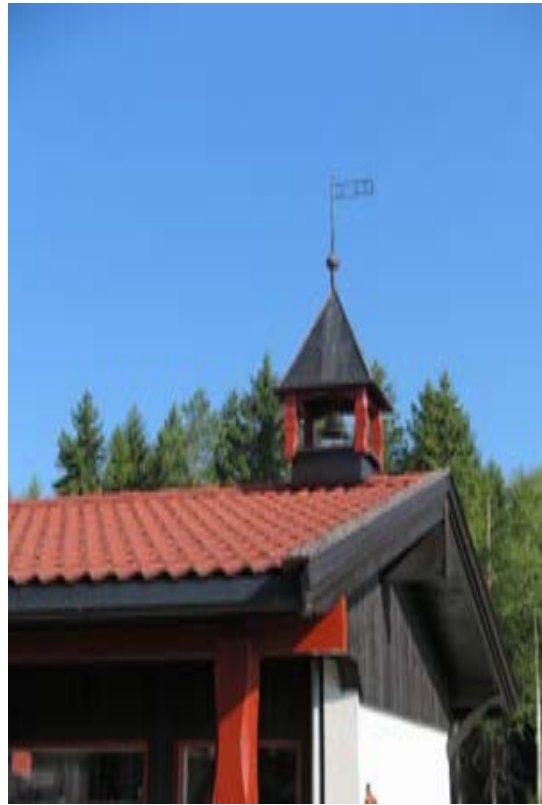
Klokketårnet har sveitserdetaljer og buet telttak i plank. Tårnet i god stand. Det står på et stabbur bygget rundt år 1750. Stabburet ble flyttet innad på tomten en gang før 1890. Tårnet ble malt ca. 2014. Værhanen har påskriften «PF», som står for Peder Flagstad, og «1884», som sannsynligvis referer til tårnets byggeår. Tidligere ble klokka brukt til å ringe inn ved måltider. Det var dugurd i 10-tiden og middag i 14-tiden. Det er uklart om de ringte i klokka til kvelds. Nabogården fulgte klokka på Flagstad vestre. Klokka var i bruk som matklokke frem til ca. 1950. I dag ringes det i klokka i pinsen. Tårnet er synlig på flyfoto fra Flagstad tatt i 1949. Bildet har nummeret 0414-00205 i Digitalt museum.

Frogner, g.nr. 181, b.nr. 1
(HFK.KT.H.05.001)

Klokketårnet på Frogner ble revet i 1915, fordi låven det stod på, ble tatt ned. Tårnet sto trolig i nordenden av den gamle låven. Klokka ble antakelig brukt som matklokke. Selve klokka er bevart. Den har påskriften «STOBT AF BERNT FORSET SINGSAAS 1845».

Gihljar, g.nr. 193, b.nr. 20
(HFK.KT.H.29.001)

Klokketårnet har telttak og er i god stand. Tårnet står på en bygning som i dag er verksted, og som ble satt opp ca. 1973. Tårnet ble bygget i forbindelse med restaureringen av bygningen, ca. 1990. Tårnet ble malt og vedlikeholdt i 2018. Sokkelen på tårnet skjuler utblåsningsrøret for eksosavsuget i verkstedet. Værhanen har påskriften «G 1968». G'en referer til året tomten, Gihljar, ble grunnlagt. G'en har slik en dobbelt betydning, ettersom den også kan stå for «grunnlagt». Klokka har påskrift, men den eksakte teksten er ukjent. Klokka er laget av klokkestøper Ola Polden på Nordmøre. Klokketårnet er satt opp som dekor, og klokka brukes ikke. Den er likevel fullt funksjonell.

Gutteberg, g.nr. 23, b.nr. 1
(HFK.KT.H.58.001)

Klokketårnet på Gutteberg er et enkelt klokketårn. Et saltak over to stolper danner avslutningen på en av driftsbygningene inn mot tunet.

Hafsal, g.nr. 76, b.nr. 1
(HFK.KT.H.17.001)

Klokketårnet på Hafsal er i sveitser/nyklassisistisk stil med buet telttak. Det er i god stand. Tårnet står på stabburet, som ble flyttet innad på tunet i 1931. Ifølge *Norske gardsbruk: Hedmark fylke II* (1943) ble stabburet bygget 1890. Det er derfor grunn til å tro at tårnet ble bygget omkring århundreskiftet. Utseende på tårnet ble endret en gang mellom 1931 og 1950. Det ble utført vedlikehold på klokketårnet rundt år 2015, da taket ble byttet ut. Det opprinnelige metallet ble bevart, mens treverket ble byttet ut med sibirsk lerk. Arbeidet ble utført av en polsk håndverker. Tårnet har værhanen uten initialer og årstall. Årstallet 1936 står på klokka. Klokka er laget av Olsen-Nauen fra Tønsberg. Det er ukjent hva som skjedde med den gamle klokka. Klokka var i bruk som matklokke på 1930-tallet. I dag brukes den i pinsen. Værhanen har blitt brukt som blink.

Hanum østre, g.nr. 178, b.nr. 1
(HFK.KT.H.38.001)

Klokketårnet på Hanum østre er i klassisistisk stil med buet telttak. Tårnet står på et stabbur. Både stabburet og tårnet er i dårlig stand. Klokka ble tidligere brukt til å varsle om måltider (frem til ca. 1950), og muligens brann. Klokka har også vært brukt i pinsen. Selve klokka kommer muligens fra gården Gihle. Klokketårnet er synlig på bilde nummer DOK-03227 i Digitalt museum.

Helstad, g.nr. 175, b.nr. 1
(HFK.KT.H.43.001)

Klokketårnet på Helstad ble revet ca. 1985. Et gammelt bilde viser at tårnet sannsynligvis hadde kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet stod på drengestua, som ble bygget i 1890-årene, ifølge *Vangsboka: g.nr. 153-177* (1988, s. 468-469). Selve matklokka er bevart. Den har påskriften «GUTEN I FAHLUN ÅR 1802 AF E. GÖTHE». Klokka ble tidligere brukt som matklokke. Den ble også i en periode brukt i pinsen. Klokketårnet er synlig på et bilde som finnes i *Vangsboka: g.nr. 153-177* (1988, s. 468) og i Digitalt museum nr. 0414-00882 fra 1917.

Hjellum gård, g.nr. 19, b.nr. 1
(HFK.KT.H.04.001)

Klokketårnet på Hjellum gård er i sveitserstil. Tårnet har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Værhanen har ingen årstall eller initialer. Tårnet er i god stand, og er plassert på bygget som kalles stall-låven. Stall-låven ble muligens bygget rundt 1900. Klokka ble brukt for å varsle om måltider, og muligens brann. På slutten av 1960-tallet ble det ringt i klokka i pinsen.

Hommelstad, g.nr. 171, b.nr. 1
(HFK.KT.H.02.001)

Klokketårnet er i sveitserstil med buet telttak. Det står på stabburet. Tårnet ble restaurert ca. 1985, og er i god stand. Stilen ble ikke endret. Stabburet var tidligere hvitt, men pusset opp og malt rødt på midten av 1970-tallet. Værhanen har initialene «KHLH» påskrevet. De står for Karen Hommelstad og Lars Hommelstad. Årstallet 1889 står også på værhanen. Frem til ca. 1950 ble klokka brukt til å varsle om måltider. I dag blir den brukt i forbindelse med pinsen (det ringes ca. kl. 9), ved bryllup og ved middagsfester. Klokkingen i pinsen ble initiert av sogneprest Hovden. På nabogarden mente de at klokka på Hommelstad sa: «Inn å få graut, inn å få graut». Klokketårnet er synlig på bildet fra Hommelstad i *Norske gardsbruk: Hedmark fylke I* (1969).

llseng, g.nr. 191, b.nr. 1
(HFK.KT.H.54.001)

På llseng gård danner klokketårnet avslutningspartiet på den store vinkellåven inn mot tunet. Tårnet kan sammen med låven dateres til 1912, og har enkle detaljer i sveitserstil. Taket er et buet telttak over fire stolper.

Imerslund vestre, g.nr. 31, b.nr. 1
(HFK.KT.H.08.001)

Klokketårnet står på stabburet, og er i god stand. Tårnet er i sveitserstil. Det har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Værhanen har initialene «MI 1906». MI står for Mikkell Imerslund. Klokka er sannsynligvis produsert rundt 1900 og kjøpt ny. Tårnet ble trolig bygget av en gardssnekker. Tårnet ble restaurert ca. 1990-1991 og ca. 2015. I 2015 ble sveitserstildetaljer fornyet og tårnet fikk nytt kobbertak. Tidligere ble klokka brukt til å varsle om måltider og trolig brann. Den brukes i dag i forbindelse med selskaper, f.eks. når måltidet starter.

Ingeberg lille, g.nr. 24, b.nr. 1
(HFK.KT.H.09.001)

Klokketårnet på Ingeberg lille står på stabburstaket. Tårnet er i rik og velholdt sveitserstil, og bærer preg av godt vedlikehold. Stabburet står på opprinnelig plass, og den dag i dag er klokka fortsatt i bruk både i forbindelse med pinse og andre høytider. Klokketårnet fra 1913 er i rik sveitserstil og har et høyreist kryssformet saltak med et kjegleformet midtparti. I 1993 ble tårnet restaurert og en snekker fra Gausdal ble brukt til å restaurere det gamle spontaket. Selve klokka vites det lite eller ingenting om, annet at det er ei rikt dekorert klokke med mønster hele vegen rundt nedre del. Tårnet og stabburet er hvitmalt som visstnok er opprinnelig fargesetting. Initialene «SWKW» står skrevet på værhanen. W-ene står for Watnebryn. Gårdene i områdene slo med klokka i ulik takt. På Ingeberg lille var takten «ta-ta-tam, ta-ta-tam».

Ingeberg store, g.nr. 25, b.nr. 1
(HFK.KT.H.24.001)

Klokketårnet på Ingeberg store står på det svartmalte stabburet, og har rik detaljering i sveitserstil. Tårnet er forholdsvis nytt. Det kan dateres til 2002 som er det årstallet som står på værhanen. Det kryssformede saltaket med kjegleformet midtparti danner et fint blikkfang på tunet.

Ingvoldstad, g.nr. 172, b.nr. 1
(HFK.KT.H.21.001)

Ingvoldstad har et klokketårn i sveitserstil med kryssformet saltak og kjegleformet midtparti. Klokketårnet står på et stabbur som er bygget på 1600-tallet. Tårnet ble restaurert på 1990-tallet. Da ble bl.a. taket skiftet. Tårnet er i god stand. Værhanen har initialer påskrevet, kanskje «OI» eller «OJ». Dette kan muligens referere til Ole Johannessen Ingvoldstad, som ifølge *Vangsboka: g.nr. 153-177* (1988, s. 388) kjøpte gården i 1909. Klokka ble tidligere brukt som matklokke frem til 1950-tallet. I dag brukes klokka i pinsen og ved høytidelige anledninger. Klokketårnet er synlig på bildet fra Ingvoldstad i *Norske gardsbruk: Hedmark fylke I* (1969, s. 378) og i Digitalt museum.

Kallerud, g.nr. 117, b.nr. 1
(HFK.KT.H.40.001)

Klokketårnet på Kallerud sto på stabburet, i østre enden av mønet. Tårnet ble revet på 1970-tallet. Bilder i Digitalt museum viser at tårnet hadde buet telttak. Det hadde muligens sveitserdetaljer, men det er vanskelig å avgjøre ut i fra bildene. Stabburet er ifølge *Vangsboka g.nr. 115-152* (2014 [2004], s. 88-89) nevnt i en branntakst i 1839, og må derfor være bygget før dette året. Klokketårnet og selve klokken står nevnt som løsøre i branntaksten fra 1868, og dette gir oss en indikasjon på alderen på tårnet. Inskripsjonen på klokken som i dag finnes på Kallerud, forteller oss at denne klokken er «STØBT AF I. A. HOLTE TIL OLE OG JULIE IMERSLUND KALLERUD I VANG 1891 NO. 622». Det tyder på at denne klokken er en annen enn den som er nevnt i branntaksten fra 1868. Sannsynligvis er klokken støpt på Holte klokkestøperi i Kolbu på Toten. Se mer om Holte klokkestøperi i Tore R. Tøndervolds (Norsk håndverksinstitutt) korte tekst om emnet: <https://handverksinstituttet.no/Prosjekter/KLOKKESTOEPING-PAA-TOTEN> [24.07.2018]. Tidligere ble klokka brukt som matklokke. Den ble også brukt i pinsen før klokketårnet ble revet. Ole og Julie, som klokka er støpt for, eide Kallerud fra 1871 til 1926 (se *Vangsboka g.nr. 115-152* (2014 [2004], s. 98). Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-05870, 0414-00117 og 0414-00232 i Digitalt museum.

Kallerud 117/1. Bildene er fra 1950-tallet og fra mellom 1900-1910

Karset, g.nr. 63, b.nr. 1

(HFK.KT.H.23.001)

Klokketårnet på Karset er i sveitserstil. Det har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet ble restaurert i 2004, og er utformet tilnærmet identisk det gamle tårnet som ble bygget i 1902. Restaureringsarbeidet i 2004 ble utført av snekkerlaget til Nils Tore Aamodt. Svein Staff stod for utskjæringen av sveitserstildetaljene. Tårnet er i god stand. Værhanen har initialene «HK-HK» og årstallet 1902 påskrevet. Initialene referer til ekteparet Helga Karset og Helge Karset. Klokka har innskriften «STØBT AF CHRISTOFFER GULSKEGRU 1856». Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider (frem til ca. 1950) og ulykker. I dag brukes den i pinsen og ved selskaper. Tårnet som ble bygget i 1902 er synlig bl.a. på et privat foto tatt i 1960 og på et flyfoto i Digitalt museum.

Kjøs, g.nr. 81, b.nr. 1
(HFK.KT.H.25.001)

Klokketårnet på Kjøs har klassisistiske trekk med innslag av sveitserstil. Det har buet telttak, og er i god stand. Tårnet står på stabburet. Stabburet ble flyttet og restaurert tidlig på 1990-tallet. Klokketårnet ble restaurert i 1989. Da ble taket og muligens noen stolper byttet. Arbeidet ble utført av Arvid Nordli. Værhanen har årstallet «1880» påskrevet. Antakelig er dette stabburets byggeår. Den tidligere bruken av klokka er usikker. I dag brukes den av og til i pinsen.

Lerhus, g.nr. 22, b.nr. 1
(HFK.KT.H.03.001)

Klokketårnet på Lerhus er bygget i sveitserstil. Tårnet har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Årstallet 1894 står skrevet på værhanen. Opprinnelig klokketårn ble revet i 1998. En kopi ble satt opp igjen samme år. Tårnet er i god stand, og står på stabburet. Tårnet er synlig på et bilde i Digitalt museum.

Liberg, g.nr. 119, b.nr. 1
(HFK.KT.H.19.001)

På Liberg har de et klokketårn i sveitserstil med kryssformet saltak og med kjegleformet midtparti. Tidligere var det klokketårn på et gammelt stabbur på gården. Dette stabburet, og klokketårnet, ble revet rundt år 1900. Dagens klokketårn står på et stabbur som er bygget år 1900. Klokketårnet er trolig bygget noe senere. Klokketårnet er i god stand. Initialene «OHS» (Ole Helgesen Ålstad) og årstallet 1868 står skrevet på værhanen. Klokka var i bruk som matklokke frem til ca. 1950. Nabogårdene ringte i klokkene sine i en fast rekkefølge. Så sent som på slutten av 1960-tallet ble klokka brukt for å varsle folkene på gården om at en av de andre hadde skadet seg, og trengte hjelp. I dag brukes klokka i pinsen, ved selskaper og anledninger som bryllup. På Liberg trekkes klokka etter følgende rytme: enkeltslag-dobbeltslag-enkeltslag-dobbeltslag. Gamle bilder i *Vangsboka: g.nr. 115-152* (2014 [2004], s. 184) og i Digitalt museum viser bl.a. det første klokketårnet.

Lindholt, g.nr. 165, b.nr. 1
(HFK.KT.H.18.001)

Klokketårnet på Lindholt er i sveitserstil. Tårnet er i middels til god stand, og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Taket på klokketårnet ble byttet på 2000-tallet. Det opprinnelige blikktaket ble da erstattet med kobbertak. Tårnet står på ei drengestue. Ifølge *Vangsboka: g. nr. 153-177* (1988, s. 193) ble drengestua bygget i 1905-06. Klokketårnet har værhane, men vindfløyen med initialer og årstall har falt ned. Årstallet 1881 er støpt inn i klokka, og i tillegg er det et navn, muligens Ole. Resten av navnet er ikke synlig fra drone. *Vangsboka: g. nr. 153-177* (1988, s. 193) oppgir at matklokka er laget av elverumsingen Ove Skjærbakken. Derfor kan vi anta at det er hans navn som står på klokka. Klokka ble brukt for å varsle om måltider og brann frem til rundt 1950-tallet. Klokka på Lindholt ble slått etter takten «dobbeltslag-enkeltslag-dobbeltslag-enkeltslag».

Narmo vestre, g.nr. 33, b.nr. 1
(HFK.KT.H.35.001)

Klokketårnet er i klassisistisk stil med bueformet telttak. Tårnet ble pusset opp og gitt nytt tak på 1970-tallet. Tårnet er i middels god stand, og står på stabburet. Værhanen har påskriften «SLSN ABDN 1872». «SLSN» står for Simen L. S. Narmo, og «ABDN» står for Anne Børresdatter Narmo (f. 1811). Ingrid Arnkværn Narmo skriver i teksten i «Matklokker og pinseklokker» (i *Minner ifrå Vang* 2002, s. 46-49) at klokka på Narmo var i bruk som matklokke på 1940-tallet. Hun forteller videre at klokka og klokketårnet på Narmo vestre er i fra 1872. Folkene på nabogarden Narmo østre fulgte klokka på Narmo vestre. Klokketårnet er synlig på bilde nr. 0414-01213 i Digitalt museum.

Nashaug, g.nr. 70, b.nr. 1
(HFK.KT.H.53.001)

På Nashaug finnes det ikke noe klokketårn i dag, men fram til ut på 1950-tallet hang klokka i et stativ på tunet. Det forrige klokketårnet brant ned i 1897 som følge av at stallgutten skulle tømme asken i en av ovnene i drengestua. Det utviklet seg en brann som siden tok med seg hele bygningen. Det som var igjen av den gamle klokka ble tatt vare på og smeltet om til det som i dag er klokka på gården. På klokka står det «STØBT AF I.A.S.HOLTE I AAR 1897». Istedenfor i et tradisjonelt klokketårn ble klokka plassert i et klokkestativ i tunet. Klokka ble brukt til måltider, begivenheter og ved ulykker.

Nyhus, g.nr. 68, b.nr. 1
(HFK.KT.H.13.001)

Klokketårnet på Nyhus står på låven. Tårnet er i sveitserstil med innslag av klassisisme, og har buet telttak. Det er i god stand. Tårnet ble bygget da låven ble restaurert i 1885. Det sto klokketårn på låven også før 1885. Klokka fra det tidligere tårnet ble solgt. Klokka og/eller spir-kulene på tårnet som ble bygget i 1885, kom fra Vartomten. I 1979 ble spontaket byttet ut med platetak. Stilen ble ikke endret. Værhanen har påskriften «CV 1885». CV står for Christopher Vartomten (han brukte også etternavnet Nyhus). Tårnet er trolig satt opp av en lokal snekker. Klokka har tradisjonelt vært brukt for å varsle om måltider. Klokka brukes i dag i forbindelse med bryllup, barnedåp, konfirmasjon og dødsfall. Det er ulike måter å dra klokka på. Ved dødsfall brukes monotone enkeltslag. Ved festanledninger brukes dobbeltslag som lyder «ding-dong-digge-dong-dong-dong». Det finnes gamle bilder av klokketårnet i Digitalt museum.

Opsahl lille, g.nr. 80, b.nr. 1
(HFK.KT.H.36.001)

Klokketårnet på Opsahl lille har sveitserdetaljer og bueformet telttak. Det ble utført vedlikeholdsarbeider på tårnet i 1994. Arbeidene ble utført av brødrene Nordli. Tårnet er i dag i middels god stand, og eieren planlegger vedlikehold i 2018. Tårnet står på et stabbur, som ifølge *Norske gardsbruk: Hedmark fylke II* (1943, s. 1573) er bygget år 1900. Værhanen har påskriften «JO93». Det er ukjent hva denne påskriften refererer til, ettersom bokstavene hverken stemmer overens med fornavn eller etternavn på dem som drev gården på slutten av 1800-tallet. Klokka var tidligere i bruk som matklokke. I dag brukes den i pinsen. Et bilde fra ca. 1900 viser at klokketårnet stort sett har beholdt sin opprinnelige stil. Bildet viser også at det har stått noe som kan minne om et klokketårn med enkelt saltak på et låvebygg. Denne bygningen er i dag revet.

Opsahl store, g.nr. 79, b.nr. 1
(HFK.KT.H.10.001)

Klokketårnet på Opsahl store står på stabburet. Nåværende plassering er ved siden av hovedhuset. Tårnet er i dårlig stand på grunn av en snekkerjobb som ble gjort tidlig på 1990-tallet. Taket er et høyreist buet telttak tekket i tre med enkel dekor som kan minne om en slags klassisistisk utførelse. Det er ingen inskripsjoner eller årstall på selve klokketårnet, men på værhanen står initialene «SOBO» og 1874. At tårnet er fra dette året er sikkert, men om klokka er eldre vites ikke.

Rabstad, g.nr. 121, b.nr. 1
(HFK.KT.H.16.001)

Klokketårnet på Rabstad har klassisistisk stil med buet telttak. Tårnet er i dårlig stand. Det står på en bygning fra 1700-tallet. Bygningen har hatt en kombinasjon av ulike funksjoner: bryggerhus, bolig, skolelokale og potetlager. Værhanen står ikke på tårnet, men finnes lagret på gården. Årstallet 1839 og initialene «CGSR» står skrevet på værhanen. Initialene kan muligens stå for Christopher Gudbrandsen Rabstad. Klokka var i bruk frem til ca. 1950 for å kalle inn gardsarbeidere til måltider. Den er ikke i bruk i dag. Bildet nedenfor er fra en gang mellom 1900 -1910 og finnes i Digitalt museum.

Skraastad nedre, g.nr. 62, b.nr. 1
(HFK.KT.H.27.001)

Klokketårnet på Skraastad nedre er i sveitserstil og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Det er i god stand. Tårnet er bygget rundt år 2000, og er en kopi av det originale tårnet fra 1898. Det nye tårnet er laget av snekkeren Jan Tore Berget. Klokketårnet står på stabburet. Værhanen har året 1898 påskrevet. Tidligere ble klokka brukt for å varsle om måltider og brann. I dag er ikke klokka i bruk.

Skraastad øvre, g.nr. 61, b.nr. 1
(HFK.KT.H.37.001)

Klokketårnet på Skraastad øvre har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Det har enkelte dekorasjoner og elementer i sveitserstil. På gamle bilder ser det ut som tårnet har andre utsmykninger rundt 1900 enn det hadde rundt 1950, og i dag. Tårnet er i god stand. Klokketårnet står på et stabbur som er bygget på slutten av 1800-tallet. Stabburet ble flyttet innad på tunet ca. 1970. Taket ble restaurert på 1980-tallet. Værhanen har påskriften «MB 1891». Initialene står for Marte Andersdatter Botshaug. Hun kjøpte gården på slutten av 1800-tallet. Årstallet referer sannsynligvis til byggeåret, enten for stabburet eller klokketårnet. Klokka ble frem til ca. 1950 brukt til å varsle om måltider og eventuelt brann. I dag brukes klokka i pinsen og ved selskaper. Eieren forteller at hestene på gården kjente igjen lyden på klokka. De sluttet å arbeide da de hørte det ringe. Klokketårnet er synlig på flere foto i Digitalt museum bl.a. bilde nr. HHB-03222, 0414-00218 og 0414-00218.

Skramstad, g.nr. 118, b.nr. 1/2
(HFK.KT.H.11.001)

Klokketårnet på Skramstad er i empire/klassisisme med hjelmtak tekt med tre. Klokketårnet står på stabburet, og er i god stand. Stabburet ble flyttet innad på tunet og restaurert ca. 2010. Værhanen har initialene «CW» og årstallet 1841 påskrevet. CW står for Christian Wold. 1841 er mulig byggeår for stabburet. Værhanen er utsmykket med en soldat. Tårnet er sannsynligvis bygget av en lokal snekker. Det har ikke vært dyr på gården etter 1956. Etter dette var det heller ikke så mye folk på gården. Sannsynligvis sluttet de å bruke klokka på dette tidspunktet. Omfanget av bruken av klokka er ukjent. Klokka er ikke i bruk i dag. I *Vangsboka: g.nr. 115 – 152* (2014) finnes det bilder av stabburet og klokketårnet før de ble flyttet.

Stanger, g.nr. 66, b.nr. 1

(HFK.KT.H.56.001)

I dag står klokketårnet på stabburet, men av gamle bilder kan en se at det gamle tårnet en gang sto på den gamle låven. Både låve og klokketårn ble bygget rundt 1900 i sveitserstil. Klokketårnet som en gang huset matklokka på gården, hadde kryssformet saltak og et kjegleformet midtparti. Låven ble revet en gang tidlig på 1980-tallet, og matklokka ble tatt ned. Et nytt klokketårn ble reist på det gamle stabburet. Det har flere likhetstrekk med Løkenstabburet på Domkirkeodden. Av denne grunn fikk det nye klokketårnet samme utforming som tårnet på Domkirkeodden. Det var Per Otto og Einar Fjøsne som fikk bygget det. Også på Stanger gård fungerte klokka som tradisjonell matklokke, og ble benyttet da som nå i forbindelse med pinse. Det var i den anledning Hamar dagblad for 50 år siden kom for å fotografere begivenheten. Ungene hadde blitt pyntet og stilte i bunad for fotografen. Klokka hengte seg opp og det ble ingen ringing. Eier kan fortelle at det uansett ble et fint bilde i avisa.

Store Hubred, g.nr. 15, b.nr. 1
(HFK.KT.H.34.001+002)

På Store Hubred er det i dag to klokketårn. Det eldste klokketårnet står på et stabbur som sannsynligvis er bygget først på 1900-tallet. I *Norske gardsbruk: Hedmark fylke I* (1968, s. 396) fastslås byggeåret til 1918. Tårnet er i sveitserstil og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Taket er av sink. Tårnet ble vedlikeholdt i 2015. Det er ukjent om det er noen årstall eller initialer på dette klokketårnet. Tårnet har hverken værhane eller spir. Det er ikke kjent hvem som har bygget tårnet. Det er heller ikke kjent om det er noen inskripsjoner på selve klokka. Folket på gården ringte i klokka for å kalle inn til måltider. Dette pågikk frem til 1950-tallet. I dag ringes det i klokka i pinsen. Klokketårnet på stabburet er synlig på bilde nr. DOK-03202 og 0414-00617 i Digitalt museum.

Store Hubred, g.nr. 15, b.nr. 1
(HFK.KT.H.34.001+002)

Det nyeste tårnet står på en driftsbygning bygget i 1995/1996. Driftsbygningen og klokketårnet ble tegnet av daværende fylkesagronom Asbjørn Torp. Tårnet etterligner sveitserstil, og har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Dette tårnet fungerer som dekor på driftsbygningen, og har ingen klokke. Tårnet har ingen årstall eller initialer. Værhanen har imidlertid årstallet 1998 (byggeåret) påskrevet. Tårnet ble bygget av et snekkerlag fra Ringsaker. En tegning fra 1854 viser at det tidligere også har stått et klokketårn på en annen bygning på gården. Denne bygningen er revet. Tegningen har nr. 0414-00800 i Digitalt museum. P. Ø. Sandberg og Randi Krohn har skrevet om gårdens historie.

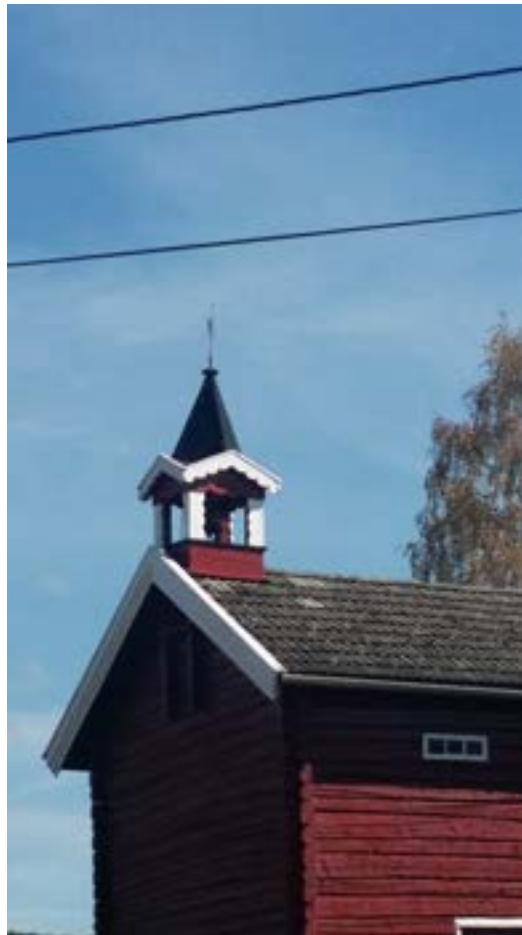

Storimerslund/Imerslund store, g.nr. 29, b.nr. 1
(HFK.KT.H.20.001)

Klokketårnet på Storimerslund er i enkel sveitserstil, men trolig er tårnet gammelt. Tårnet har enkelt saltak, og er i middels god stand. Tårnet står på et gammelt stabbur. Værhanen har ulike deler med flere initialer og årstall: «1803» (antatt byggeår), «HI.GI 1840», «1875» og «1962» da stabburet ble bygget om til korntørke. Klokken ble tidligere brukt for å varsle om måltider. I dag ringes det i pinsen. Gamle bilder av klokketårnet er synlige på flyfoto i Digitalt museum.

Svenkerud vestre, g.nr. 56, b.nr. 1
(HFK.KT.H.14.001)

Klokketårnet på Svenkerud vestre står på stabburet. Klokketårnet har kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Det er i god stand. Tårnet er ikke synlig på bilder fra 1950-tallet. Værhanen har inskripsjonen «1986». Dette er sannsynlig byggeår for klokketårnet. Klokka er fra Mora i Sverige. Tårnet ble satt opp for at folket på gården skulle kunne ringe i pinsen. Trolig ble tårnet bygget av eieren Torvald Stenberg. I dag ringes det fortsatt med klokka i pinsen.

Sælid, g.nr. 20, b.nr. 1
(HFK.KT.H.49.001)

Klokketårnet på Sælid er stort, og med tydelig synlig konstruksjon. Den danner et tydelig dekorativt element på stabburet. Med rik detaljering i sveitserstil er den et flott blikkfang på tunet. På grunn av den avanserte og noe uvanlige utformingen kan klokketårnet være arkitekttegnet. Det er oppført rundt århundreskiftet. Tårnet har et stort kryssformet saltak med et høyt kjegleformet midtparti dekorert med kuler og spir i kobber.

Søndre Tomter, g.nr. 60, b.nr. 2
(HFK.KT.H.32.001)

Klokketårnet har et enkelt saltak og er i god stand. Tårnet står på vedskålen/maskinhuset. Det ble imidlertid tatt ned på 1960-tallet og satt opp midlertidig over låvedøren på 1970-tallet. Det ble satt opp nytt tårn på vedskålen/maskinhuset på 1990-tallet, tilnærmet likt det gamle. Tårnet har en værhanne som er formet som en vær siden de driver med sau på gården. Værhanen ble satt opp i 1999. Tradisjonen sier at husmannen Mikkel Sveum laget det opprinnelige tårnet. Barnebarnet Arne Sveum satte opp det nye. Selve klokka skal være kjøpt på auksjon på gården Myr (g.nr. 71) omkring 1900. Klokka ble brukt til å varsle om måltider i gammel tid. Den var i bruk gjennom hele Jacob Tomters brukertid (1913-1945). Klokka ble også brukt da to sønner forpaktet gården fra 1945 til 1947. Sannsynligvis ble klokka tatt ut av bruk ca. 1947. Fra 1960-tallet er det blitt ringt i pinsen. I dag brukes også klokka ved brylluper og selskaper. Det gamle tårnet er synlig på bilde nr. 0414-06361 i Digitalt museum.

Tommelstad, g.nr. 6, b.nr. 1
(HFK.KT.H.52.001)

På gården Tommelstad står klokketårnet på endegavlen på låven. Dagens klokketårn skriver seg tilbake til 1932 da Jos Engen tok over gården. Om det tidligere også har vært klokketårn på gården er uvisst. Matklokka var også her i bruk som tradisjonell matklokke helt fram til armbåndsuret ble allemannseie mot slutten av 1950-tallet. Stilistisk kan tårnet kategoriseres som en type nybarokk. Med sine tunge, sluttete former, det buede telttaket med avrundet topp og en noe lav høyde, skiller tårnet seg fra eldre klokketårn i distriktet. På matklokka står «Jos Engen 1948». Gamle bilder kan ses i digitalt museum. Eier forteller at de har fått innvilget SMIL-midler av kommunen for opprusting av klokketårn og låve. Klokketårnet står derfor per i dag (13.08.2019) på bakken.

Fra Digitalt museum

Tomter nordre, g.nr. 60, b.nr. 1
(HFK.KT.H.12.001)

Klokketårnet på Tomter nordre er i klassisisme-/empirestil med buet telttak. Klokketårnet står på en eldre driftsbygning som ikke lenger er i drift. Bygningen er ikke fornyet. Klokketårnet er i dårlig stand. Værhanen har årstallet 1913. Klokketårnet var i bruk frem til siste halvdel av 1900-tallet. Klokka ble brukt for å varsle arbeidsfolk om måltider. Klokketårnet er synlig på bilde i Digitalt museum.

Torshov, g.nr. 12, b.nr. 1
(HFK.KT.H.48.001)

Klokketårnet på Torshov i Vang skiller seg ut som noe helt spesielt sammenlignet med andre klokketårn i distriktet. På det store fjøset i stein står det et monumentalt tårn med urskive på fire sider, som danner midtpartiet på det store taket. I år 1798 arvet Anders Nilsen Steen gården Torshov, og samme år begynte han å oppføre et stort og nytt steinfjøs. Inspirasjonen til den firkantede bygningen skal han ha fått på en av sine reiser med seilskute ute i Europa. Ettersom det ute i Europa var større tradisjon om å bygge i stein, brakte det nye steinfjøset med seg nye impulser til Norge. Fjøset er det eneste av sitt slag her til lands, og bærer tydelig preg av kontinentale tendenser. Først ti år etter byggestart blir et tårn tegnet og konstruert. Ikke langt fra Torshov, på Vang Prestegård, bodde Abraham Pihl. Presten og senere prost i Vang nærmest moderniserte hele området. Pihl legger grunnlaget for en lang klokkemakertradisjon på Hedmarken, som en ser spor av på flere gårder i distriktet. Pihl får i oppgave av Nilsen Steen å tegne klokketårnet og konstruere urverket som skal pryde det moderne fjøset. Hans elev Lars Pedersen Ophus lager klokka. Klokketårnet får en stor løkkuppel tekket med kobber og et høyt spir. Ellers er tårnet i stor grad preget av en enkel klassisisme med uthevede hjørnekasser og en enkel tannlist rundt takets gesims. Klokketårnet på Torshov ble tegnet og konstruert omtrent samtidig som Pihl tegnet den nye kirken.

Tronhus, g.nr. 21, b.nr. 1
(HFK.KT.H.15.001)

Klokketårnet på Tronhus er i sveitserstil med kryssformet saltak med kjegleformet midtparti. Tårnet er i god stand, og står på låven. Låven ble bygget 1880-1885, men tårnet ble satt opp først i år 2000. Det er usikkert om det har vært klokketårn på gården tidligere. Spiret og klokka er gamle. Klokka ble støpt i 1883, og kommer fra gården Vembstad i Løten. Spiret kommer fra gården Herstad i Hernes. Spiret og klokka ble brakt til Tronhus i 1923, men ikke tatt i bruk før klokketårnet kom opp i år 2000. Værhanen har initialene «D» (utydelig) etterfulgt av «G». G'en står for Graff. Klokketårnet er tegnet av eieren Tore Mælumsæter. Utformingen er inspirert av klokketårnet på Åker gård og utsmykningen på stabburet på Tronhus. Håndverket er utført av snekkeren Gregory Daniels fra Hjellum. Klokka har årstall, produsent og kjøper påskrevet. Klokka har vært brukt ved høytider som pinse.

Vang prestegård (Toneheim), g.nr. 10, b.nr. 158
(HFK.KT.H.07.001)

Klokketårnet på Vang prestegård har enkelt saltak og står på stabburet. Tårnet har en værthane med påskriften «R.L.J 1732». Tårnet er i middels god stand. Det er lite kjent om både bruken og om det er eventuelle inskripsjoner på selve klokka. Stabburet kalles Abraham Pihls stabbur. Klokketårnet er synlig på bilde nr. NO-02862-01, 0414-05804 og HS-01493 i Digitalt museum. Bildet nedenfor er fra 1936.

Vidarshov, g.nr. 11, b.nr. 1
(HFK.KT.H.01.001)

På Vidarshov står det et okergult klokketårn på stabburet. Klokketårnet er høyt med et buet telttak over fire stolper. Tårnet har tydelige klassisistisk utforming og har empire-elementer under taket. Det er værhane på tårnet.

Vold nedre, g.nr. 192, b.nr. 1
(HFK.KT.H.30.001)

På Vold nedre er klokketårnet i sveitserstil. Tårnet har buet telttak med blikkplater, og er i middels god stand. Tårnet står på et stabbur bygget sent på 1700-tallet. Det ble vedlikeholdt ca. 2000. Værhanen har påskriften «NV 81». Dette kan referere til Nils Nilsen Vold, som ifølge *Vangsboka: g.nr. 178-194* (1983, s. 469) eide gården mellom 1870 og 1905. Selve klokka er ikke lenger på gården. Ved overdragelse av gården i 1932, tok den tidligere eieren den med seg.

Åker, g.nr. 201, b.nr. 7
(HFK.KT.H.06.001)

Klokketårnet på Åker gård danner midtpartiet på en av hovedbygningene på inntunet. Klokketårnet er stort med kryssformet saltak og kjegleformet midtparti. Det finnes lite kunnskap om tårnet, men at det ble satt opp på et senere tidspunkt enn bygningen er sikkert. Klokketårnet har forseggjort detaljering i rik sveitserstil, og kan av dette dateres til rundt århundreskiftet. Flere bilder finnes i Digitalt museum. Bildet nedenfor er fra 1943.

Det ringer

Det ringer og klinger frå hver en gard. Dingeli dingeli dang.
Kom hem, arbeidsfolk, slutt for i dag. Dingeli dingeli dang.
Det ringer frå slette, frå ås og frå mo, dingeli dingeli dang,
folket til kvile, kveldsverd og ro. Dingeli dingeli dang.

Det ringer fra skog, og det ringer fra ås. Ding dang og dingeli dei.
Det glitrer i skyrn og blinker i ljå. Ding dang og dingeli dei.
Det ringer frå slette, det ringer frå hei. Ding dang og dingeli dei.
Og trøttslitne folk vandrer hem hårr til sig. Ding dang og dingeli dei.

Det jubler og roper frå stabburstårn: Dagen og slitet er slutt.
Det trøster med kvile for kvinnfolkrygg og mat for en skrubbsulten gutt.
I stua hos husmann der småbona bie, der bærer og kvilbudet inn,
og veslegutt vakner av klokkelåta og skrik etter kveldsupen sin.

Det ringer frå nord, det ringer frå syd, Ding dang og dingeli dang.
Og kveldslufta skjelver av klokkelyd. Ding dang og dingeli dang.
Og gutta rir hesta i havnehaga'n å dingeli dingeli dei,
mens jenten' kjemmer og pynter sig, å dingeli dingeli dei.

Og duggstjerner ringer frå hver en kvist, å singeli singeli sei.
Bak ei skylett bjørk på en månehvit sten sitt en onggutt og bie dig.
Sjå det blinker som sølv langs med åsene der og lyser frå lund og vang,
for lauet veks rangvendt på alle trær i stevnemøtets land.

Det ringer frå slette, frå ås og mo, dingeli dingeli dang,
folket til kvile, kveldsverd og ro. Dingeli dingeli dang.
I stua hos husmann der småbona bie, der bærer og kvilbudet inn.
Og veslegutt vakner av klokkelåta og skrik etter kveldsupen sin.

Ingeborg Refling Hagen: Hvor kom vi fra? Oslo 1935

ISBN 978-82-997184-5-5

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Fylkesmannen i Innlandet

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE